B103/c/1974

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 44 SESTDIENA, 1979. GADA 10. NOVEMBRIS, 29. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4935 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

SATURDAY, NOVEMBER 10, 1979

Bibliothèque ... NOV 20 197... NEWSPAPER SECTION ... AMERIKĀ

Irānas despota izaicinājums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Polītiskās pārmaiņas šī gada februārī Irānā sagādāja lielu pārsteigumu prezidentam Kārteram. Reizē tas bija arī liels trieciens ASV prestižam diplomātiskā, saimnieciskā un arī militāri stratēģiskā plāksnē ASV draudzīgo Irānas valdnieku asiņainā demagoģiskā revolūcijā nomainīja fanātiskais islāma ortodoksālais priesteris Ajatola Khomeini.

Aizvadītie mēneši nopārprotami pierādījuši, ka autokratiskā un amerikāņiem draudzīgā monarcha šacha Palēvī vietā faktiski stājies rietumiem fanātiski naidīgs despots. Par likteņa ironiju jāuzskata Kārtera administrācijas mēģinājums atrast kopīgu valodu, kas visa jaunuma sākumu un galu akli pierakstīja tieši amerikāņiem. Ajatola Khomeini pretamerikāniskās indes izvirdumi pieauga tieši pēdējo nedēļu laikā, kad Vašingtona tīri humānu motīvu dēļ piešķīra pagaidu vīzu šacham Palēvī smagas slimības ārstēšanai amerikāņu dziedniecības iestādē. Ajatola Khomeini to uzskatīja par sātanisku amerikāņu polītisku gājienu un pieprasīja Kārteram izdot šachu viņam jau iepriekš piespriestā nāves soda izpildīšanai Irānā. Acīm redzot jaundabīgā audzēja nenovērsamā nāve, kas draud Irānas monarcham, ir par maz naida un atriebības pilnajam tagadējam Irānas despotam.

Un tā ar paša Khomeini svētību pagājušā nedēļā labi sagatavoti irāniešu terroristi, kas sevi dēvē par Teherānas universitātes studentiem, pārsteiguma uzbrukumā pieveica nesagatavoto ASV diplomātiskās pārstāvniecības sardzi Irānas galvaspilsētā. Tā varbūt ir pirmā reize, ka tik neparastos apstākļos kapitulāciju piedzīvoja slavas vainagotie amerikāņu flotes kājnieki, sūtniecības sargi. Sasaistītām rokām un aizsietām acīm gūstā saņemtie pāri par 60 amerikāņu ķīlnieki tagad padoti Ajatola Khomeini terroristu žēlastībai. Terroristi par amerikāņu atbrīvošanu prasa šacha Palēvi izraidīšanu no ASV, t. i., piegādāšanu karatavām Teherānā. Te jāatzīmē, ka terroristu bandu, kas okupēja amerikāņu diplomātisko pārstāvniecību, vadīja paša Khomeini dēls, kas arī ir augsts islāma priesteris. Nav šaubu, ka šis neticamais starptautiskās diplomātijas skandals — kriminăla diplomātiska izspiešana — notiek ar paša tagadējā Irānas despota ziņu.

Notikumi Irānā tūlīt atbalsojās Vašingtonā. Amerikāņu prestižs prasa, lai Khomeini nekaunība nepaliktu nesodīta. Amerikāņu spēkos ir atbrīvot Teherānas gūstekņus. Lai atceramies tikai, kā mazā Izraēla atbrīvoja savus pilsoņus Idi Amīna Ugandā. Jau 1976. gadā Pentagons nodibināja īpašu triecienvienību, kurā, ja nepieciešams, gaisa desanta veidā spētu glābt naidīgā zemē briesmās pakļautus amerikāņu pilsoņus. Pentagons ieteica šo vienību, tā dēvētos „Čarlija eņģeļus", likt tūlīt vietā. Ajatola tūlīt pasteidzās uzteikt 1959. gadā parakstīto irāņu - amerikāņu draudzības līgumu, kura ietvaros īpašos apstākļos pieļauta zināma amerikāņu bruņoto spēku aktīvitāte Irānas territorijā.

Tāpat viņš uzteica jau 1921. gadā parakstīto paktu ar Pad. savienību, kurā arī Kremlim atļautas zināmas militāras koncesijas ārkārtējos apstākļos. Pēc vairāku dienu ilgām apspriedēm prezidents Kārters, kā to jau varēja paredzēt, drošas un efektīgas akcijas vietā izšķīrās par diplomātisku laipošanu. Republikāņu kandidāts prezidenta amatam Konelijs ļoti zīmīgi raksturojis Kārtera nostāju: „Ja piekāpšanos un nenoteiktību šodien uzskatītu par lielu mākslu, tad prezidents Kārters varētu nopietni apdraudēt lielā pareizā mākslas meistara Mikalendželo slavu".

Irānas despots Khomeini nometis Kārteram izaicinājuma cimdu, varbūt vēl vairāk. Viņš iedrošinājies pasaules lielākās demokratijas prezidentam dot sāpīgu, nekaunīgu plaukstu. Kā Kārters reaģēs? Nav domājams, ka viņš izdos šachu Palēvī. No otras puses, amerikāņu diplomātiskās pārstāvniecības, t. i. amerikāņu territorijas okupēšana un tās darbinieku nekaunīga piesmiešana nevar palikt nesodīta. Ja Kārters parādīs otru vaigu, viņš saņems vēl sāpīgāku plaukstu. Cik nopietnas ir lietas Irānā, par to liecina paša Khomeini ieceltās valdības demisija. Un par to var gārdi pasmieties un no sirds nopriecāties Kremlis ar Brežņevu priekšgalā. Varbūt ka tas ir pēdējais lielākais prieks Brežņeva dzīvē. Brežņeva un komūnistu partijas ideologa vecā veča Suslova veselība pēc labi informētu avotu ziņām slīd lejup. Runā, ka valdības maiņa polītbirojā var jau notikt ne vēlāk kā šī gada beigās. Dziestošiem sarkanā galma locekļiem tagad pievienojies Pad. savienības oficiālās valdības galva Kosīgins. Viņš slimo ar sirdi un, kā zināms, ik gadus veselojas Rīgas jūrmalā.

Brežņeva, Suslova un arī Kosīgina eventuāla drīza noiešana no skatuves sarkano galmu var sašķelt pašos pamatos. Tas tomēr nenozīmē, ka Kremļa ekspansijas briesmas eventuāli mazinātos. Abu lielvaru — ASV un Pad. savienības konfrontācija, dekorācijām Kremlī un droši vien arī Vašingtonā, mainoties, uz burvja mājienu nepazudīs. Diemžēl, šajā konfrontācijā amerikāņi vismaz pagaidām ir diezgan neapskaužamā stāvoklī.

Tikai tagad atklājies, ka pirms gada Pentagonā lielā slepenībā notikusi varbūtēja Trešā pasaules kara norises studija. Šajā stratēģiskajā studijā, kas pazīstama ar segvārdu „Nifty Nugget", bez amerikāņu stratēģiem liela nozīme bijusi arī modernākiem kompjūteriem. Un tie, diemžēl, sagādāja rūgtu vilšanos. Senātors Nans tagad izteicies: „Diemžēl, man radušās šaubas, vai mēs esam pietiekami sagatavoti zināmām situācijām, kas mūs nedrīkstētu pārsteigt nesagatavotus." Nifty Nugget iztirzājumā Kremlim būtu nepieciešamas tikai 30 dienas Eiropas okupēšanai. ASV brunotajiem spēkiem nav pietiekami pārtikas un municijas, par rezervēm nemaz nerunājot. Pilnīgi nepietiekams ir arī NATO alianses medicīniskais perso-

(Turpinājums 20. lp.)

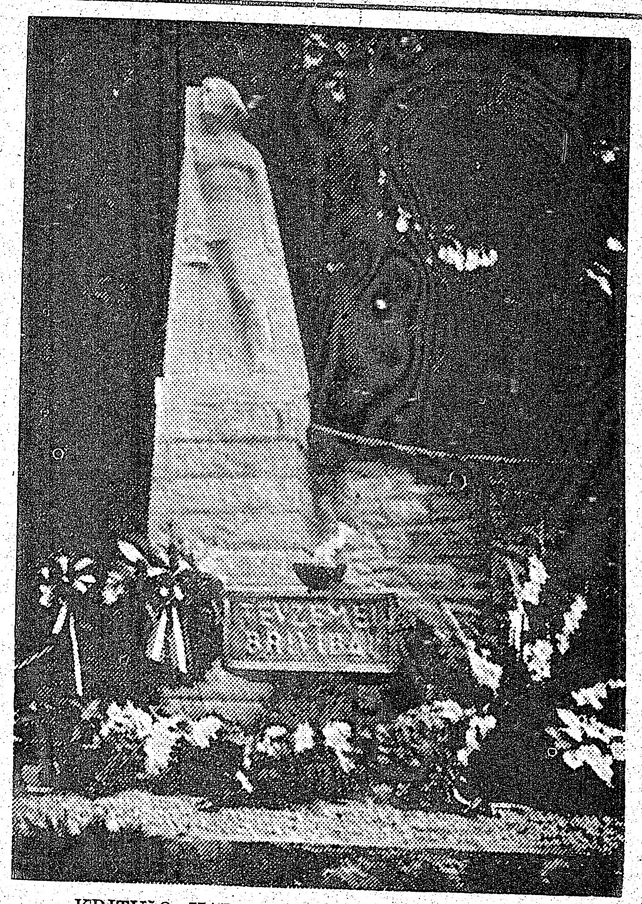

KRITUŠO KARAVĪRU PIEMINEKLIS SAULAINĒ

Prāgā tiesā disidentus

Plašus rietumu polītiku un organizāciju protestus izraisījusi sešu disidentu tiesāšana Prāgā, pret ko protestējuši pat daži komūnistu nogrupējumi, piemēram franču komūnisti. Tiesāja 43 g. v. rakstnieku Vaclavu Havelu, 33 g. v. matemātiķi Vaclavu Bendu, 43 g. v. žurnālistu Jirī Diensbīru, bijušo studentu vadītāju 38 g. v. Petru Ulu un divas sievietes — 54 g. v. Otu Bednatovu un 45 g. v. psichologi Danu Nemcovu. Visi seši darbojušies komitejā netaisni notiesāto aizstāvēšanai. Tas arī bijis viņu galvenais nodarījums, jo šī komiteja sūtījusi ziņojumus par cilvēka tiesību pārkāpumiem Internacionālajai amnestijai. Viņi apsūdzēti par pretvalstisku darbību. Studentu vadītājam P. Ulam piespriesti 5 gadi, arī pārējie saņēmuši cietumsodu līdz 5 gadiem, bet D. Nemcovai sods nosacīti atlikts. Policija aizliegusi rietumu novērotājiem, žurnālistiem un Internacionālās amnestijas pārstāvjiem ieiet tiesas zālē. Arī Kanada bija viena no rietumu valstīm, kas bija sūtījusi savus pārstāvjus.

Izjaukta žīdu jauniešu demonstrācija

Toronto priekšpilsētas Vilovdēles kluso rajonu, kā ziņoja laikraksts Toronto Star 5. novembrī, iztraucējuši 15 žīdu jaunieši, kas ar plakātiem demonstrējuši pie būvuzņēmēja Haralda Puntuļa mājas. Pad. savienība jau 1965. gadā pieprasījusi Puntuli izdot, apvainojot viņu kara noziegumos un piespriežot nāves sodu. Kā izteicies viens no kaimiņiem, Kanadas karaliskā jātnieku policija izmeklējusi šo apsūdzību un atradusi to par nedibinātu. Puntulis jau kopš ilgiem gadiem ir Kanadas pavalstnieks. Viņš demonstrācijas laikā neatradies mājās. Demonstrācijas vadītājs izteicies, ka Kanadā esot 900 kara noziedznieku, bet valdība par tiem neinteresējoties. Kaimiņmāju iedzīvotājiem ar demonstrantiem izcēlusies sadursme, jo tie nevēlējušies, ka traucē viņu mieru un gribējuši noraut plakātus, kādu pārplēšot. „Kāpēc demonstranti nāk mūs traucēt, karš jau sen beidzies?" jautājusi kāda sieviete. Policija kārtību atjaunojusi, tomēr ne pret vienu neceļot apsūdzību.

Pulcēsimies Latvijas valsts 61 gada jubilejas atceres svinībās Toronto.

Svētdien, 18. novembrī, pl. 15 SVĒTKU DIEVKALPOJUMS Sv. Andreja baznīcā, 383 Jarvis St.

ATCERES AKTS plkst. 17

TORONTO UNIVERSITĀTES AULĀ (Convocation Hall)., 31 King's College Circle (College St. un Mc Caul St.).

Svētku runa — archibīskaps ARNOLDS LŪSIS. Koncerta daļā — Toronto vanadžu koris Zīle un Stīgu kvintets. Diriģents Arvīds Purvs.

Ieeja: $4.-, pensionāriem un studentiem $2.-, invalidiem, strēlniekiem un bērniem līdz 14 g. bez maksas.

Laipni ielūdz: 18. novembŗa valstssvētku rīcības komiteja

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. G. 10. NOVEMBRIS, NR. 44

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikāgas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 28, Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktā domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.80, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

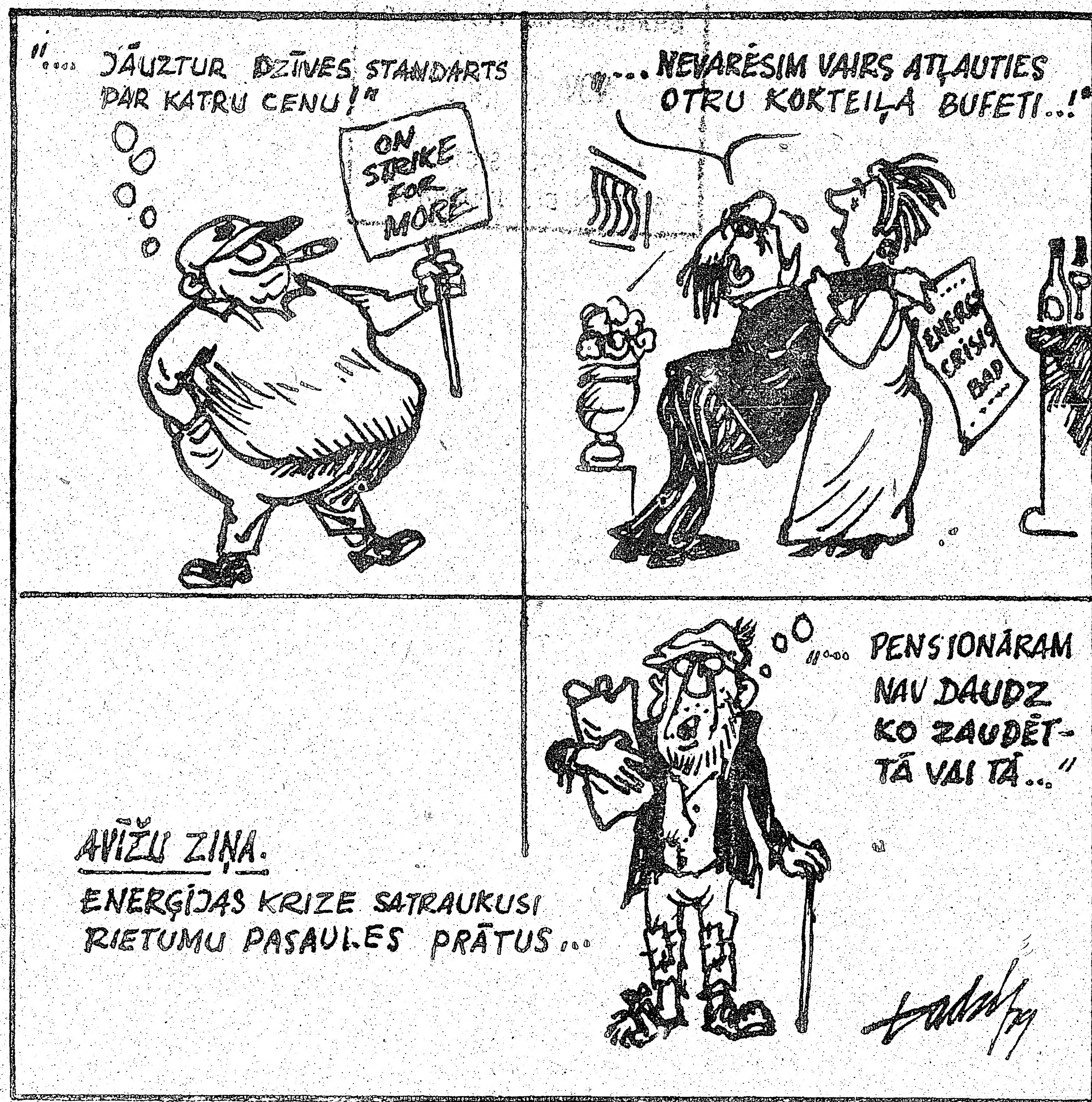

A. Sedasdēls

Novembŗa uguns

Vēl esam svešajās mājās. Gadi virknējušies kā apsubēju-šas ķēdes, apņemdamas un nomākdamas mūsu cerības un sajūtas. Bet tai pašā laikā vairojies to skaits, kas tinušies siltajā vienaldzības un paguruma villainē, kuŗi vairs neprasa nedz sev, nedz rāda sabiedrībai un tautai dzimtenē, ka vajadzētu vairāk domāt, strādāt un rīkoties, lai kaut mazumiņš no sirds un pūlēm tiktu arī tēvzemei.

Kāda uguns ir apdzisusi, jeb arī tā plandās ar dziestošu liesmu. Cik gan šī spožuma un kvēles bija tolaik, kad zeme drebēja kaŗa dārdos! Cīņu lauki, sirdis un cerības — viss šūpojās liesmu viļņos! Jo mums bija un netrūka to, kas meklēja brīvību un zemei robežas. Ja šodien mēs to sev atgādinām un pieceļam no aizgājības, tad to darām ar lepnumu un dziļa pārdzīvojuma sajūtā. Atkal un atkal mēs nonākam pie vienas un tās pašas atziņas: mums vajadzīgi pietiekami daudz jaunu cīnītāju, kas bruņoti ar zināšanām un interesi par verdzībā kritušo tēvzemi, tautas vēsturi, sasniegumiem brīvības laika posmos, ideoloģisko varēšanu un izpratni, kādu prasa pašreizējais laiks, kas jau nu sniedzas pāri trim gadu dekādām svešumā.

Ik novembris mūs it kā no jauna skubina, rosina un pavēl — vairāk uguns sirdspukstiem un darāmajam darbam tēvzemes brīvības labā! Gadi saliec, izsit no ierindas, un tādēļ mēs saucam darītājus ar svaigiem spēkiem un lielāku varēšanu. Kā aiziet viens pēc otra mūsu bijušie cīnītāji, tā aizkūst arī tie, kas savas dzīves labākos un skaistākos gadus pieredzējuši valsts neatkarības posmā un kuŗiem saglabājušies visspilgtākie priekšstati par Latvijas brīvības laikmetu. Līdz tam gan vecākā, gan vidējā paaudzē dziļi nostiprinājies nacionālais pašlepnums, kādu pauda un dēstīja mūsu gara milži, liekot izkaŗojamās brīvības simbolus savos darbos. Tolaik mēs tos dēvējām par fantastiem, pat pārdabiskiem ticētājiem. Bet viņu idejas un dvēseliskā sauksme īstenojās: dzejā vai drāmatiskā sacerējumā liktais Lāčplēsis iedvesmoja cīnītājus un darba darītājus, noskaņoja visas tautas paaudzes. Koplējumā radās pašu valsts — ar robežām un tiesībām uz dzīvi un pastāvēšanu.

Siržu ugunis plandījās pāri zemei. Vai tās arī šodien pilnīgi apņem svešos apvāršņus, kur dzīvojam kā savās pagaidu mājās? Vai simboliskajam rosinātājam, mūsu tautai nekad neatņemamam Lāčplēsim, nav uztriepta kāda noniecināšanas ēna? Un vai šķietamas sajūsmas pārņemtais runas teicējs valsts svētku aktā drīkstēja rosināt, ka mums, pat rokas saliekot bezdarbībā, vienkārši jāgaida uz notikumu pašplūsmu, pašiem neko nedarot savas tautas brīvības labā? Kur gan te saskatīt ugunis, ar kādām jālīksmo ik novembrim, kuŗu aizvadām, dzīvojot svešajās mājās.

Vai tiešām neredzam un neizjūtam, kāda briesmīga vienaldzība paužas mūsu nākotnē no to puses, kuŗu ar pirmajām trimdas dienām uzskatījām par savu ideju sabiedroto un kopējas lietas izpratēju? Un ja nu mēs paši vēl lūkojam iemigt, par maz vai neko nedarot sava likteņa labā, kāds gan iemesls cerībām un ticībai labākai nākotnei?

Katra, kaut vai vismazākā izdevības sprauga jāpiepilda ar darbiem un upuŗiem atgūstamās brīvības labā. Vienalga, kas nu to darītu — mūsu jaunatne vai sasirmojusī paaudze, kuŗai visspilgtāk sirdī saglabājies Lāčplēsī cirstais neatkarīgās Latvijas tēls. Tam mēs ticam, tam paļaujamies, to esam paturējuši tīru, gaišu un varenu.

Novembris atkal liesmo. Ar vienpadsmitā un astoņpadsmitā ugunīm un ar visām upuŗiem pārbagātajām atbrīvošoašanas un Latvijas brīvību sargātājām cīņām. Lai labi ieklausāmies: pat kapenes dun, kur kauju secībā, dzimtenē un svešumā, apgūlušies tie, kuŗu dvēseles nav mirušas un kas nemitīgi prasa un skubina — ko esi darījis un ko vari vēl darīt savas tēvzemes brīvības labā. Uzklausi šo mudi un brīdinājumu, liec vietā un lietā sirdi, un kaut vai šķietami vismazāko darbu, kas stiprinātu cerības un paļāvību atjaunotas brīvības uzziedēšanai. Vienalga, vai eji dzīvē ar izslietu jaunības zaļo karogu, vai arī gurdenus soļus likdams.

Mēs vēl neredzam sava ceļa pēdējo posmu, aiz kuŗa uguņo jauns novembris. Neviens arī nezinām, kuŗa paaudze piedzīvos šo brīdi. Bet šī neziņa nedrīkst mūs nospiest bezdarbībā, kādu citu dzīves mērķu izvēlē, patīgā labsajūtā vai dvēseles atsalšanā.

Novembŗa ugunīs dzima mūsu brīvība un valsts ar savām robežām. Tikai ar jaunām, Lāčplēša svaidītām cīņām, kaut arī tās iesniegtos vēl nākamajās paaudzēs, mūsu tauta atgūs lielo zaudējumu — tiesības uz dzīvi un pastāvēšanu savā Dieva noliktajā zemē.

Lasītāju vēstules

PĀRPRASANA VAI DEMAGOĢIJA?

Liekas, ka Pēteris Vītols no Sv. Katrīnām savā vēstulē (LA 27. okt.) pārpratis LNAK rezolūciju Toronto latviešu centra lietā (sk. LA 6. okt.), vai arī vēlējies demagoģiskā nolūkā sagrozīt faktus. LNAK valde nav prasījusi savam pārstāvim vietu Centra valdē, bet Centra plānošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš šo vietu 1978. g. 6. februāŗa slēgtā sēdē piedāvājis, sakarā ar Centra ekonomisko bazi un ka Centrs darbosies LNAK platformas ietvaros, otrreiz lūdzot pastiprinātu atbalstu Centram 1979. gada janvāŗa sēdē. Arī šinī sēdē LNAK neatsauca savu atbalstu, bet nevēlējās dot „pastiprinātu atbalstu", jo šaubījās par Centra apsaimniekošanas reālajām iespējām.

LNAK platforma ir visu Kanadas latviešu platforma, jo tā ir visu latviešu ievēlēta centrālā organizācija. Visas latviešu organizācijas Kanadā šīs platformas ietvaros arī darbojas, izņemot dažas mūsu kopējiem mērķiem izteikti naidīgās. LNAK nekādas tiesības Centra valdei nav prasījusi, bet tās bija garantētas. Šīs garantijas nav ievērotas. Kur te ir bijusi diktātūra? Diktātoriskas tendences un nedemokratismu gan pauž P. Vītols. Vai viņš domā, ka Centram ir lielākas tiesības nekā visu latviešu demokratiskā ceļā ievēlētai LNAK?

Apšaubīt kādas saimnieciskas organizācijas saimniekošanas iespējas var katrs, kas spēj saimnieciski domāt, visi dzīves praktiķi, kaut arī „pamatskolnieki", par kuŗiem runā P. Vītols. Viņš gan prasa, lai LNAK nostātos priekšgalā kā „materiālā, tā darba un atbildības ziņā", bet tai pašā laikā šīs iespējas grib liegt, runājot par LNAK „diktātūru".

Ja Toronto tagad ir jau trīs latviešu centri, tad tā nav LNAK vaina, tāpat kā mums, pēc trīsdesmit gadiem, tagad ir divas pamatskolas.

J. Grodums Toronto

ATMIŅAS

Ir daudz labu un cēlu rakstura īpašību starp tagadējā laikmeta cilvēkiem. Tādus atminos arī no agrākajiem laikiem. Gadījās vērot mūsu diplomātu un pirmo Latvijas ārlietu ministru Zigfrīdu Meierovicu. Viņa staltais augums iedvesa paļāvību un ticību. Prof. Aleksandrs Dauge saistīja milzum daudz studentu ar īstu jūtu degsmi un izteiksmīgi vijīgo valodu. Valsts centrālā paidagoģiskā institūta skolotājam Jānim Grestem bija sevišķi interesantas, prasmīgas ķīmijas un dabaszinību stundas, reizēm arī žēli nostāsti par drauga Rūdolfa Blaumaņa likteni. Bija arī vērtīgas audzināšanas pamācības: — vīrietim krekls virs biksēm nav jāvalkā, rokas neturēt bikšu vai svārku kabatās. Tagad dažs roku tur kabatā pat publiski uzstājoties. Vērosim vairāk paši sevi.

Valentīna Auguste Čikagā

LASĪTĀJA LŪGUMS

Paldies par manas vēstules nodrukāšanu, kaut gan pusi no tās jūs nosvītrojāt, un paldies par padomu, kā noskaidrot Jaunātnes dziesmu svētku rīcības komitejas sastāvu. Kā jau savā vēstulē rakstīju, to lūdzu vēlreiz nodrukāt, lai visa latviešu saime labi ievērotu tos vārdus, kas bija atbildīgi par Varoņdarbu uzņemšanu programmā. Jums nav jāzvana vai jāraksta komitejas priekšsēdim, bet gan jāpaņem jūsu laikraksta 1. septembŗa numurs un jāpārdrukā vēlreiz tur ievietotais uzņēmums un komitejas locekļu vārdi. Ceru, ka šoreiz manu vēstuli uz pusi nesaīsināsit, jo nav jau no gaŗajām.

Vilis Krūmiņš Toronto

Redakcijas piezīme: Vēstuli atstājām nesaīsinātu. Pieminētā attēla klišeja ir jau atkritumos un nav iespējams to atkārtot. Raksts zem attēla ir šāds: 1. rindā: Ērika Vītiņa, Kristīne Ortmane, Ilga Štauvere, prāv. Arturs Voitkus, Anita Poriete Bedard, rīcības komitejas priekšsēdis Mārtiņš Štauvers un Rasma Kiršteina; 2. rindā: Vita Plūme, Inese Godiņa, Arvīds Bērzonis, Jānis Birze, Imants Freibergs, Velta Ozola un Mērija Vikmane; 3. rindā: Jānis Mateus, Roberts Kalniņš, Roberts Klaiše, Vincents Dindzāns un Augusts Pušpurs. Trūkst: Pēteris Agrums un Andris Gūtmanis.

Alfrēda Kalniņa simtgades koncertā

Latviešu mūzikas izcilā klasiķa Alfrēda Kalniņa simtās gadskārtas atcerei Toronto latviešu koncertapvienība sniedza plašu un saistošu programmu. No komponista darbiem, kas aptver gandrīz visus mūzikas žanrus, programmas ievadam bija izraudzīta kantāte Mūzikai. Tā rakstīta korim, solistiem un simfoniskam orķestrim. Izpildītājiem — soprānam Skaidrītei Hildebrantei lieli dabas dotumi, kuŗus, jācer, jaunā māksliniece izveidos līdz iespējamai pilnībai. Tenors Rimas Strimaitis izcēlās, kā vienmēr, ar balss varenību, plašumu un brīvo dziedājumu. Baritona Alberta Vītola sniegums bija īsti izjusts, atbilstošs solo partijas skumjajai noskaņai. Kantāte izteica un apliecināja mūzikas skaistumu un tās nozīmi cilvēka mūža gājumā. Kaut gan darbs radies citā laikmetā (1913. gadā), tas pierādīja, ka pret patiesi skaisto laiks ir bezspēcīgs.

Dzirdējās Kalniņa Balādi Artura Ozoliņa izpildījumā. Komponista vēriens te parādās episkajā stāstījumā, kas apvienots ar lirisku sirsnību. Tematika ir senatnīga kalorīta piesātināta. Formas un apjoma ziņā šis ir viens no Kalniņa plašākajiem klavieŗu darbiem. Ozoliņa atskaņojums bija dzirkstošs un ekspresīvs. Ik frazi viņš sniedza nozīmīgi, mūzikāli izteiksmīgi. Tāpat abās poēmās mākslinieks uzbūra daudzveidīgas nianses, reizē skaidri rādīdams šo darbu pamatkontūras. Zem Ozoliņa pirkstiem nošu raksts runā, dzīvo un stāsta, jo viņa spēlē nav neviena vienaldzīga piesitiena, nevienas pālas nots.

Programmas otru daļu aizpildīja operas Baņuta divpadsmit fragmenti — koncertizvilkumi. Tie sākās ar kāzu gājienu un beidzās ar līgo dziesmām Jāņu naktī. Te mainījās koŗi ar solistiem un orķestri, gan atsevišķi, gan kopā. Klausoties un uzņemot šīs mūzikas skaistumu, nesverot mākslinieciskā izpildījuma vērtību un varēšanu, kā blakus pārdzīvojums radās cieņas izjūta pret darbu. Pret to lielo, pašaizliedzīgo, patieso darbu, ko šāda koncerta gatavošanā ielicis diriģents, koŗa dalībnieki, solisti un orķestris. Šinī sakarā atceroties, cik bieži Alfrēds Kalniņš saviem darbiem ir izlietojis Raiņa tekstus, kuŗos atradis visdažādākā rakstura tēlus savām kompozicijām, gribas pieminēt pazīstamo Raiņa četrrindu:

Runas ir gaŗas,
Darbs ir īss —
No darba varas
Likten's trīs.

Ja arī šoreiz neietrīcējās liktenis, tad cilvēku sirdis gan, jo atskaņojums klausītājiem it kā pasvieda laipu, pa kuŗu nostaigāt no darbdienas vienmuļības uz gaišāku svētdienu.

Apvienotie koŗi: Dainas koris, vanadžu koris Zīle, Sv. Andreja draudzes koris, vīru ansamblis Kalvis sniedza mūziku, kāli raksturīgus tēlojumus. Zīmīga ir Kalniņa stila īpatnība, apņemta nacionāla kalorīta; tāpat viņa darbības plašais apjoms, dažādība un darbu smalkā apdare. Komponista darba spējas, liekas, ir bijušas neizsīkstošas. To parāda kaut lielais solo dziesmu skaits — pāri trīs simti. (Var pieminēt, ka tieši tikpat daudz — arī pāri trim simtiem, ir J. S. Bacha garīgās kantātes.)

Atzinīgi vārdi jāsaka par Niagaras orķestri: apbrīnojami tīra, skanīga un precīza spēle. Diriģenta Purva tempi dzīvi un sparīgi, ar lieliem kāpinājumiem, kas vietām gan nedaudz nomāca koŗi un solistus.

Alfrēds Kalniņš, jautāts, kas viņa vērtējumā būtu viņa labākais darbs, atbildējis: Jānis Kalniņš. Vai nebūtu skaisti, ja pie diriģenta pults būtu ticis aicināts viņa paša dēls? — Varbūt ka tas arī ir darīts, bet — tas ir tikai minējums.

Maza piezīme solistei Hildebrantei. Koncentrēdamās izpildījumiem, viņa nepārtraukti taktēja ar ķermeni līdz dziedājumam. Var iedomāties un saprast, ka iemesls varbūt ir bijis nepietiekams mēģinājumu skaits tomēr attaisnot to nekādi nevar.

Cieņu un mīlestību, kas atbilst komponista Alfrēda Kalniņa lielajai personībai, pierādīja neparasti kuplais apmeklētāju skaits, piepildot koncertzāli ar tūkstoš pieci simti sēdvietām.

Marta Tūtere-Kundrāte

Pianists Arturs Ozoliņš un soliste Skaidrīte Hildebrante Toronto latviešu koncertapvienības sezonas atklāšanas koncertā 3. novembrī Toronto, kas bija veltīts Alfrēda Kalniņa simtgadei.
Foto: J. Liģers

J. Šķirmanta esejas

DIEVS UN CILVĒKI, 160 LP. JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS, 1979.. DANUTAS ŠĶIRMANTAS VĀKS

Jau divdesmito gadu beigās Jāņa Šķirmanta vārds kļuva pazīstams ar rakstiem par vēstures un sabiedriskās dzīves temām Latvijas brīvības gadu periodikā. Trīsdesmit Amerikā nodzīvotajos gados viņš ir bijis grāmatu izdevējs un arī pats rakstu un grāmatu autors. Visbiežāk viņš ir apcerējis kristiešu dzīves un baznīcas temas, meklēdams šodienas cilvēka atbildes pašos kristīgās mācības pamatos — evaņģelijos un arī Vecajā Derībā. No laicīgajiem latviešiem Jānis Šķirmants ir kļuvis par atzītu, reizēm arī kontroversu domātāju kristīgās mācības izteiksmēs un jaunās iespējās mūsu laikā, kad materiālistiskās pasaules ciniķi un viņu skaļruņi kliedz, ka Dievs ir miris.

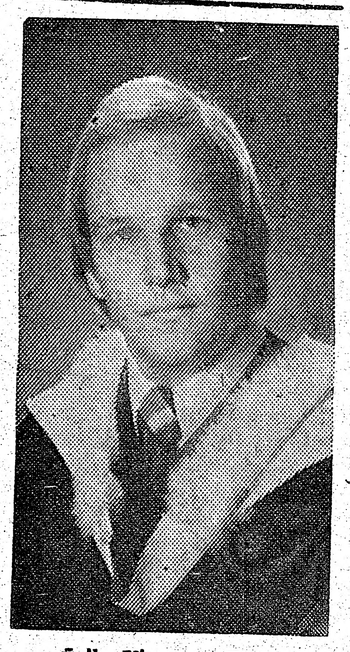

Ēriks Vismants Eglīte beidzis Toronto universitāti ar B.L.A. (Bachelor of Landscape Architecture) grādu. Viņš saistījies darbā Kalgarijā. Pieder pie korporācijas Latvia.

J. Šķirmanta jaunajā eseju grāmatā Dievs un cilvēki ievietotas 45 esejas. Pašu autoru un viņa domāšanu raksturo eseja: Mīlestība — dvēseles būtiskā īpašība (31). Tanī viņš saka, ka komūnistu sludinātā mechaniskā, politiskā un kolchozu „brālība" nekad nespēs aizstāt kristīgās mīlestības brālību. Šinī sakarā Šķirmants raksta interesantu vēsturisku eseju — Apklusinātie un nonāvētie — par krievu rakstniekiem un dzejniekiem Maksimu Gorkiju, Aleksandru Bloku, Sergeju Jeseņinu, Vladimiru Majakovsku, kas visi bija Krievijas komūnistu sludinātās „brālības" upuŗi. (90).

Krievijas revolūcijas tēvs Leņins saka: „Brīvība ir buržūjisks aizspriedums... Tas neko nenozīmē, ja trīs ceturtdaļas jāiznīcina, galvenais un svarīgākais, ka beidzamā ceturtdaļa cilvēces kļūs komūnisti." (65). Interesanti, ka Ļeņinu un komūnistu nākšanu pie varas un viņu asinsdarbus jau pirms pus gadsimta paredzējis Dostojevskis savā romānā „Velni", kur Verchovenskis saka: „Mēs reducēsim visus līdz vispārējam

(Turpinājums 18. lp.)

Andreas Laupacis ļoti sekmīgi beidzis Karalienes universitātes (Queen's University) Kingstonā, Ont., medicīnas fakultāti ar M.D.C.M. grādu. Saņēmis godalgu chirurģijā un vēl divas citas godalgas, kā arī dalījies ar diviem citiem kollēgām trešajā godalgā. Jaunais ārsts uzsācis obligāto prakses gadu Halifaksas slimnīcā Jaunskotijā. Andreas ir Katrīnas un Benedikta Laupaču dēls Otavā.

BIBLIOGRAFIJA

Edgars Dunsdorfs, Pirmās latviešu bībeles vēsture, Latviešu ev. lut. Amerikā izdevums, 233 lp.

Montrealas latviešu biedrības ziņotājs, 10. (367.). nr., redaktors M. Stauvers, 21 lp.

Informātors, 9 (314.) nr. Vinipegas latviešu biedrības izdevums, redaktrise M. Rutule, 12 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 10. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, vāku zīmējusi Elza Krimuldēna Reinvalde,, redaktors A. Reinvalds, 52 lp.

LARA lapa, 16. nr., Latviešu rakstnieku apvienības izdevums, redaktors J. Grosvāns, 70 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 9. un 10. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 25 lp.

Ceļa Biedrs, 8. (238.) nr., Latviešu ev. lut. baznīcas Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp.

(Gaisma, 2. (46.), Latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, redaktori Dr. J. Trizna un J. Babre, 48 lp.

Kristīgā Balss, 8. nr., Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, redaktors U. Ukstiņš, 16 lp.

Tornis, 1. nr., Eiropas vasaras skolas izdevums, redaktrise Sarma Muižniece, 40 lp.

Mazputniņš, 250. nr., Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, redaktori Līga un Laimonis Streipi, 38 lp.

Pa dejas ceļu, 47./48. nr., Austrālijas latviešu tautas deju kopas izdevums, Vāku zīmējis Andris Kariks, redaktors J. Ruņģis, 44 lp.

Gaŗezera Ziņas, 45. nr., Latviešu centra Gaŗezera izdevums, redaktors F. R. Ārums, 24 lp.

Svešos Krastos, 31. nr., Filadelfijas brīvo latvju biedrības izdevums, redaktors N. Lazdiņš, 20 lp.

Čikagas Ziņas, 38. nr., Čikagas latviešu organizāciju apvienības izdevums, atb. redaktors I. Bergmanis, 20 lp.

Hamiltonas ziņas, 16.nr., Hamiltonas latviešu organizāciju izdevums, 34 lp.

Vēstnesis, 10. (71.) nr., Olģerta Liepiņa izdevums, redaktori O. Liepiņš, O. Akmentiņš un Eduards Keišs, 8 lp.

Vēstis, 11. (' $.) nr., Sv. Pāvila ev. lut. draudzes un Latviešu apvienības Detroitā izdevums, redaktors F. Lūkins, 10 lp.

Krājējs, 4. (138.) nr., Latviešu filatelistu apvienības izdevums, galv. redaktors J. Ronis, 26 lp.

Daugavas Vanagu Mēnešraksts, 4. (186.) nr., Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums, atb. redaktors R. Čaks, 80 lp.

Zem Dienvidus Krusta, 48. nr., Brazilijas latviešu laikrakstis informācijai un kultūrai, redaktors J. Lepste, 10 lp.

Jūlija Popeļa

GLEZNU IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās, 200 Balmoral Ave.

piektdien, 9. nov. no pl. 19—21,
sestdien, 10. nov. no pl. 15—21
svētdien, 11. nov. no pl. 14—21

Visi laipni ielūgti

Lai dzirksts pārvēršas liesmā!

JĀŅA OZOLA PĀRDOMAS PAR 11. UN 18. NOVEMBRI

Tuvojoties 18. novembŗa atcerei, atmiņā nāk 1918./19. gada ziema, kad tikko proklamēto jauno Latvijas valsti okupēja lieliniéki, un brīva bija tikai neliela Latvijas daļa — kalpakiešu sargātā Kurzemes daļa aiz Ventas. Pārējā Latvija plosījās sarkanais terrors līdz tam laikam, kad kalpakieši lieliniekus padzina no Rīgas un ziemeļnieki no Vidzemes. Bet jau mēnesi vēlāk — tieši Līgo svētku laikā — Vidzemē atkal bija dzirdams kaŗa troksnis: ziemeļnieki pie Cēsīm sakāva latviešu nesenos sabiedrotos — vāciešus, kuŗi pēc Rīgas atbrīvošanas nedomāja Latviju atstāt, bet palikt. Tikai pēc tam, kad vācieši bija atspiesti Kurzemē, Zemitāns un Kalpaka pēcnācējs Balodis varēja satikties un sadoties rokās.

Jaunā Latvijas valsts, 1. Pasaules kaŗā izpostīta un saimnieciski nesatbilda, brīvības cīņās bija sekmīgi pastāvējusi pret divām lielvalstīm — Krieviju un Vāciju reizē. Tuvojās rudens, bet vācu kaŗaspēks ne tikvien neatstāja Kurzemi, kā to rietumu sabiedrotie bija pavēlējuši, bet rosījās par jaunu, pārdēvējoties par Krievijas atbrīvošanas armiju, un avantūrista Bermonta-Avalova vadībā oktobŗa sākumā no rietumiem tuvojās Rīgai. Tās bija drūmas neziņas un baiļu pilnas dienas, kad ne visi latvieši palika stipri ticībā un paļāvību Latvijai. Bet tie, kas ar saviem augumiem un asinīm sargāja latviešu Rīgu, bija gandarīti kad aukstā, dzestrā rudens rītā, 11. novembrī Rīgas dievnamu zvani vēstīja, ka bermontieši ir padzīti. Vēlāk 11. novembris kļuva svētku diena Lāčplēšu pieminēšanai un godināšanai.

Rīga šinī rītā pēc mēneša ilgām kaujām šķita neparasti klusa. Drīz par bermontiešu padzīšanu zināja visa Latvija. No Latgales vēl vajadzēja padzīt lieliniekus, lai visa Latvija būtu brīva. Svinīgā, bet nopietnā pateicības gaisotnē Dievam sirmgalvji, bērni un sievietes 1919. g. 18. novembrī varēja nosvinēt savas valsts pirmos gada sētkus. Gandrīz visi jaunie vīrieši bija armijā, projām no mājām. Pirmā 18. novembŗa pieminēšana tad notika kādā klusā lauku dievnamā Vidzemē. Bez baznīcas zvaniem, jo tie kaŗa laikā bija evakuēti uz Krieviju; tos atguva tikai dažus gadus vēlāk.

Mūsu jaunie ļaudis trimdā dažkārt izteikušies, ka 18. novembŗa svinībām vajadzētu būt jautrākām, priecīgākām, pat ar deju un smiekliem, bez asarām. Iespējams, ka tā kādreiz notiks, bet ,šķiet, tikai pēc tam, kad nebūs vairs aculiecinieku, kas paši redzējuši, cik daudz asiņu un asaru ir Latvijas pamatos. Visu laiku 18. novembri esam pieminējuši dievnamos, Brāļu kapos, pie cīnītāju pieminekļiem — svinīgos aktos. Šo tradiciju turpinām arī svešumā, lai to redzētu un izprastu tie, kam tuvākā vai tālākā nākotnē būs jāiet tas pats ceļš, ko priekš viņiem gāja tie, kas mīlēja brīvību.

Brīvības cīņas izcīnīja 1919./20. gadā, bet sākās tālā pagātnē, kad mūsu zemē ienāca svešie bruņinieki. Cauri visiem nebrīvības laikiem latvietis ir neatlaidīgi tiecies pēc brīvības: zemnieku nemieri, tautas atmodas laiks, strēlnieku cīņas. Roku rokā saucējs dzejnieks ir gājis kopā ar kaŗavīru. Dievs **brīvību nevienam nav dāvinājis** arī latvietim ne, bet gan lāvis to izcīnīt, kad vajadzīgie priekšnoteikumi bijuši veikti. Tā ir bijis senāk, un nav iemesla sacīt, ka nākotnē būs citādi. Vārdu vietā būs jāliek darbi.

18. novembrī, Latvijas valsts himnu dziedot, dievnamā dievvārdus klausoties, pie kritušo kaŗavīru pieminekļa stāvot, katram no mums domās vajadzētu parunāties pašam ar sevi, jautāt un atbildēt: Ko esmu darījis, lai Latvija būtu atkal brīva? Vai arī Latvijai ir labums no tā, ka varu dzīvot pārticībā un bez īpašām rūpēm par nākotni? Vai mana darbošanās latviešu organizācijā nav bijusi vienīgi biedra naudas samaksāšana? Vai esmu pats mēģinājis kaut ko darīt, vai tikai zūdījies un kritizējis to, ko citi dara? Vai esmu pildījis minimālos pienākumus pret savu centrālo organizāciju, lai tā spētu veikt to, kam man pašam nav atlicis vaļas? Vai ar darbiem esmu palīdzējis nest okupantu jūgu tēvzemē palikušajiem? Vai okupanti mani nav ieviļinājuši tādos „sakaru" tīklos, par ko tautieši okupētajā Latvijā zina, bet smīn? Jautājumu rindu varētu turpināt, bet pietiktu, ja savai sirdsapziņai atbildētu uz šiem.

Pašreiz nomanāms it kā paguruma pazīmes, miegainība un laiskums, parastās labklājības un pārticības pavadones visos laikos. Protestā tam cerīga stīga ieskanējās Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā kongresā oktobrī, kad jaunie latvieši noraidīja vārda „nacionālā" svītrošanu savas organizācijas nosaukumā un debatēs dzirdējām, ka žīdiem ir daudz „profesionālo žīdu", kas žīdu lietām veltī pilnu laiku un ka arī mums, latviešiem, vajadzētu tādu „profesionālo latviešu".

Patiesi, mēs visi priecātos ja rastos gados jauni „profesionālie latvieši", tādi, kādi reiz savā laikmetā bija Kr. Vaidemārs, Atis Kronvalds, Viļis Olavs, Kārlis Ulmanis, Zigfrīds Meierovics u. c. Jaunos latviešus, kas spētu un gribētu iet to pašu grūto ceļu, ko savā jaunībā gāja tikko minētie Latvijas brīvības saucēji, mēs varētu tikai apsveikt kā ar labāko dāvanu Latvijai 18. novembrī. Ja šī jaunatnes kongresā iešķiltā dzirksts iedegtu liesmu, būtu cerība, ka Lāčplēšu — seno cīnītāju, strēlnieku, kalpakiešu, ziemeļnieku un pēdējā kaŗa leģionāru upuri nav bijuši veltīgi.

Jānis Ozols

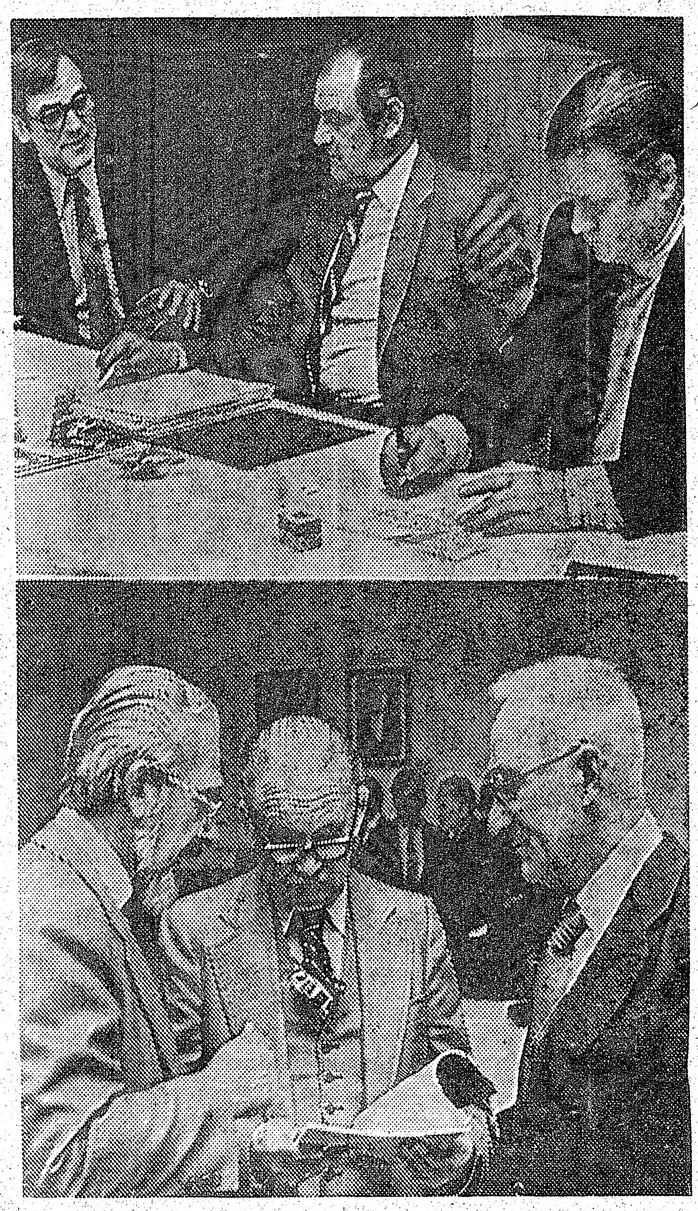

LNAK politiskās nozares rīkotajā darba sesijā Latviešu namā Toronto 3. novembrī piedalījās arī PBLA valdes loceklis un pilnvarotais speciāliem uzdevumiem Jūlijs Kadelis no Rietumvācijas. Augšējā attēlā no kreisās: LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss, J. Kadelis un LNAK valdes loceklis G. Sukse. Apakšējā uzņēmumā no kreisās: DV Kanadas valdes ārējās informācijas daļas vadītājs P. Vasariņš, LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis un PBLA Latvijas brīvības fonda valdes viceprieksšsēdis Kanadā Dr. A. Šteins nopietnās pārrunās par genocīdu okupētajā Latvijā.

Foto: J. Ligers

IEGĀDĀJIETIES

DV vīru koŗa Kanadā

SEPTITO

LATVIEŠU KAŖAVĪRU DZIESMU

SKAŅU PLATI

Cena $7.00, piesūtīšana $1.00, tālākpārdevējiem atde. Pasūtināma pie:

Mr. I. Helguts

10 Muirhead Rd., Apt. 2302,

Willowdale, Ont. M2J 4P9, Canada

Lūdzu piesūtīt septīto skaņu plati ..... eks.

Vārds uzvārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju čeku, M/o, skaidrā naudā $ .....

Paraksts .....

Apvienoto Nāciju nedēļa Vašingtonā

Sakarā ar ASV atzīmēto gadskārtējo Apvienoto Nāciju nedēļu, ASV ārlietu ministrs Vēnss sestdien, 27. oktobrī, bija aicinājis Vašingtonā akreditēto misiju vadītājus uz tradicionālo koncertu un dineju. Tajā bija ieradies arī Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, kā arī Lietuvas un Igaunijas diplomātiskie pārstāvji ar dzīvesbiedrēm. Simfonisko koncertu diriģēja pazīstamais krievu čellinieks Rostropovičs, kas tagad vada Vašingtonas simfonisko orķestri. Pirms diviem gadiem viņš izkļuvis no Padomju savienības brīvajā pasaulē. Savā uzrunā ārlietu ministrs Vēnss uzsvēris, ka tāda starptautiska organizācija kā Apvienotās Nācijas vissekmīgāk spēj saskaņot tādas akcijas kā palīdzību Vietnamas bēgļiem un bada cietējiem Kambodijā.

Iesūtāmi darbi Goppera fondam

Darbi Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera balvām literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās un arī tādi darbi, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgi jaunatnes latviskai audzināšanai, iesūtāmi vai piesakāmi fonda valdei līdz 1979.gada 31. decembrim, tos adresējot: Mr. Juris Padegs, 22 Minturn St., Hastings on Hudson, N.Y. 10706, USA.

Godalgojami tikai tie jaundarbi, kas publicēti 1979.gadā vai kuŗu manuskripti piesūtīti vai pieteikti fonda valdei līdz 31. decembrim. Jāiesūta arī jau iepriekš publicētie jaundarbi, un iesūtītājs var arī nebūt pats autors. Darbi iesūtāmi 4 eksemplāros. Balvu nepiešķiŗ vienam autoram divus gadus pēc kārtas, un fonds patur godalgotā darba izdošanas pirmtiesības viena gada laikā no balvas piešķiršanas.

1979. gadam katra balva noteikta 750 dolaru. Godalgošanas komisijas lēmumus izsludinās 1980.gada 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera dzimšanas 104. gada atceres dienā.

Balva literātūrā piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskā garā, piem. dzejoļu krājumam vai arī garākai poēmai vai balādei, romānam, plašākam stāstam, pastāstam, novelei vai tēlojumam, vai arī stāstu, pastāstu, noveļu vai tēlojumu krājumam.

Balva mūzikā piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās mūzikas izpratnē, piem. dziesmu krājumam solo balsij vai jauniešu ansamblim, instrumentālai oriģinālmūzikai vai folkloras apstrādājumam, mūzikai skatuviskiem uzvedumiem un mūzikas mācību materiāliem.

Balva mūzikā piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās gleznieciības izpratnē, piem. tēlotājas mākslas ciklam ar latvisku tematiku, skatuves ietērpam jaunatnes uzvedumam vai ilustrācijām literāram darbam. Liela apmēŗa tēlotājas mākslas darbi pirms sūtīšanas piesakāmi.

Īpašu balvu var piešķirt tādam darbam, kas neatbilst pieminētajām katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgs jaunatnes latviskai audzināšanai.

A.L.

Pastiprināts nāves mūris

Intercontinental Press izdotā žurnala Trotskyte 30. oktobŗa numurā ievietots raksts par Berlīnes mūri, kas tagad stiepjas gar visu Austrumvācijas robežu. Žurnāls raksta, ka austrumvācieši, vārda tiešā nozīmē, kļuvuši par gūstekņiem paši savā zemē. Viņi ieslodzīti aiz mūŗa, un bēgšanas mēģinājumā draud nāve. Austrumvācijā komūnisti pagarinājuši 635 jūdžu gaŗo un 9 pēdū augsto iežogojumu gar savām rietumu robežām, kas stiepjas no Baltijas jūŗas līdz Čechoslovakijas robežām. Lai šī iežogojuma jauno daļu pabeigtu, vajadzējis 5 gadu darba, kas izmaksājis no pus miljona līdz vienam miljonam dolaru par katru jūdzi. Kad mūri pilnīgi izbūvēs, tā gaŗums būs 825 jūdzes. Šo iežogojumu izveido augstākā mērā komplicēta sistēma ar modernām nāves ierīcēm un robežsargu patruļām, lai atturētu austrumvāciešu izbēgšanu no „komūnistu paradīzes" uz „kapitālistu elli".

Iežogojums pastiprināts ar bārdas naža asmeņiem līdzīgu asa metalla tīklu, caur kuŗa acīm var tikko iebāzt pirkstus, lai noturētos, pārkāpjot šo aizsprostu, kas praktiski neiespējami. Šis tīkls ar nolūku vaļīgi iestiprināts cementa stabos, kas ierakti 3 pēdas dziļi zemē, 5 pēdu attālumā viens no otra. Ja pārbēdzēja rokas pirksti atrodas tīkla acīs, to pārkāpēja auguma svarā tīkls ieliecas un asās trīsstūrainās tīkla acis sakļaujas, nogriežot iebāztos pirkstus. Papildus tam pie katra staba piestiprinātas vēl divas mīnas cilvēka galvas un celgalu augstumā. Ja cilvēks kļūmīgi pieskaŗas mīnām, tās tūliņ eksplodē un saplosa bēgļa ķermeni.

Raksta nobeigumā piebilsts, ka komūnisti vēlas paturēt tos, kas viņiem „pieder", tajā pašā laikā turpinot iekaŗot arvien jaunus apgabalus.

Pastkartes ar augšējo attēlu nupat laidis klajā Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā, vēršot sabiedrības uzmanību uz 1980. gada olimpiskajām spēlēm Maskavā. Pastkartes otrā pusē iespiestajā tekstā norādīts, ka ar piedalīšanos šajās spēlēs atbalstām Pad. savienības sistēmatisko genocīda politiku pret apspiestajām tautām, ignorējot cilvēka tiesības un Helsinku vienošanos. Kartītes priekšpusē norādīts, ka Maskavas olimpiadas apmeklētāji ir lielākās koloniālās varas un individuālo un nacionālo tiesību apspiedējas valsts viesi.

Guānrs Tamsons jubilārs

Pusmūža gadus pakāpeniski tagad sasniedz tie latvieši, kas 2. Pasaules kaŗa beigās tēvzemi atstāja kā pusaudži. 50 gadi apritējuši arī DV Centrālās valdes sekretāram un citu redzamu sabiedrisku amatu veicējam Anglijā Gunāram Tamsonam, kuŗam 1. oktobrī apritēja 50 gadi. Jubilārs ar dzīves biedri Ināru, dzimušu Irbīti, un dēliem Andri un Uldi dzīvo prāvo latviešu centru, Bradfordas un Līdsas, tuvos kaimiņos Horsfortā. Par iepirkumu direktoru darbojas Tetleja alusdarītavā Līdsā. Gunāra dvīņu brālis Pauls 1958.-59. gadā bija Eiropas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēdis. Māsa Irēna precējusies ar rosīgo DVF un sporta darbinieku Imantu Piķeli.

Jubilāra šūpulis kārts Varakļānu pagastā, Latgalē, kur viņa tēvs Ansis bija mežzinis. Trimdas sākumā mācījies Grēvenes latviešu ģimnazijā, kur bijis mazskautu vadītājs; viens no mazskautiem bijis vēlākais PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava. 1947. gadā kopā ar pārējiem ģimenes locekļiem izceļojis uz Angliju, maizi pelnot lauku darbos. Vēlāk Notinghamā strādāja būvniecībā un fabrikā, vakaros skolojoties vietējās kolledžās. Studiju gaitās pievienojies korporācijai Fraternitas Imantica. 1948. gada janvārī piedalījies DVF Svainsedas nodaļas dibināšanā. Notinghamā darbojies nodaļas dažādajās pašdarbības sekcijās, vēlāk valdē. Kādus gadus vadīja vietējo Baltiešu komiteju.

Pēc dzīves vietas maiņas darbību turpinājis Bradfordas nodaļā, gan kā valdes locekļis, gan kārtojot informāciju un politisko darbu. Dzīvesbiedrei darbojoties līdz, rediģē DVF Ziemeļanglijas novada biļetēnu Ziņotājs. Lielu ievērību Bradfordā pelna G. Tamsona vadītā Apspiesto tautu komiteja, izveidojot saskari ar Bradfordas pašvaldības vadītājām amatpersonām, kā arī visiem vietējo iecirkņu parlamenta deputātiem. Jubilārs gadus piecus darbojās DVF Anglijas valdē, veikdams ārējās informācijas daļas vadītāja amatu. Pagājušā delegātu sapulcē viņu ievēlēja par organizācijas Centrālās valdes locekli. Pēc šīs valdes pēdējām pārvēlēšanām G. Tamsons kļuva par valdes prezidija locekli un CV sekretāru. Par nopelniem organizācijā apbalvots ar zemes valdes un centrālās valdes atzinības rakstu, pēdīgi arī ar DV nozīmi zeltā.

G. Tamsons uzskatāms arī par vienu no Eiropas latviešu jaunatnes apvienības veidotājiem sākuma gados. No 1955. — 57. g. bija Anglijas nodaļas valdes priekšsēdis, pāris gadus arī šīs organizācijas galvenās valdes loceklis. Piedalījies Etlingenas deklarācijas izstrādāšanā, ELJA vārdā prasot brīvas un neatkarīgas Latvijas valsts atjaunošanu. Vīra gados vairākkārt ievēlēts par locekli Latviešu nacionālā padomē Lielbritānijā; darbojas šīs pārstāvības prezidija informācijas nozarē, gan LNPL, gan DV pilnvarā pārstāvējis latviešus citu tautu kopdarbības institūtos, piedaloties arī starptautiskās sanāksmēs Anglijā un Vācijā. Izveidojis arī draudzīgu sadarbību ar citu apspiesto tautu pārstāvjiem. Jubilāra dzīve un darbs var noderēt par labu paraugu jaunākiem gadu gājumiem, kuŗu izglītības un dzīves gaitas daudzos gadījumos tagad var veidoties daudz labvēlīgākos apstākļos.

J. Frišvalds

UZMANĪBU! UZMANĪBU!

GAIDĀMAI (1980. G.)

MADRIDES KONFERENCEI

VAJADZĪGAS LIECĪBAS UN DOKUMENTI,
KAS PIERĀDA PĀRKĀPUMUS PRET CILVĒKU UN
TAUTŪ TIESĪBĀM OKUPĒTAJĀ LATVIJA
HELSINKU LĪGUMA IETVAROS.

Noder liecības un dokumenti:

1) par nesaņemtām uz Latviju nosūtītām grāmatām, skaņu platēm un citiem kultūras materiāliem vai to atsavināšanu, iebraucot Latvijā.

2) par ierobežojumiem ceļošanā, piem. Intūrista instrukcijas tūristiem par aizliegtām pilsētām vai apgabaliem Latvijā.

3) par aizliegumiem apmeklēt piederīgos šeit vai Latvijā.

4) par ārkārtīgi augstām muitām vai nepatikšanām ar muitu, apciemojot Latviju.

5) liecības, kas apstiprina pārkrievināšanu Latvijā.

6) par personu vajāšanu vai apcietināšanu okupētajā Latvijā politiskas pārliecības vai reliģisku iemeslu dēļ.

Nepieciešams liecības devēja vārds un adrese, bet saprotamu iemeslu dēļ iespējams nokārtojums ar advokāta starpniecību, ar kuŗa palīdzību šīs ziņas netiks izdotas. Tomēr, ja iespējams, būtu vēlamas liecības arī ar atļauju vārdu un adresi lietot.

Dokumentus vai viņu norakstus un liecības vai vēstules lūdzu sūtīt: P. Vāsariņam, DV KV Ārējās informācijas daļas vadītājam, 102 — 35 Towering Heights Blvd., St. Catharines, Ont. L2T 3G8. Turpat arī var pieprasīt tuvāku informāciju.

DV KV Ārējās informācijas daļa

Genocīds pastiprināts

Baltijas tautu federācijas Kanadā vicepriekšsēdis Lāss Leivats intervijā The Toronto Star līdzstrādniekam Robertam Makdonaldam izteicies, ka federācijas rīcībā ir drošas ziņas par Pad. savienības slepenajiem dokumentiem, kas atklāj Kremļa plānus iznīcināt dzimto valodu Igaunijā, Latvijā, Lietuvā un Ukrainā. Šie dokumenti liecina par krievu valodas mācīšanu šo tautu dzimtās valodas vietā. Tā ir arī daļa no šo tautu genocīda, lai iznīcinātu to gadsimtu veco kultūru un valodu.

Jau iepriekš Baltijas tautu federācija Kanadā atklājusi, ka Igaunijas galvaspilsētā Tallinā iesūtīti 10.000 krievu strādnieku, lai veiktu būvdarbus 1980. gada Olimpiadas jachtu regatai. Šos strādniekus tūliņ apgādā ar jauniem dzīvokļiem, daudz labākiem nekā pašiem igauņiem pieejami. Tai pašā laikā igauņus izsūta no viņu dzimtenes uz Pad. savienību.

Viens no dokumentiem, kas slepeni izvests no Pad. savienības, atklāj padomju finanču ministrijas direktīvas, pastiprināt krievu valodas mācīšanu nekrievu valstīs, kas ieklautas Pad. savienībā. Šīs direktīvas attiecinātas pat uz bērnu dārziem nekrievu valstīs. Tā krievi pārkāpuši paši savu Pad. savienības konstitūciju, kas nodrošina dzimto valodu, kā arī Helsinku vienošanās, kas nodrošina iezemiešiem kultūras neaizkaŗamību, paskaidrojis Leivats.

Baltijas tautu federācija Kanadā šo padomju dokumentu norakstus iesniegs Kanadas ārlietu ministrei Florai Makdonaldai, lūdzot protestēt.

Toronto latviešu katoļu draudze rīko
sestdien, 10. novembrī, Latviešu namā
GADSKĀRTĒJO DEJU VAKARU
ar loteriju. Sākums pl. 19:30.
Pilna bufete. Spēlēs Runči
Visi laipni ielūgti.

B & V Installers
IERĪKO, PAPILDINA UN
IZLABO APKURES IERĪCES
Zvanīt vakaros
V. Ivins 763-3574
R. Bulovs 638-5478

Mācītāja E. Ķerģa triskārša jubileja

Mācītāja Eduarda Ķerģa 65 mūža, 40 darba un Sadberijas ev. lut. draudzei nokalpoto 30 gadu atceri ievadīja svinīgs dievkalpojums. Tā kā Kanadas apgabala vadītājs prāvests A. Voitkus sliktó laika apstākļu dēļ bija kavēts svētku dienā ierasties, Baznīcas virsvaldes piešķirto Nopelnu krustu ar zelta vainadziņu mācītājam E. Ķerģim dievkalpojuma laikā pasniedza draudzes priekšnieks V. Kārkliņš.

Pēc dievkalpojuma svētku draudze un viesi pulcējās Caswell viesnīcas zālē, kur bija rīkots svinību mielasts. Jubilāru sveica draudzes priekšnieks V. Kārkliņš, bet mācītāja dzīvesbiedrei rozes pasniedza dāmu komitejas priekšniece M. Zariņa. V. Kārkliņš sīkāk pakavējās pie mācītāja dzīves gājuma, īpaši pieminot, ka visus šos gadus viņš nav kavējis nevienu dievkalpojumu, lai gan lielāko laika posmu dzīvojis simtiem jūdžu no Sadberijas. Piemiņai V. Kārkliņš nodeva draudzes velti — liela apmēra mācītāja krāsu fotogrāfiju greznā dogātā ar visu draudzes locekļu parakstiem.

No latviešu skolas jubilāru sveica O. Migleniece, atceroties skolas grūtos sākuma gadus un cildinot mācītāja stingro nacionālo stāju skolas darbā. Ar dzejoli un skolas dāvanu sveica audzēknis A. Dinbieris. Sadberijas DV nodaļas sveicienus un velti nodeva L. Grasis, bet vanadzes sveica ar priekšnieces A. Janitēnas deklamēto dzejoli. Ar telegrammu sveicināja prāvests A. Skrodelis.

Veltījumu virkni beidza ar dzimšanas dienas kliņģeri, Daudz baltu dieniņu un īpašu viesu dziedātu dziesmu (T. Neimane), veltītu mācītāja jubilejai. Jubilārs sirsnīgi pateicās visiem sumināt̄ājiem. Vakara norisi vadīja Tamāra Neimane

Māc. E. Ķerģa dzimtā vieta ir Balvu pagasts. Viņš dzimis 1914. g. 10. novembrī. Tēvs viņam bija miris un mātei jārūpējas vēl par sešiem bērniem. Baznīcas ģimnazija kļūst par viņa gaismas pili, reizē arī dzīves un darba vietu: ziemā mācības, vasarā plašā skolas dārza apkopšana. Vērojot labās sekmes, bīskaps K. Irbe pieņem jaunekli sev audžudēla vietā, solot viņu izskolot un pēc tam gādājot misionāra darbu Indijā. Bet šīs cerības izgaisa, jo bīskaps drīz mira.

E. Ķerģis vēlāk darbojās skolas internātā par audzinātāju, bibliotēkāru un kooperātīva vadītāju. Studijas viņš beidz ļoti sekmīgi, starplaikā nokalpojot arī kaŗa klausību Daugavpilī. Viss tas veikts tikai piecos gados, kad var pināt lielā ordinācijas diena. Jaunos teologus ordinē archibīskps Dr. T. Grīnbergs Doma baznīcā. Māc. E. Ķerģis atstāj neizmantotas vairākas izdevības stāties mācītāja darbā, bet turpina studijas, izvēlēdamies klasisko filoloģiju.. Tad nāk boļševiku iebrukums. 1944. g. rudenī vēl tikai atliek valsts ēksāmeni, bet tad jau Rīgu nākas atstāt.

Studijas viņš turpina Vācijā, Freiburgas universitātē, doktorandu kursā, bet tām svītru pārvilka nežēlīga bumbošana, kad boja gāja ne tikai universitāte, bet turpat visa pilsēta. Pēc kaŗa, atjaunojoties universitātes darbībai, viņš iestājās medicīnas fakultātē, bet drīz sākās izceļošana, un māc. E. Ķerģis nonāk Kanadā, un klausās Vaterlū seminārā teoloģiskās lekcijas. Šajā krastā viņš sastaulājas ar Ēriku Dēziju Mīlbergu, ar kuŗu iepazinies klasisko valodu studiju laikā. Kā dažam labam, arī E. Ķerģim sākumā iztika divus gadus jāpelna meža darbos, Vēlāk ar Mizūri sinodes atbalstu organizējas Ziemeļontario latviešu draudze un aicina māc. par draudzes ganu. Viņš dzīvo Sadberijā, bet regulāri brauc un kalpo arī Nordbejā, Timinsā, Kirklandlelkā, Virdžīnijtaunā un Norandā. Latviešiem pārvietojoties uz lielākajām pilsētām, darbs mazajās draudzēs izbeidzas.. Māc. E. Ķerģis pārceļas uz Hamiltonu, kur viņa dzīvesbiedre strādā par bibliotēkāri, un turpina apkopt savu tālo Sadberijas draudzi. **T. N.**

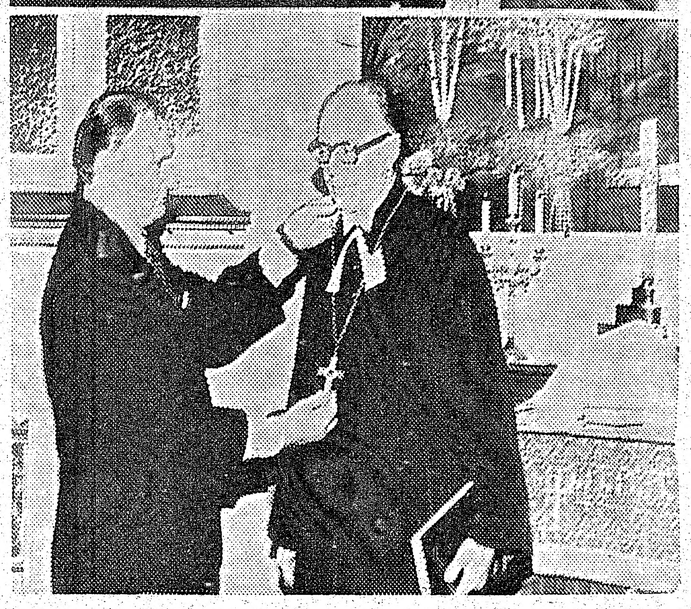

Mācītāja Eduarda Ķerģa triskārtējā jubileja Sadberijā. Augšējā attēlā Sadberijas latviešu draudzes valde. No kreisās: ilggadējais kasieris E. Zemītis, sekretāre T. Neimane, mācītājs E. Ķerģis, draudzes priekšnieks palīgs J. Zariņš, dāmu komitejas priekšniece M. Zariņa, valdes priekšsēdis V. Kārkliņš, ērģelniece L. Zariņa-Luka un mant zinis J. Roze. Apakšējā attēlā draudzes priekšnieks V. Kārkliņš uzliek mācītājam E. Ķerģim Baznīcas virsvaldes piešķirto Nopelnu krustu.

Dzintaram jauna valde

Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Kanadas vienība savā gadskārtējā sanāksmē seniores Marijas Grizānas vadībā Dr. P. Cakula mājā Hamiltonā ievēlēja jaunu valdi: seniors Dr. Vilis Mileiko, sekretārs Salimons Gabrāns, kasiere Valija Zaka, sabiedriskā audzinātāja Regīna Upeniece un audzinātājs Jāzeps Svilāns.

Pārrunājot turpmākās darbības plānus, pēc Dr. E. Upenieka ierosinājuma nolēma vairāk pūļu veltīt rūpēm par mūsu tautu dzimtenē. Šai sakarā pieņēma arī otru ierosinājumu, nākamā gada janvārī rīkot jauniešu koncertu labdarības mērķiem, īpaši daudzbērnu ģimeņu atbalstam Latvijā. Lai gūtu plašāku sabiedrības interesi, nolēma lūgt piedalīties talkā arī citas akadēmiskās organizācijas, īpaši Auroru un Lakuaniju. Visu domas bija, ka akadēmiskajai saimei būtu jāveltī daudz vairāk pūļu palīdzības sniegšanai tautai dzimtenē, apzinoties tās stāvokli okupācijā. Līdz šim esam vairāk domājuši tikai par savām ērtībām svešumā. Dzintara devīze — Dievam un tēvzemei — prasa daudz lielākus pienākumus. **E. U.**

Folkloras sacensības

Lai gan Molsona alus darītavas rīkotā folkloras sacensība etniskā deju mākslā Toronto bija izsludināta jau vasaras vidū un dalībnieki tajā piedalījās jūlija pēdējā nedēļā, kad CHIN radio raidītājs rīko savu gadskārtējo sarīkojumu Toronto salās, rezultātus šīm sacensībām paziņoja tikai pagājušajā nedēļā īpaši rīkotā preses pieņemšanā Holiday Inn viesnīcas telpās. Balvu paziņošanas laikā klāt bija arī CHIN raidītāja pārstāvji, prezidents Džonijs Lombardi un Molsona alus darītavas vicedirektors Normans Vebs, kas pateicās visiem etniskās preses darbiniekiem par morālo atbalstu, tāpat visām deju grupām, kas piedalījušās Molsona folkloras sacensībā.

Lombardi paskaidroja, ka CHIN un Molsona kopēji rīkotā deju sacensībā piedalījušās deju kopas no 19 tautībām. Piecu locekļu žūrijas komisija izvērtējusi visus šos ansambļus un atzinusi, ka ukraiņu Vesnianka deju grupa bijusi vislabākā šajā tautas deju kavalkādā, izpelnoties pirmo godalgu — 1000 dolaru. Otro naudas balvu 600 dolaru apmērā izpelnījusies ukraiņu deju kopa Kolomaya, bet trešo naudas balvu 400 dolaru — poļi, Polonijas dziesmu un deju ansamblis.

Vakara deju programmā bija ietilpināti šo deju ansambļu uzvedumi. Atsaucība skatītājos bija liela visām dejām, bet sevišķi ukraiņu Vesniankas priekšnesumiem krāšņajos tautas tērpos. Sacensības paredzētas arī nākošajā gadā.

A. K.

S. Rudovicu atminoties

No Edmontonas saņemta sēru vēsts, ka 8. oktobrī no dzīves aizsaukts Staņislavs Rudovics. Pirmā sirds lēkme viņu pārsteigusi pēc Jāņiem, bet spēka pilnais vīrs to neņēmis vērā un turpinājis iet darbā. Pļaujas svētkus pavadījis ģimenes vidū savās lauku mājās Evanburgā, 90 km no Edmontonas. Kā mežkopis bija liels dabas mīļotājs un savas mājas kopējs. Pēc ieturētām vakariņām devies pie miera, kad slimība atkārtojusies. Slimnīcā viņa dzīvību vairs neizdevās glābt.

Staņislavs Rudovics dzimis 1916. gada 1. decembrī Mērdzenes pagastā. Beidzis Latvijas universitāti ar inženiera mežkopja gradu. Strādāja par mežzini Daugavpils apriņķī. Vācijas dzīves posmā dzīvoja Libekā, no kurienes izceļoja uz Kanadu un apmetās Edmontonā, kur vēlāk ieguva zvērināta mērnieka tiesības. Viņš noorganizēja firmas Midwest Surveys Ltd. Edmontonas nodaļu, darbodamies arī latviešu sabiedrībā.

Aizlūgums notika Sv. Agneses baznīcā. Uz kapsētu pavadīja 70 automašīnas. Aizlūgumā ērģeles spēlēja prof. A. Strombergs. Četri priesteŗi skaitīja Sv. Misi. Izvadīšanā piedalījās arī māc. H. Bečs, kas pirms 29 gadiem aizgājēju bija salaulājis ar Dr. Annu Gifteri. Vietējā Edmontonas laikrakstā par aizgājēju bija ievietots cildinošs raksts ar foto attēlu. Viņš atstāj dzīvesbiedri Dr. Annu Rudovicu, meitas Enu un Ventu un dēlu Nīlu. Lai aizgājējam vieglas smiltis!

Biruta Senkēviča

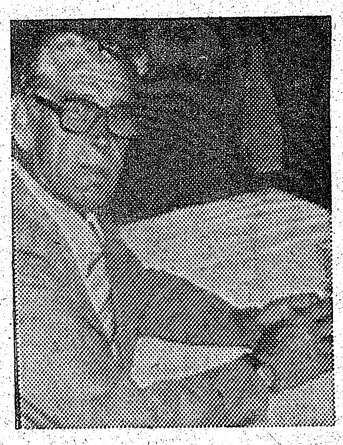

† Staņislavs Rudovics

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Talcinieki! **Talcinieki!**

Latviešu Centrs Toronto gaida Jūs. Centra būvkomiteja laipni lūdz talkā galdniekus, krāsotājus, elektriķus un cauruļu licējus. Darbs visiem garantēts, maize būs vēlāk.

Tie, kam uznāk darba prieks, var pieteikties centrā 759-4900.

DZĪVA VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Meklē mazu

dzīvoklīti vai istabiņu

Maltonas rajonā.

Zvanīt 522-0905, Toronto.

Augšē-
s: ilg-
ācītājs
komite-
iņš, ēr-
attēlā
Ķerģim

tāvji, pre-
nbardi un
avas vice-
Vebs, kas
iskās pre-
ar morālo
sām deju
jušās Mol-
nsībā.
droja, ka
opēji rīko-
iedalījušās
tautībām.
s komisi-
os ansam-
a ukraiņu
pa bijusi
s deju ka-
pirmo god-
ru. Otro
dolaru ap-
kraiņu de-
bet trešo
dolaru —
mu un de-

rammā bi-
ju ansam-
ucība ska-
ām dejām,
Vesnian-
krāšņa-
Sacensības
ošajā gadā.

A. K.

Toronto.

Biruta Senkēviča

KĻAVA RUDENĪ

Rudens vējš,
tak šodien tu
vēl esi maigs —

šodien gribu
krāsainăka būt.
vēl nemēģini
manas lapas gūt!

Vēl laiks.
Tās atdot vienmēr
ir laiks.

Vilma Kinstlere

KAD MĀTE DUS

Ziedu baltu uz māmiņas
kapa uzliec,
Tur tas lāsmos baltāk
kā sniegs;
Tevi mīlējot, visu tā deva —
Dievs tai palika
vienīgais prieks.

Vai gan jaunībā maldos
un steigā
Sajūt sirdi, kas dievišķi mīl?
Tikai tad, kad matos krīt sarma,
Nokavētais no sirds paliek žēl.

Kas ir cietis cita sāpes?
Līdzi cieš, kas pats ticis dzelts;
Visiem jāiet caur šaurajiem
vārtiem —
Laimes mājokļis debesīs ceļts.

Lidija Lideka-Norīte

STIKLI UN ZEMENES

Paliec tāluma elks
Neuzminēts,
Neaizsniegts
Nemirstīgajam dzīvō
Atceļš — liegts.

Prieku neaizbaidi
Kā savvaļas putnu
No delnas
Neatrastās mīlestības
Kailsalā —

Tāluma gurušais skats
Bezmiega naktis vēro —
Vienpatnes spogā
Slinkšķ stikli
— Sārtojas zemenes...

INDIANA

Pēc ilgas slimošanas 12. oktobrī Indianapolē no dzīves aizsaukts mag. iur. Viktors Brīvmanis. Nelaikis dzimis 1904. g. 24. septembrī Rīgā. Studiju gados strādāja Rīgas apgabaltiesas kriminālnodaļā, bet vēlāk par zv. advokāta palīgu Rīgā. Bēgļu gaitas Vācijā vadīja Bavārijā, kur bija arī Karlsrues bēgļu nometnes vadītājs. ASV līdz pensionēšanai 23 gadus nostrādāja Indianas mašīnrūpnīcā. Nelaiķi no Sv. Pētera amerikāņu luterāņu dievnama pārpelnošanai izvadīja 15. oktobrī. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Hedvigu, dēlu un divas meitas. Viņš bija Fraternitas Lettica konventa un Indianas korporāciju kopas loceklis.

vgs

OLGERTS LIEPIŅŠ
TĀLOS ATSPULGOS
rakstos
MANA • MĪĻA • ATMIŅAS

(124. turpinājums)

Viena no jaunākajām dzejniecēm brīvajā Latvijā bija vestieniete Ilze Kalnāre (Ņina Dreimane), jo viņa bija dzimusi tieši Latvijas pasludināšanas gadā. Kad sākās karš, viņai bija tikai 21 gads. Vectēva Igāļi bija turīgas mājas pie skaistā Kalnu ezera. — Teiksmaina ir Vidzemes Maliena, pēc Volfganga Dārziņa pētījumiem ar vislielāko dziesmu pūru — saka apcerētāja Austra Andersone-Plampe. Kaut arī kara laikos Krievijā dzimusi, Ņina pēc atgriešanās ieauga latviešu gara pasaulē. Igaļos un Piebalgā, no kurienes nāca Martas Dreimanes vecāki (pēc vīra Ivanova nāves māte pieņēma atpakaļ savu meitas uzvārdu, kas norāda uz Piebalgā izplatītu arodu).

It kā paredzēdama, ka īss būs viņas darbošanās laiks, meitene sāka „iespiesties" avīzēs jau 17 gadu vecumā. Pirmais dzejolis „Es dzīvi mīlēšu" Jaunākajās Ziņās parādījās 1935. gadā. Šī dzīves mīlestība nenozīmē alkas pēc dēkām, bet miera pilnu iekušanu dzimtenes ainavā, kur „pīpenes gar ceļa malām plauks". Un šo motīvu jauki atbalso 1939. gadā sacerētais dzejolis „Tēvu zeme runā" krājumā Zelta ziedi, kas iznāca 1972. gadā Austrālijā:

Šalc tur tava tēva mežs,
Ceļš pret kalnu vijas — —
Vai tai mājā nebij' tev
Šūpulis pie sijas?

Dzejolī „Lūgums" 1936. gadā žurnālā Zeltene:

Ja tu gribi man darīt prieku,
Tad nedāvā man dienvidu jūrās
atrastās pērles,
Tējas rozes un smaržas.
Dāvā man vienkāršus latviešu
meitenes svārkus,
Pīpeņu ziedus un dzintara saktu.
Ved mani uz vecām un mierīgām
Vidzemes mājām,
Ziedošu ābeļu dārzu, pļavām un
tīrumu laukiem —
Te mēs strādāsim, mīlēsim zemi un
paliksim veci..."

Līdumnieku dzīve „uz zemēm" ir skaistākais, ko dzejniece var iztēloties:

Tu egles cirtīsi, es skujas kaudzēs kraušu,
Man ļaužu nevajag, ne dzīru skaļu
Es vakaros tev nogurušam kājas aušu
Un dzīvi saņemšu kā klusu laimes daļu.
Tev, labais, dzīvošu es visu savu mūžu,
Kamēr vien pavasaŗi nāks un meži lapos,
Es tava līgava, tavs draugs un sieva būšu,
Kad nomiršu — lai mani liek
pie tevis kapos!

Laikmeta ļaudis — Brīvās zemes cilvēki — ievēro jauniņo dzejnieci, kas prot skaistos un vienkāršos vārdos poētiski izlikt laikmeta saukli — par atgriešanos un turēšanos pie laukiem. Viņai iedod darbu Brīvās Zemes vai kāda filiāles apgāda kantorī. Tas nozīmēja eksistenci, dzejnieka cilvēkam piemērotu! Ilze bez tam mācēja panākt, ka vasaras viņai bija brīvas — tad tā varēja doties uz Vestienu, elpot kalnu un biržu gaisu.

Ai, mana Vestiena, mans pagasts
augstu kalnos,
Nu tavās ataugās zib pirmo lapu zaļums!

Ilze ir gandrīz laimīga, jo 1940. gadā iznāk viņas pirmais dzejoļu krājums „Vidzemniece", kuŗa nosaukums pauž to, ko tas satur.

Viņa iepazīst arī citus tālākus nostūŗus, kāda vasara pavadīta mātes brālēna Vālodzes saimniecībā Skrīveŗu Darušos. Pēc dažiem nostāstiem te smelta viela Ilzes pirmajam romānam „Aktrise Ragārēs", ko iespieda gan radiofona programmā, gan atsevišķā grāmatā Zemnieku Domu apgādā 1940. gadā. Direktoram Fricim Ansonam izrādījās laimīga roka daiļliterātūras izvēlē. 22 gadu vecumā dzejniece un rakstniece bija kļuvusi īsti populāra. Ap svētku laiku jaunā Rotas nama ļaudis dedzināja eglīti, gadījās iegriezties, tad redzēju, cik iemīlēta bija šī uzlēcošā zvaigzne. Eglītes viesu vajadzībām iznāca vakara avīze, no kuŗas atceros spiestuves apzīmējumu: „Driķe —— pašu kliķe". Bija dažāda humora garā ieturēta informācija, Kalnāre figūrēja kā „Ragārīte". Jādomā, viņas iesauka bija radusies no divos izdevumos pārdotā romāna.

Un bija laiks arī īstai romantiskai mīlestībai dzejnieces sirdī uzplaukt! Cik drošas tik vārīgos gados sietas saites?

Ir uzglabājies grupas uzņēmums Rankas Silenieku pilskalnā, kur Ilze stāv baltā šallē ietinusies „Tas pa labi, drusku zemāk, ir viņas iecerētais Lielais Jānis," paskaidro zinātāja. Vai Lielais Jānis bija no Latgales? Jo ap to pašu laiku dzejniece rakstīja:

DĒLA MĀTEI LATGALĒ

Gar rozēm deviņām tik dzeltenām kā medus
Es tevi, dēlu māte, gribēju reiz sveikt,
Lai sirdī izkustu tev vienaldzības ledus
Un pagalmā tu iznāktu man labu vārdu teikt!

Ar mīlestības pilnu sirdi šajos jaunajos gados Ilzei Kalnārei ir tuvojies arī dzejnieks un mācītājs Valdis Mežezers. Viņš raksta: „Mani vārdi tādā stāstā nāktu no „dziļākajiem sirds dziļumiem", jo Ilzei Kalnārei ir tuvojies ar. dzejnieks un mācītājs un par viņas mocekles ceļu un ceļa galu domājot, es jūtu Latvijas Golgātas kalna krustu, un tas ir smags, tas ir mūsu nāves krusts."

Īsajā tēvzemes brīvības laikā Ilzes dzejoļi bija paguvuši diezgan dziļi izplatīties tautā — tur nepelns viņas latviskajai vienkāršībai, godīgai un patiesai izjūtai, dzejnieces oriģinālitātei .Austra Andersone-Plampe, kas Toronto vanadžu kora Zīle rīkotajā Kalnāres piemiņas vakarā priekš gadiem nolasīja referātu, it zinīgi saka: „Ja pētnieki apgalvo, ka tautasdziesmu autores bijušas galvenokārt sievietes, tad tās gan laikam būs bijušas Ilzes Kalnāres līdzinieces tālās pagātnes paaudzēs, kas sacerējušas šos trochajus un daktiļu tūkstošus. Līdzīgi tautasdziesmām, viņas dzejoļiem ir tāda pati ritmiska vienkāršība, kāda tīri vai rituāla likumība, kam jāseko."

Tādēļ laikam viņas dzejoļus tauta „akceptē", pielaiko tiem jau esošās melodijas vai komponisti steidzas tos ietvert skaņās. Kas nav dziedājis Jāņa Norviļa komponēto „Piebaldzietes precinieku" — Lai nu paliek šoruden? Neaizmirstamas ir divas Kurzemes cīnītājiem veltītas dziesmas.

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Daudzkultūru teātŗa festivāla izrāžu ciklā DV teātris Kanadā 3. novembrī Sv. Lorensa mākslas centrā izrādīja Mārtiņa Zīverta trīs cēlienu lugu Nauda Gunāra Vērenieka režijā, ar kuŗu iepriekšējā nedēļas nogalē, bija viesojies Filadelfijā un Vašingtonā, bet pēc izrādes Toronto, skojošā nedēļas nogalē, vēl viesosies Montrealā un Otavē. Lugas pirmizrāde un atkārtojums bija šī gada maijā Toronto. Teātŗa izrāde festivālā pulcināja tikai ap 200 apmeklētāju, je tās pašas dienas vakarā notika arī Toronto koncertapvienības šīs sezonas atklāšanas koncerts, veltīts Alfrēda Kalniņa simtgadei, kas lielu daļu latviešu publikas bija pulcinājis šinī sarīkojumā. DV teātŗa izrādei visu laiku uzmanīgi sekoja apbalvojumu izlēmējs prof. E. Prokunjē, kas ir drāmas mākslas profesors Rietumontario universitātē, Londonā. Viņu par izstādi pirms sākuma un starpbrīžos informēja LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Šis ievērojamais mākslas lietpratējs par latviešu teātŗa izrādi uteicies ļoti atzinīgi. Viņam it sevišķi bija patīcis situāciju izkārtojums otrā cēlienā un vispār labā spēle. DV teātris ir viesīgais, kas no latviešiem šogad piedalās šinī festivālā. Ja kādo etniskais teātris nespēšot pulcināt pietiekamu apmeklētāju skaitu, tam piedalīšanās festivālā turpmāk būšot visai problēmatiska, jo nevaret sagaidīt uz atbalstiem, ja pašas etniskās grupas savu teātŗu spēlēm neizrādot pietiekmu interesi. Festivāls, pēc skaita jau sestais, šogad turpināsies līdz 18. novembrim.

● Toronto latviešu koncertapvienība atklāja savu 21. sezonu ar komponista Alfrēda Kalniņa 100. gadskārtas atceres koncertu 8. novembrī Raiersona teātrī. Koncertā piedalījās solisti — soprāns Skaidrīte Hildebrante-Līduma, tenors Rimas Strimaitis, baritons Alberts Vītols, apvienotie koŗi (Daina, Zīle, Sv. Andreja draudzes, Kalvis) un Niagaras simfoniskā orķestra mūziķi. Sezonas pirmajā koncertā bija ap 1000 apmeklētāju, no tiem 490 ar abonementu kartēm, kas šai sezonai jau izpārdotas. Nākamajā koncertā, kas notiks kārtējā apvienības koncerta vietā, Sv. Lorensa mākslas centrā 6. decembrī pl. 20, koncertēs čellists Juris Kuzmins no ASV, pie klavierēm Ariana Goldiņa.

● DV klubā Toronto 4. novembrī notika DV Toronto nodaļas biedra un bijušā darbinieka Donāta Lapkovska godināšana viņa 60 dzīves gadu jubilejā. Jubilārs dzimis 1919. gada 7. novembrī Latgalē. 2. Pasaules kaŗa laikā cīnījies pret sarkanajiem iebrucējiem. Jubilāru no rīkotājiem sveica A. Čivaelis, no DV Toronto nodaļas valdes N. Brasliņš ar V. Jostiņu un no kaŗa veterānu strēlnieku biedrības priekšnieks A. Tirzītis. Bija ieradušies 80 apsveicēju.

O. K.

● Latviešu skolas Valodiņa 16. novembŗa sarīkojums 23. novembrī Latviešu centrā, piedaloties skolas bērniem un vecākiem. Sākums pl. 19. Aicināti arī viesi. Svinīgajā aktā iesvētīs arī skolas sarkanbaltsarkano karogu, kuŗa iegādei līdzekļus savākuši skolas audzēkņi.

● Pie Rietumvācijas konsulāta Toronto lietuvieši 13. novembrī pl. 16 rīko demonstrācijas, sakarā ar Vlada Česjūnasa nolaupīšanu, kas pārbēdzis uz Rietumvāciju no Pad. savienības, atdaloties no padomju sporta Latvijas dibināšanas dienai, ar referātu piedaloties J. Grodņim. 22. novembŗa sanāksmē paredzēts atzīmēt Birutas Senkēviča 75 gadu jubileju ar J. Mežaka referātu un E. Krēmanes deklamācijām bet 29. novembrī Alma Lideka nolasīs savu stāstu.

● Latviešu biedrības sestdienas skolas vecāku padome savā sēdē amatus sadalīja šādi: padomes priekšsēdis E. Ozols, palīdze B. Tinta, sekretārs J. Tērauds kasiere M. Sukse, sarīkojumu kārtotji — A. Brence un A. Vilks, dežūru kārtotāji E. Emsis un C. Pavārs, bērnu ēdināšana S. Kampbele un A. Lauze, bufetes saimn. S. Meklod un Z. Skuja. TLB sestdienas skolas skolotāju un vecāku sapulce ceturtdien, 15 novembrī pl. 19.30 Latviešu namā. Pl. 20 sapulce būs tiesīga lemt pie katra dalībnieku skaita. Darba kārtā ziņojumi, 1979./80. māc. gada budžeta pieņemšana, revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi.

● Tēlnieka Zigfrīda Jurševska bronzas skulptūra godalgota ar goda diplomu 28. gadskārtējā Colour and Forms Society rīkotā izstādē, kas ilgs līdz 30. novembrim Northern Library, 40 Orchardview Blvd. Izstādē no Ontario provinces piedalās 31 mākslinieks ar 39 darbiem. Izstādi atklāja 3. nov. No latviešiem vēl piedalās Nīna Jurševska ar figurālu sienas segu. Colour and Form Society uzņem biedrus veicinātājus, zvanīt Mr. Georgam Rakus (Raucus), tālr. 822-6030.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 28. gadasvētki svētdien, 25. novembrī, pl. 15 Walmer Rd. baznīcā. Dievkalpojumu vadīs māc. A. Arājs, svētku runu teiks viesis māc. U. Ukstiņš no Klīvlandes. Mūzikālā daļā draudzes koŗa dziesmas diriģenta Arvīda Purva vadībā. Pēc dievkalpojuma sadraudzība brīdis baznīcas zālē. Baptistu draudzes svētdieas skola atsāka mācības 23. septembrī ar 45 dalībniekiem trijās grupās. Vislielākā grupa ir pieaugušo, ko vada māc. A. Arājs. Jauniešu grupu vada Alvīne Preisa ar 4 skolotājiem. Mācības notiek katru svētdienu pirms dievkalpojuma.

● Sv. Andreja draudzes jauniešu iesvētes mācība māc. J. Cālīša vadībā sākās 8. novembrī un turpināsies ceturtdienu vakaros pl. 19 Sv. Andreja baznīcā. Līdz šim reģistrējušies 16 jaunieši. Iesvētes dievkalp. paredzēts 18. maijā. Māc. J. Cālītis vada grieķu valodas kursu iesācējiem interesentiem, kas vēlētos iepazīties ar Jaunās derības oriģinālteksta, lasot Jāņa evaņģeliju. Kurss sākās 11. oktobrī un notiek reizi nedēļā. Pēc iepazīšanās ar alfabētu un rakstību sākās Jaunās derības teksta lasīšana.

Gaujas (14.) gaidu vienības Mārtiņu vakara programmā 4. novembrī Toronto Sv. Andreja baznīcas zālē izrādīja bērnu ludziņu Pīkstīte, pašu lielgaidu režijā un uzvedumā. Attēlā galveno lomu tēlotājas, no kreisās: Inta Gugāne, Gundega Ķelle, Renāte Krastiņa un Sandra Kuze (Pīkstīte). Priekšā Daina Vāgnere. Foto: J. Ligers

● Daudzkultūru teātŗa festivāla izrāžu ciklā DV teātris Kanadā 3. novembrī Sv. Lorensa mākslas centrā izrādīja Mārtiņa Zīverta trīs cēlienu lugu Nauda Gunāra Vērenieka režijā, ar kuŗu iepriekšējā nedēļas nogalē, bija viesojies Filadelfijā un Vašingtonā, bet pēc izrādes Toronto, skojošā nedēļas nogalē, vēl viesosies Montrealā un Otavē. Lugas pirmizrāde un atkārtojums bija šī gada maijā Toronto. Teātŗa izrāde festivālā pulcināja tikai ap 200 apmeklētāju, je tās pašas dienas vakarā notika arī Toronto koncertapvienības šīs sezonas atklāšanas koncerts, veltīts Alfrēda Kalniņa simtgadei, kas lielu daļu latviešu publikas bija pulcinājis šinī sarīkojumā. DV teātŗa izrādei visu laiku uzmanīgi sekoja apbalvojumu izlēmējs prof. E. Prokunjē, kas ir drāmas mākslas profesors Rietumontario universitātē, Londonā. Viņu par izstādi pirms sākuma un starpbrīžos informēja LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Šis ievērojamais mākslas lietpratējs par latviešu teātŗa izrādi uteicies ļoti atzinīgi. Viņam it sevišķi bija patīcis situāciju izkārtojums otrā cēlienā un vispār labā spēle. DV teātris ir viesīgais, kas no latviešiem šogad piedalās šinī festivālā. Ja kādo etniskais teātris nespēšot pulcināt pietiekamu apmeklētāju skaitu, tam piedalīšanās festivālā turpmāk būšot visai problēmatiska, jo nevaret sagaidīt uz atbalstiem, ja pašas etniskās grupas savu teātŗu spēlēm neizrādot pietiekmu interesi. Festivāls, pēc skaita jau sestais, šogad turpināsies līdz 18. novembrim.

● Toronto latviešu koncertapvienība atklāja savu 21. sezonu ar komponista Alfrēda Kalniņa 100. gadskārtas atceres koncertu 8. novembrī Raiersona teātrī. Koncertā piedalījās solisti — soprāns Skaidrīte Hildebrante-Līduma, tenors Rimas Strimaitis, baritons Alberts Vītols, apvienotie koŗi (Daina, Zīle, Sv. Andreja draudzes, Kalvis) un Niagaras simfoniskā orķestra mūziķi. Sezonas pirmajā koncertā bija ap 1000 apmeklētāju, no tiem 490 ar abonementu kartēm, kas šai sezonai jau izpārdotas. Nākamajā koncertā, kas notiks kārtējā apvienības koncerta vietā, Sv. Lorensa mākslas centrā 6. decembrī pl. 20, koncertēs čellists Juris Kuzmins no ASV, pie klavierēm Ariana Goldiņa.

● DV klubā Toronto 4. novembrī notika DV Toronto nodaļas biedra un bijušā darbinieka Donāta Lapkovska godināšana viņa 60 dzīves gadu jubilejā. Jubilārs dzimis 1919. gada 7. novembrī Latgalē. 2. Pasaules kaŗa laikā cīnījies pret sarkanajiem iebrucējiem. Jubilāru no rīkotājiem sveica A. Čivaelis, no DV Toronto nodaļas valdes N. Brasliņš ar V. Jostiņu un no kaŗa veterānu strēlnieku biedrības priekšnieks A. Tirzītis. Bija ieradušies 80 apsveicēju.

O. K.

● Latviešu skolas Valodiņa 16. novembŗa sarīkojums 23. novembrī Latviešu centrā, piedaloties skolas bērniem un vecākiem. Sākums pl. 19. Aicināti arī viesi. Svinīgajā aktā iesvētīs arī skolas sarkanbaltsarkano karogu, kuŗa iegādei līdzekļus savākuši skolas audzēkņi.

● Pie Rietumvācijas konsulāta Toronto lietuvieši 13. novembrī pl. 16 rīko demonstrācijas, sakarā ar Vlada Česjūnasa nolaupīšanu, kas pārbēdzis uz Rietumvāciju no Pad. savienības, atdaloties no padomju sporta biedriem atvadījās M. Prikulis. No pagasta ļaudīm atvadījās R. Briedis. Nelaikis atstāj Toronto dzīvesbiedri Lidiju, bet Latvijā māsu ar ģimeni.

● DV Toronto nod. vanadžu kopa, sakarā ar Latvijas dibināšanas dienas atceri, ziedojusi TLB sestdienas skolai 100 dol. Skola saņēmusi vēl 30 dol. ziedojumu no J. Sveķa un A. Brenča un J. Tērauda — 37.50 dol.

● LELBAS Kanadas apgabala konference risinājās no 2. līdz 3. novembrim Sv. Jāņa baznīcā un tajā piedalījās 10 garīdznieki un 20 draudžu un dāmu komiteju priekšnieki resp. priekšnieces. Konferenci vadīja LELBA Kanadas apgabala garīgais vadītājs prāv. A. Voitkus un archibīskaps A. Lūsis, piedaloties prāv. A. Mitulim — no Sanderbejas (Thunderbay), prāv. A. Skrodelim no Hamiltonas, mācītājiem A. Briedim, I. Gaidem, J. Cālītim (Toronto), māc. E. Ķerģim un K. Kuškēvicam no Hamiltonas. Konferenci ievadīja 2. novembrī ar svētbrīdi Sv. Jāņa dievnamā, vēlāk sarīkojumu telpās inž. H. Vilks referēja par saviem vērojumiem Korejā. Sestdien, 3. novembrī, bija archibīskapa A. Lūša un prāv. A.Voitkus ziņojumi tājumiem. Par konferences dalībnieku pacienāšanu rūpējās Sv. Jāņa draudzes dāmu komiun pārrunas par dažādiem jauteja.

● Sv. Jāņa draudzes Lāčplēšu dienas dievkalpojumu 11. novembrī pl. 11 vadīs archibīskaps A. Lūsis. Draudzes māc. I. Gaide vadīs dievkalpojumu Montrealā, Trīsvienības draudzē.

● Māc. I. Gaide kristījis Dženiferi Mārīti Papuvi, Keneta un Astras Avenas meitu.

● Pensionāru apvienība 1. novembŗa sanāksmē atzīmēja K. Skalbes simtgadi ar Anetes Bencones referātu un deklamācijām, ko noklausījās 160 dalībnieku, to vidū viešņa Valija Zaļupe no ASV. Apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs ziņoja, ka Raiersona institūtā divreiz nedēļā notiek pensionāru organizāciju darbinieku kursi, kas sākās 15. oktobrī un ilgs līdz Ziemsvētiem. Tādi būs arī Toronto universitātē trīsreiz nedēļā, no 5. janvāŗa līdz aprīlim. A. Retigs paskaidroja par normētās īres dzīvokļu iespējām. Pašreiz uzsākta šādu dzīvokļu mājas būve Sherbourn un Dundas ielu rajonā ar 160 dzīvokļiem, ko nobeigs 1980. g. pavasarī. Nākošā gada rudenī paredz nobeigt Berkeley un College ielas lēto īres dzīvokļu ēku. Trešais projekts paredzēts Davenport rajona ziemeļos. Plānošanā vēl atrodas projekts Jarvis ielā, Sv. Andreja baznīcas tuvumā. 15. novembŗa sanāksmē būs veltī-

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

JAUNGADA SAGAIDIŠANAS BALLE
KANADAS LATVIEŠU CENTRĀ
TORONTO
4 Credit Union Drive
31. decembrī, pl. 19.30

Vecgada bufete ar šampanieti.
Loterija un ieejas laimests.
Ieeja $25.00 no personas.

Galdiņi rezervējami Centrā, tel. 759-4900. Ieejas kartes jāiznem līdz 27. decembrim.

SPĒLĒS JAUNZEMA KAPELLA

DZĪVA VIDE, DZĪVA TAUTA!

PBLA pilnvarotais Jūlijs Kadelis no Rietumvācijas 3. novembrī Latviešu namā Toronto bija izstādījis arī bagātu informācijas materiālu klāstu par genocīdu pret latviešu tautu okupētajā Latvijā un Madrides konferences akcijām. Attēlā redzama daļa no dažādo materiālu klāsta. Pa labi — Jūlijs Kadelis.
Foto: J. Ligers

Vēl par nogrimušo pili Āraišu ezerā

Kā jau Latvija Amerikā agrāk bija ziņots, Āraišu ezerā Latvijā, to nosusinot, atrasta 9. gadsimta latgaļu pils. Šo padomju ziņu aģentūras TASS ziņojumu plašāk sniedzis Šveices laikraksts Neue Zuericher Zeitung. Pētījumi šai ezerā notikuši jau kopš ilgāka laika, bija arī saglabātas teikas par ezerā nogrimušu pili. Iepriekšējo pētījumu ieinteresēti, archaiologi šai vasarā likuši ezeru nosusināt, un tad atklājušies nocietinājumi, torņi un ēkas ar pili vidū. Pētījumi ezerā izdarīti Latvijas Zinātņu akadēmijas uzdevumā.

Pēc TASS apgalvojuma 9. gadsimtā celtā pils esot vecākā un vislabāk saglabājusies tā laikmeta mītne ne tikai Baltijā, bet visā Austrumeiropā. Šai apmetnē dzīvojuši vairāki simti ļaužu, un tā atradusies uz salas ezera vidū. Apkārt gulošais ezers devis iedzīvotājiem aizsardzību. Vēlāk, ūdens līmenim ceļoties, pils nonākusi zem ūdens. Šveices laikr. raksta, ka atradumi liecina par augstu iedzīvotāju kultūru. Prasmīgi darināti skaisti apģērbi, kurpes, oriģināli trauki, gaumīgi izrotāti metalla un kaula izstrādājumi, ar bagātu izdomu darinātas bronzas rotas lietas — viss tas rādot seno latgaļu amatu prasmi un daiļuma izjūtu.

Atradumi ezerā pārspējusi visu cerēto. Dūņās un kūdrā saglabājušies arī priekšmeti, kas darināti no organiskiem materiāliem. Atrasti nebojāti koka, bērza tāss un ādas izstrādājumi, saglabājušies pat pārtikas līdzekļi. Daži darba rīki un istabas iekārtas priekšmeti neko daudz neatšķiroties no tiem, ko latviešu zemnieki lietojuši vēl pēdējos gadsimtos.

Archaiologu vietā tagad esot stājušies restaurātori, kas gribet ezera pilij atdot tās agrāko izskatu. Šai vietā iekārtošot mūzeju, kas liecināšot par latgaļu dzīvi 9. gadsimtā. Arī citos Lat-

(Turpinājums 12. lp.)

Anglijā gatavojas 10. Dziesmu dienām

Anglijas latviešu koru konsapulce jau šī gada februārī izšķīrās par 10. Anglijas latviesu dziesmu dienu rīkošanu Lesterā, labi pazīstamā dziesmu dienu vietā. Tās iecerētas 1981. g. jūlija pēdējā nedēļas nogalē, no 24. līdz 26. datumam. Oktobra sākumā notika sanāksme Dziesmu dienu organizācijas komitejas priekšsēža Z. Āboliņa vadībā, piedaloties 20 interesentiem rīcības komitejas izraudzīšanā un citu svētku priekšdarbu apspriešanā.

Sanāksme ar klusuma brīdi pieminēja nelaiķi Albertu Jērumu, kuŗa devums Anglijas un Eiropas latviešu mūzikālajā dzīvē ir vienreizējs. Z. Āboliņš apskatīja arī pēdējos četros gados Anglijā notikušās dziesmu dienas, sākot ar 9. Anglijas latviešu dziesmu dienām Lesterā, tad 4 Eiropas latviešu dziesmu svētkus Londonā un brīvdabas dziesmu dienas Rovfantā un Straumēnos, tāpat PBLA Dziesmu dienas Gotlandē, kur piedalījās arī koristi no Anglijas.

Sanāksmē par rīcības komitejas priekšsēdi ievēlēja Valdi Aueru, Andreju Ozoliņu par sekretāru un Zeltīti Griķi par kasieri, un pārrunāja iespējamos sarīkojumus ar dievkalpojumu un kopkoŗa koncertu. Iecerētā programma sāksies jau 23. jūlijā ar teātŗa izrādi. Atkārtojums paredzēts 24. jūlijā, kad notiks arī jaunatnes koncerts. Uz divām dienām jau aizrunāta De Monfortas aula. 25. jūlijā tur notiks deju uzvedums, latviešu mūzikas koncerts un svētku balle. Rakstnieku rīts 26. jūlijā. Programmu beigs ar atvadīšanās balli.

Dziesmu dienu laikā iecerēta arī daiļamatniecības un gleznu izstāde. Komiteja nolēma izsludināt knkursu par dziesmu dienu simbola metu. Nākamā rīcības komitejas sēde 2. decembrī Lesterā. Rīcības komitejai domāta sarakste sūtāma: A. Ozoliņam, 5 Leys Close, Oadby, Leics, LE2 4HJ.

Inese A. Smita

Lasītāju vēstules

OTRS IZDEVUMS

Mana romāna In THE SHADOW OF FREEDOM pirmais metiens ir izpārdots. Apgāds iespiedīs jaunu papildinātu izdevumu, ko piesūtīs visiem veikaliem, kas grāmatu būs pasūtinājuši. Sirsnīgi pateicos laikrakstam Latvija Amerikā par recenziju un sludinājumu ievietošanu un ikvienam latvietim, kas šo grāmatu ir pieprasījis veikalos.

Egils Kalme Ņujorkā

VAROŅDARBI

Dziesmu spēle divos cēlienos ar prologu. Baņutas Rubesas teksts, Daces Štauveres Aperānes mūzika. — Šis darbs, teātŗa spēle ar dziesmām un mūziku, ir jaunās audzes ģeografiski ierobežotas sabiedriskās dzīves atainojums. Strāvo divi grupējumi: viens apzīmēts par Himnu reglamentam un otrs — Jaundievi — Spars, pirmā apkaŗotājs. Sižetam izmantoti Raiņa Uguns un nakts, Godo gaidot (Felikss) un Ķēves dēls Kurbads.

Raiņa ievazāšana rada kontroversijas. Ņemti viņa latviski nacionālie simboli: Lāčplēsis, Laimdota, Spīdola u.c., bet tiem dots cits raksturojums, tā Raiņa darbu padarot par apsmejamu mītu. Reglamenta ļaudis ieskata mītu un citu tradiciju turpinātājus par „sapītiem", kas netiek uz priekšu. Pateicības rakstā lasāms, ka Brunis Rubess ir labojis katru metu un sakārtojis šo grāmatu. Spēle ir divos cēlienos, septiņās ainās.

Lāčplēsis, saukts arī Lācītis, pēc pamatuzskatiem pieder pie „reglamenta" ļaudīm, bet arī „jaundievi", viņu opozicionāri, kādu laiku to skaita par savu vadoni. Lāčplēša prototips ņemts no Toronto. Illustrācijā Lāčplēsis tērpts vēja jakā ar uzplečiem, galvā bruņu cepure, Atzīmēts, ka pāramerikanizējies. Laimdota konsekventi pieder pie reglamentētiem. Viņa ir skaista, bet nenozīmīga, lenc Lācīti. Illustrācijā īsa kleita, ar šķēlumu līdz gurniem. Spīdola izvirzās par opozicijas jaundievu Spars vadītāju. Bet arī viņai patīk Lācītis un ķēves dēls Kurbads. Viņai ir uzspīlētas bikses, caurspīdīga blūzīte, pati dzirkstošām acīm.

Melnais bruņinieks, bailēs no cīņas ar Lāčplēsi, slēpjas pie jaundieviem. Spēles gaitā arī atklājas, kāpēc Kurbads ir ķēves dēls. Proti, Kurbada mātei bez vīra vēl bijuši daudzi mīļākie, starp tiem arī ar zivju uzvārdiem: Zivtiņš, Lasis u.c. Tā nu atgadījies, ka Kurbads ir zivs un ķēves krustojums. Viņam piešķirts Feliksa kāvēja uzdevums.

Tā, mainoties ainai pēc ainas, dažreiz arī krogū, nonākam pie beidzamās. Feliksa, reglamenta kāvēju mazā grupiņa, sēž pie viņa vārtiem. Feliksa kāvējs uzlauž pēdējos vārtus un, ieiet tukšumā. Tie atzīst, ka Felikss, reglamenta noteicējs, ir neizdibināms simbols. Ar mūziku un dziesmu ienāk Laimdota, Lāčplēsis un pārējie „reglamenta" ļaudis. Spīdola un „kompānija" dzied ar uzsvērumu. „Stiprinies, skaidrojies, nebaidies un nerimsties!"

Jaundievi lieto saukļus, tie, kas paliekot pie vecā, esot kā saplīsušas plates.

Spēles teksts nobeidzas ar Laimdotas un visu teikto: „Tā saka reglaments!"

Spīdola un citi: „Tā sakām mēs!"

K. Purmals Toronto

Beigusies 1 X 1 nometne

Klīvlandes apvienotās latviešu draudzes skolu vadītājas M. Grendzes ierosinātai pirmajai 1 x 1 nometnei pamatskolas jauniešiem no 12 līdz 16 gadu vecumam vieta bija izraudzīta Īrī ezera krastā pie Konautas pilsētiņas. Nometni plānoja semināra veidā ar praktiskiem darbiem, lekcijām un diskusijām. Nometņotāju rosība un interese bija liela, kādēļ 1 x 1 pasākumu turpinās.

Imants Mežaraups no Filadelfijas vadīja mūzikas daļu, izveidojot kori un arī instrumentālo ansambli, kas sniedza priekšnesumus. Viņš lekcijās stāstīja par tautasdziesmu un to melodiju rašanās, kas ir bagāts avots skaņražiem jaunu darbu radīšanai. Par latvju rakstiem, tautas tērpiem, to pareizu valkāšanu un darināšanu runāja Ausma Siliņa no Ņujorkas. Uldis Sīpols no Detroitas referēja par latviešu sabiedrisko struktūru, vietējām un centrālajām organizācijām un latviešu skolām, uzsvērdams šo organizāciju darbu un vajadzību. Par kristīgajām un garīgajām vērtībām stāstīja Edvīns Auzenbergs no Klīvlandes, bet par divvalodu problēmām Inese Grava, arī no Klīvlandes.

Nometnes dievkalpojumu vadīja Zenta Apine, pašiem jauniešiem lasot Svētos rakstus un teicot ticības apliecinājumu. Jaunieši dziedāja arī garīgas dziesmas. Sporta nodarbības vadīja J. Valdmanis, ar atsevišķām grupām darboiās Z. Apine, S. Kroniņe - Sīpola, R. Janko un D. Ieviņa. D. Cera vadīja mājturības nozari, kas cepa pīrāgus un gādāja par atspirdzinājumiem visai nometnei.

Pirmā 1 x 1 nometne beidzās ar dziesmām un instrumentālo mūziku. Pateicības vārdus un cildinājumus apmeklētājiem un nometnes atbalstītājiem teica draudzes skolu pārzine M. Grendze. Ziedojumus nometnes izdevumiem deva Klīvlandes sabiedriskās organizācijas.

J. E.

18. NOVEMBRI HAMILTONĀ

šogad atzīmēs

sestdien, 17. nov., pl. 18.30

FIRST PLACE 2. stāva auditorijā,

350 King St. E.

Akts. Svētku runu teiks Latv. skautu pilnvarnieku pad. priekšsēdis F. SĪPOLS no Detroitas par tematu „Dzīvē Latvija — jaunatne".

Koncerta daļā dziedās vīru dubultkvartets KALVIS no Toronto J. Dzeguzes vadībā.

Saviesīgs vakars. RUNČU deju kapella. Pilna bufete.

Ieeja uz aktu un koncertu pret labprātīgiem ziedojumiem, uz saviesīgo vakaru $7.00.

Apmeklēt lūdz:

HLB, HLJP Rota un Hamiltonas DV

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

10. novembrī Latvijas armijas 60 gadu atcere. Biļetes arī pie kases.

10. novembrī pl, 10—18 (sestdien), un

10. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums. Loterija. Spēlēs Runči.

11. novembrī pl. 13—18 (svētdien), Latviešu centrā Mārtiņu tirdziņš. Piedalās latviešu, lietuviešu un igauņu daiļamatnieki un mākslinieki. Laimes rats. Zoss cepetis, desiņas ar kāpostiem un citi gardumi.

11. novembrī pl. 13 Latviešu namā LTA latvisko zināšanu seminārī: a) Latviskā ģimene — Aija Zichmane un Andrejs Auziņš; b) Vai vajaga piedalīties Kanadas politiskajās partijās — Imants Purvs un Raimonds Brencis.

17. novembrī pl. 11 Latviešu namā TLB sestdienas skolas 18. novembŗa sarīkojums. Visi tautieši mīļi gaidīti.

17. novembrī pl. 20.00 Latviešu namā TLB dāmu komitejas sarīkojums „Padziedāsim mēs, bāliņi" 18. novembŗa zīmē. Dejošana, kopīga dziedāšana, atspirdzinājumi.

18. novembrī pl. 17 Latvijas valsts dibināšanas sarīkojums Toronto universitātes Convocation Auditerium, 31 King College Circle.

24. novembrī no pl. 9—16 Ziemas svētku tirdziņš Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās.

24. novembrī pl. 16 Latviešu centrā Māŗa Rolanda un Kiŗas Ozolas, kas nesen izkļuvusi no Latvijas, referāti.

24. novembrī LPB Kanadas kopas Preses balle Latviešu namā.

25. novembrī LPB Kanadas kopas Rakstnieku cēliens un Kārļa Skalbes 100. dzimšanas dienas atcere Latviešu namā.

30. novembrī pl. 19.30 Latviešu centrā līdzekļu vākšanas komiteja rīko draudzības vakaru līdzekļu vācējiem, talciniekiem un komitejas locekļiem. Lūgums ņemt līdz groziņus.

1. un 2. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

2. decembrī pl. 11 Central United baznīcā, 1 King Str., Weston, Ontario, atskaņos G. Hendeļa Mesiju. Piedalās baznīcas koris un solisti: V. Murry — soprāns, K. Arab — alts, J. Clancy — tenors, J. Ciruls — bass. Ieeja brīva.

8. decembrī Dainas koŗa 30 darba gadu ateers koncerts Latviešu centrā.

2. decembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā garīgās mūzikas koncerts „Tam Kungam jauna dziesma' jauno mākslinieku un koŗa izpildījumā.

9. decembrī pl. 15 Latviešu namā bīskapa Jāzepa Rancāna atcere ar baritona Alberta Vītola un pianista Pēteŗa Zariņa piedalīšanos.

9. decembrī pl. 11 Sv. Andreja baznīcā draudzes pēcpusdiena ar programmu par labu ārmisijas darbam. Dāmu komitejas sarīkojums.

„Fufaiku ciemi" Latvijā

LNAK POLĪTISKĀS NOZARES SARĪKOJUMS TORONTO LATVIEŠU CENTRĀ

Dr. L. Lukss, LNAK politiskās nozares vadītājs svētdien, 4. novembrī, Latviešu centra telpās Toronto atklāja PBLA valdes loceklis J. Kadelis (Vācija) publisko priekšlasījumu, norādot, ka ir pamats bažām, ka padomju vara nāks klajā ar jaunu plānu, kas ierobežos vēl vairāk latviešu valodas lietāšanu Latvijā. Apsveicot savu kollēgu PBLA valdē, Dr. L. Lukss izteica prieku par J. Kadeļa iegriešanos Toronto un gandarījumu, ka šis sarīkojums notiek Latviešu centrā.

J. Kadelis mierīgā stāstījumā pieminēja daudzās iezīmes, kas liecina par pārkrievināšanas politiku okupētajā Latvijā. Šī politika izpaužas vissīkākajās dzīves nozarēs, ieskaitot tramvaja vai autobusa biļetes krievu valodā, nemaz nerunājot par ierēdņiem iestādēs, kas latviski neprot vai arī negrib latviski runāt. Ar iestāju pārbaudījumu ieviešanu vidējās mācību iestādēs, tanīs neviens vairs nevar mācīties, kas nav nolicis krievu valodas pārbaudījumu. Tas nozīmē, ka pat traktoristam ceļš ir slēgts bez krievu valodas.

J. Kadelis uzsvēra, ka pārkrievināšana ir lielākais drauds latviešu tautas pastāvēšanai. Referāta beigu daļā viņš tomēr konstatēja, ka faktiski asimilācijai parastā nozīmē latvieši nav padevušies. Ir arī Latvijā radītas kultūras vērtības, un tur ir droši kultūras darbinieki, kas strādā latviešu kulturai, protams, laiku pa laikam atmetot pa meslam okupantu varai.

Nevar noliegt mērķtiecīgo politiku, ar kādu svešinieku vara vēršas pret latviešu kulturu, to pārveidojot un kultūrālo mantojumu, cik vien iespējams, noliedzot.

Jauns drauds ir arī krievu izvietošana uz laukiem. Mazā dzimstība Latvijā ir daļēji dzīvokļu trūkuma dēļ, kā arī tāpēc, ka mātēm jāstrādā, lai varētu eksistēt. Valda vispārēja bezcerība, kas savukārt veicina dzeršanu, morālo pagrimumu un laulību iziršanu.

Lai gan varētu sagaidīt, ka laiks mainīs Pad. savienības iekārtu vai politiku, mūsu tautai šis process var izrādīties par ilgu. Iespējams, ka krievu pieplūdums ir tik liels, ka baltieši vairs nevar atsākt pilnu etnisku dzīvi.

Visbēdīgākā stāvoklī Pad. savienībā atrodas latvieši. Latvijā ir ciemi, kur vecās mātes ir vai vienīgais latviskuma balsts. Tas būtu jāzina arī kultūras sakaru komitejas sūtītiem pārstāvjiem, kas grib aplaimot ar latvisko kultūru trimdas latviešus, kad tai paša laikā tagadējos latviešu ciematos Latvijā jūtams latviskās kultūras bads. Mūsu apstākļi trimdā ir nesalīdzināmi labāki, teica referents. Trimdas jaunatne ir pratusi apstākļiem piemēroties. Vispār trimdas latvieši ir ļoti labi organizēti, kas ir dadzis mūsu ienaidnieku acīs.

Stingru kritiku referents vērsa pret t. s. „Krievijas latviešiem", kuŗus viņš nosauca par tautas nodevējiem. Īpaši būtu vainojama pašreizējā okupētas Latvijas izglītības ministre Mirdza Kārkliņa, kas ir ļoti slīva latviešu valodas nīdēja. Daži no šiem „varoņiem" bija redzami J. Kadeļa interesantajā izstādes klāstā, ko viņš gan apzīmēja par pašu sākumu rādu materiālu kopošanā.

Beigās referents aicināja ieslēgties PBLA pretpārkrievināšanas akcijā, kuŗas nolūks ar savāktiem materiāliem apsūdzēt Pad. savienību pārkrievināšanā un tā radīt protestu brīvajā pasaulē; taču būtu jāizvairās no krievu tautas apvainošanas.

Jautājumos izraisījās informācija par t. s. „fufaiku ciemiem" Rīgā un citur, kur sapulcina ieradušos krievus, pirms tiem piešķiŗ dzīvokļus. Tie tad nu staigā obligātajās krievu „fufaikās". Maz pieminētas ir arī t. s. armijas pilsētiņas, kuŗās dzīvo tikai karavīri, piem. pie Dobeles ir pilsētiņa, kas lielāka par pašu Dobeli. Šādas novietnes uz kartēm neparāda.

Apm. 70 klausītāju referātu uzņēma ar lielu uzmanību, bet jautājumi bija tikai daţiem.

V. U.

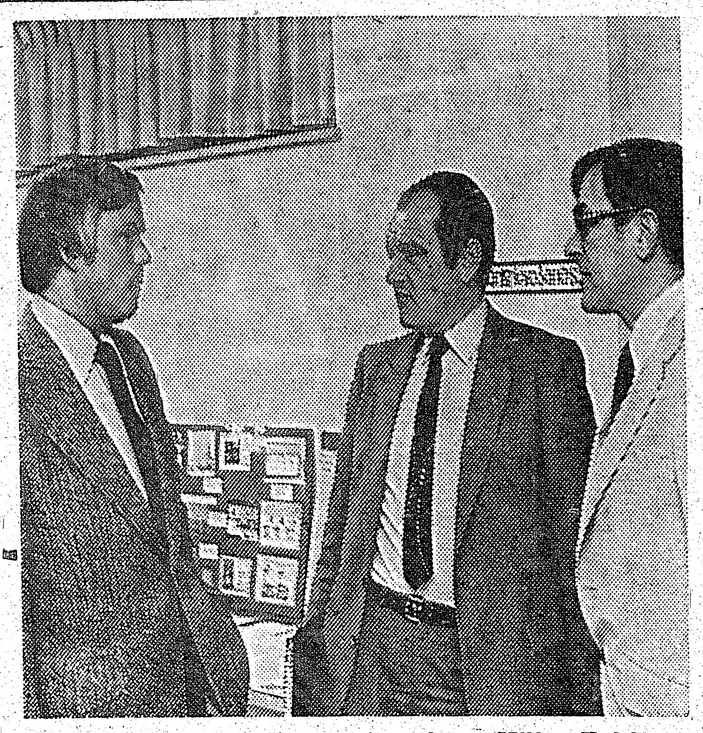

PBLA pilnvarotais speciāliem uzdevumiem Jūlijs Kadelis. Latviešu centrā Toronto satiekas ar Centra valdes priekšsēdi Valdi Liepiņu (pa kreisi). Labajā pusē J. Kadelis un LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss.

Foto: G. Krauja

9. decembrī pl. 13 Latviešu namā LTA latvisko zināšanu seminārs — Kā pavairot nacionālo kapitālu. Dr. Juris Dreifelds.

15. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa baznīcā koncerts Ziemas svētku ieskaņai.

15. decembrī pl. 19.30 DV namā DV Toronto nod. eglītes vakars.

16. decembrī pl. 15 Sv. Andreja draudzes bērnu eglīte. Dāmu komitejas sarīkojums.

26. decembrī pl. 15 DV namā Burtnieku Ziemas svētku daudzinājums.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšanas balle.

31. decembrī Latviešu centrā Jaungada sagaidīšanas balle.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 21. SEZONAS KONCERTS

8. decembrī pl. 20 Town Hall Juris Kuzminovs — čello, Ariāna Goldina — piano.

23. februārī pl. 20 Town Hall Gunārs Larsens — vijole.

27. martā pl. 20 Town Hall Anda Zirnīte — piano.

TLTA ģimnazijas sarīkojumi 1980. GADĀ

26. janvārī pl. 18 (sestdien) Draudzīgā aicinājuma ieskaņa.

27. janvārī pl. 17 (svētdien) Draudzīgais aicinājums.

20. aprīlī pl. 17 (svētdien) ģimnazijas audzēkņu vakars.

30. maijā (piektdien) izlaiduma vakars.

25. aprīlī — 4. maijam DV Kanadā 30 gadu darbības atceres sarīkojumu virkne.

HAMILTONA

17. novembrī pl. 18.30 18. novembra sarīkojums King St. E. Svētku runātājs F. Sīpols no Detroitas. Dziedās dubultkvartets Kalvis no Toronto. Pēc tam saviesīgs vakars. Runču deju mūzika.

Sv. KATRĪNAS

31. decembrī pl. 21. Beacon Motor Hotel telpās vanadžu kopas Jaungada sagaidīšana. Spēlēs Runči. Biļešu iepriekšpārdošana un galdiņu rezervēšana, zvanot: dienā: Ā. Freimanei — tel. 682-9725, vakarā: M. Zvejniecei — tel. 937-1169. Pārnakšņošanai hotelī zvanīt 562-4155.

„X" nav „Y"

LA 27. okt. numurā iespiests ziņojums no ASV vidienes, saruna ar kādu Rīgas apciemotāju, kuŗā minētie gadījumi maldinoši varētu vērst aizdomas uz kādu citu personu, tai pašā dzīves vietā ASV un radīt nepatikšanas. Saprotamu iemeslu dēļ intervijas devējs nav vēlējies publicēt savu vārdu, tāpat persona, uz kuŗu varētu vērst aizdomas par dalīšanos Rīgas iespaidos. Tādēļ jāapmierinās ar paskaidrojumu, ka „X" nav „Y".

Redakcija

☆ Kanadas sūtniecība Izraēlā paliks Telavivā, jo sūtniecības pārcelšana uz Jeruzālemi varētu kaitēt miera sarunām Vidējos Austrumos. Pēc vairāku nedēļu Vidējo Austrumu un Eiropas pilsētu apmeklējuma Kanadas valdības speciālais sūtnis un agrākais ministru prezidents Roberts Stenfilds ieteicis sūtniecību atstāt Telavivā, kamēr noskaidrosies Jeruzālemes status quo Izraēlas un arabu kaimiņu sarunās.

☆ ASV agrākā 34. prezidenta Dvaita Eizenhauera atraitne Mēmija mirusi 1. novembrī armijas medicīniskā centrā, tikai 2 nedēļas pirms 83 gadu sasniegšanas. Nāves iemesls sirds vājums pēc 25. septembŗa pārciestās triekas savā Getiburgas farmā. Mēmija bija ASV pirmā lēdija 8 gadus, kad Eizenhaueru 1950. g. ievēlēja par ASV prezidentu. Viņa apbedīta blakus savā vīra kapam Kanzas pilsētā, mazē kapenē, uz Eizenhauera bibliotēkas gruntsgabala. Izvadīšanā piedalījās 40 ģimenes piederīgo, to vidū agrākais ASV prezidents Ričards Niksons, Jūlija un Dēvids Eizenhaueri.

VEICAM VISĀDA VEIDA MĀJAS REMONTUS.

atjaunojam un labojam jumtus: izbūvejam un pārbūvejam pagrabus. virtuves un vannas istabas: veicam visāda veida alumīnija darbus-logus. durvis. notekas caurules. pažobeles. sienas apšuvumu utt.

trekters

BUILDING PRODUCTS INCORPORATED

19 Laws St., Toronto, Ontario M6P 2Y8

767-5923 447-4870

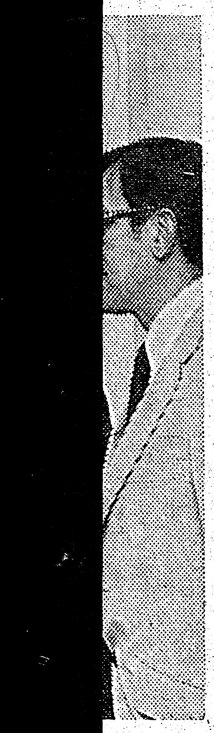

adelis.
ekšsēdi
AK po-

Krauja

em apsū-
pārkrievi-
otestu brī-
būtu jāiz-
tas apvai-

ījās infor-
faiku cie-
r, kur sa-
krievus,
dzīvokļus.
obligātajās
laz piemi-
ijas pilsē-
ikai kara-
les ir pil-
par pašu
es uz kar-

u referātu
nanību, bet
dažiem.
V. U.

kā centr ā,
ns 83 gadu
s iemesls
25. septem-
riekas savā
Mēmija bi-
a 8 gadus,
950. g. ie-
zidentu. Vi-
s sava vīra
ā, mazē ka-
era biblio-
Izvadīšanā
nes piede-
ākais ASV
s Niksons,
Eizenhaueri.

DA
S,
us:
abus.
cam
ogus.
eies.

S
ED
Y8

Vācami pierādījumi par genocidu Latvijā

PBLA PILNVAROTAIS JŪLIJS KADELIS LATVIEŠU GIMNAZIJĀ UN LNAK DARBA SESIJĀ TORONTO

PBLA pilnvarotais Jūlijs Kadelis novembra sākumā viesojās Toronto, lai informētu šejienes latviešu sabiedrību par pārkrievināšanas briesmām okupētajā Latvijā savā piecu dienu ilgajā lekciju virknē.

Lai dotu pretspēku padomju ārdošai darbībai dzimtenē, PBLA sakopo materiālus par pārkrievināšanu, cilvēka tiesību apspiešanu, kolonizāciju un reliģijas apspiešanu iesniegšanai rietumu valdībām un Madrides konferencei. Apsūdzības materiālus vāc un apstrādā darba grupas visās rietumu zemēs ar J. Kadeļa koordinācijas palīdzību. LNAK un Kanadas latviešu uzdevums — sastādīt projekta daļu par „Izglītības pārkrievināšanu okupētajā Latvijā". Neievērojot kolonizācijas un pārkrievināšanas draudus, tauta dzimtenē izrāda pretestību!

Savu informācijas un koordinācijas darbu Toronto J. Kadelis iesāka TLTA ģimnazijā 2. novembra vakarā, dodot pārskatu par pārkrievināšanu okupētajā Latvijā visās dzīves fazēs. J. Kadeļa drūmajam stāstījumam ar nopietnību sekoja ap 50 vēstures un sabiedrisko zinību klašu audzēkņi skolas direktrises V. Slaviešas vadībā. Izskanēja ieteikums sagatavot filmu par latviešu apspiešanu un tautas iznīcināšanu; paplašināt informācijas krātuves.

J. Kadelis savu stāstījumu turpināja 3. novembrī turpat piecu stundu darba sesijā Latviešu namā LNAK politiskās nozares darbiniekiem un interesentiem, uzsverot, ka latviešu tautas apspiešana izpaužas vairākās fazēs: a) ideoloģiskā, kur tautas nodevēji ar Vosu priekšgalā pēc Maskavas pavēles veido jauno „padomju pilsoni"; b) konkrētā Pad. savienības pārkrievināšanas politikā, ko atbalsta likumi un dekrēti; c) demografiskās pārmaiņās, kur apzināti pārveido latviešu tautas nacionālo sastāvu; d) saimnieciskā; e) kultūras pārkrievināšanā, noliedzot latviešu literatūras un kultūras mantojuma attīstību; f) izglītības laukā, kur notiek diskriminācija pret tiem, kas nelieto krievu valodu, un latviesu valodas priekšmetu samazināšana.

Vienmēr par jaunu J. Kadelis griezās pret Vosa un citu Maskavas iztapoņu ((kuri pat savā starpā nesaruñājas latviski) noziedzīgo darbību okupētajā Latvijā — veicinot krievu un citu tautu iepludināšanu, forsētu industrijas radīšanu, piespiežot latviešus lietot tikai krievu dokumentus un valodu jaucot skolas un pārkrievinot universitāti.

J. Kadeļa informāciju apstiprināja no Latvijas izbraukušā veterinārārsta E. Ātrena liecība par kritisko stāvokli okupētajā Latvijā, un pat uz laukiem: pilsētas pārkrievinātas, universitātē priekšroka komūnistu un funkcionāru bērniem.(1960. g. latviešu studentu skaits universitātē bija 67 procenti, bet 1970. gadā tikai vairs 42 proc.). Bērnu dārzos audzina jaunos komūnistus, no kuriem pat baidās vecāki, latviešu grāmatām un žurnāliem mazs metiens, tās ātri izpērk, toties krievu grāmatas visur kaudzēm, visur vadītājos postenos ir krievi, uz laukiem, kur agrāk dominēja latvieši, sistēmatiski ieved krievus, tur noklusē lipīgo slimību attīstību u. t. t.

Debatēs par J. Kadeļa un E. Ātrena teikto bija ieteikumi uzsvērt genocīda, kolonizācijas, tautas iznīcināšanas iezīmes dzimtenē. Pārrunās un debatēs piedalījās LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss, Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks, Dr. A. Šteins, Dr. A. Vanags, LNAK padomes priekssēdis V. Upeslācis, J. Grodnis, J. Ozols u. c.

G. Sukse ziņoja par LNAK uzdotā projekta izstrādāšanai radīto komiteju, kuŗa vāks informāciju par izglītības pārkrievināšanu okupētajā Latvijā, intervēt Latvijas apciemotājus, no Latvijas izbraukušos tautiešus, apzinot materiālus u. t. t. Minētā komiteja sadarbosies ar Kanadas latviešu centriem un organizācijām, lai iegūtu vajadzīgo informāciju.

Nobeigumā J. Kadelis norādīja, ka, lai gan okupētajā Latvijā tiek uzspiests viss krieviskais, radušās protesta grupas un varonīgi individi, kas atklāti protestē, pat Maskavā, pret tautas iznīcināšanu. Pat tādi izdevumi kā Cīņa un Padomju Komjaunatne nosodījusi krieviskā uzspiešanu, par ko komūnistu partijas centrālkomitejas plēnumā izpelnījušies A. Vosa asu kritiku.

J. Kadelis liek dzimtenes apciemotājiem pie sirds uzstāties drošāk, runāt latviski, ievest latviešu grāmatas un neaprobežoties ar „sakaru komitejas" apmeklēšanu. — „Nevajaga aizmirst, ka latviešu tautas daļai, ap 100.000, kuŗa nīkst izsūtījumā Pad. savienībā, Sibirijā, „sakaru komiteja" nepiesūta latviešu avīzes un latviesu grāmatas, tāpat nesūta latviešu māksliniekus," norādīja J. Kādelis un nobeidza ar aicinājumu: „Trimdā būsi politiski aktīvi, palīdzēsim dzimtenei. Padomju imperiālisms nevaldīs mūžīgi!"

G. S.

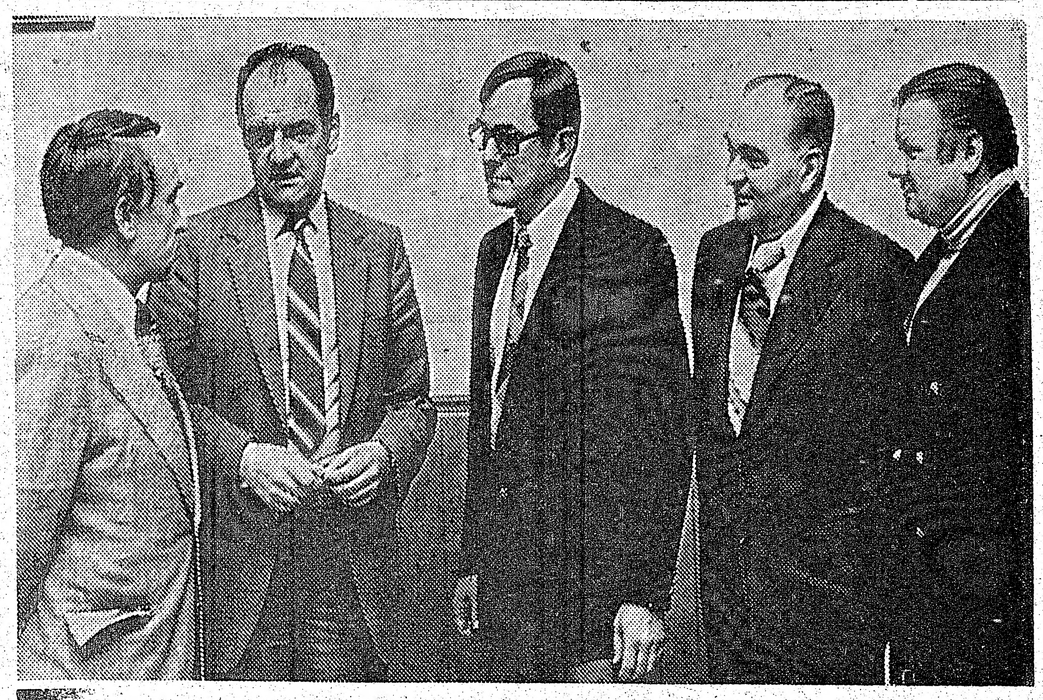

LNAK politiskās nozares darba sesijā 3. novembrī Latviešu na mā Toronto satikās mūsu nacionālpolitiskās dzīves vadītāji, no kreisās konsuls Dr. E. Upe nieks, J. Kadelis no Rietumvācijas, LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss, Dr. E. Ātrens, kas nesen izkļuvis no okupētās Latvijas un nupat izdevis grāmatu, un LNAK valdesloceklis G. Sukse.

Foto: J. Ligers

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs visu novembri uzturēsies Austrālijā, piedaloties vairākos 18. novembŗa sarīkojumos un apmeklējot lielākos latviešu centrus. Attēlā T. Kronberga izvadīšana Toronto lidlaukā. Pa labi LNAK sekretāre M. Lejiņa un biroja vadītājs un valdes loceklis K. Tannis.

Foto: V. Kaļiņš

Izdodams mājas pirmais stāvs,

2 istabas ar virtuvi
Queen - Broadview rajonā.

Zvanīt 463-7640, Toronto.

Valentīne Hermane

PĀRDOMAS VARONU DIENĀ

Atcerēties kādreiz
cienīto cīnītāju,
Latvijas labāko dēlu goda dienu,
Dažiem tagad ir
vecmodīgs grēks...
Godbijībā skatam ļaut glāstīt
Brīvās Latvijas karogu
Sarkanbaltsarkano,
Viņiem tagad ir nepiedodams
sentimentālisms...
Ticēt taisnības rītam ļauts
tikai „vecīšiem"
(Jo viņiem tak cita nav
ko darīt).
Cerēt taisnības uzvarai —
sapņotāju prieks.

Latviešiem svešumā tagad
dots klaidoņu vārds,
Jo cilvēks, kam brīvas
dzimtenes nav,
Vainojams vienīgi pats.

Godināt varoņus, lāčplēšus?
Kāpēc gan? Kas viņi ir tagad?
Kur viņu nopelni? Guvums?
Bijušais neskaitās, draugi,
Dodiet jaunu, reālu Latviju
Un varbūt, varbūt bez smīna,
Bez jaunatrasto gudrību padoma
Jūsu un mani bērni
mums ļaus atcerēties...

Varbūt notiks brīnums!
Varbūt sarkanbaltsarkanais
karogs
Aizēnos „klaidā" atrasto
Miermīlīgo vispasaules mācību!
Koeksistenci ar naidnieku.
Varbūt mūsu atvases atradīs
iemeslu,
Kādēļ Dievs radījis dažādas
Tautas, rases un nācijas,
Devis ikvienam SAVU dzimteni,
SAVU valodu.

Mūsu brāļi sirpja un āmura
gūstā
Vergo, brīvības alkst;
Mēs — brīvības verdzībā
Baidāmies, kautrējamies
taisnību teikt.
Pietiek visvarenā dolara
Ciemiņa vīzai un ceļa naudai,
Pietiek attaisnojumu
Tā dēvētai „kultūras apmaiņai",
Kuŗas šeit it kā trūkst,
Jo trimdas dziesminieks
Tikai par brīvu dzimteni dzied
Un tie taču ir trafarēti,
Nodeldēti, vecmodīgi vārdi...

Tur, tālā polārā lokā
Nakts zvaigžņu vainagu
Trīs gadu desmitus
Mirušiem biedriem vij,
Ziemeļu vēji dzied varoņiem
dziesmu:
— Izturiet!. Izturiet. —
Tur mocekļu asinis
mūžīgos sniegos
Sarkanbaltsarkano karogu auž,
Tur mūsu šodienas patiesie
varoņi.

Vai vienreiz gadā
Slepeni noraust asaru pietiek?
Vai tas nu ir viss, ko spējam,
ko varam?
Kādā neizprotamā kautrībā
Mēs pagriežam ceļu tiem,
Kas smejas par mums,
Mūsu svētākās jūtas zaimo?

Man dažkārt šķiet,
Ka latvju tautai tagad
Patiesā dzimtene ir Sibirija.
Tur tēvs sastop dēlu, dēls māti
Un māsu un brāli, sastop draugu
Un bijušos cīņu biedrus,
Bet nesastaps, neredzēs viņi
Aizjūras gadskārtējā
Ciemiņa smaidošo ģīmi...
Vai atskārstam, saprotam to?!

Lāčplēšu diena...
Varoņu dienā...
Pārdomu, atziņu, nožēlu
Un jaunu cerību diena.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KLĪVLANDE

● Klīvlandes latviešu pensionāru apvienības gadskārtējo sarīkojumu 14. oktobrī Apvienotās draudzes namā ievadīja ar Skaidrītes Līdumas—Hildebrantes koncertu. Dziedones sirsnīgā un izjustā dziesmu interpretācija iepriecināja plašo kl-ausītāju saimi. Pēc koncerta pensionāru apvienības darbinieces bija klājušas gaumīgu cienasta galdu.

● Latviešu baptistu māsu pulciņa gada svētkos 28. oktobrī Bēteles baznīcā dievkalpojumu vadīja māc. U. Ukstiņš, bet svētrunu teica māc. R. Andermanis no Čikagas. Dziedāja draudzes koris jaunās dirigentes Benitas Ukstiņas vadībā un solists V. Mūrnieks. Baznīcas blakus telpās bija rīkots draudzības brīdis.

● DV apvienības gadasvētkos Apvienotās draudzes namā 27. oktobrī koncertēja DV Detroitas apvienības vanadžu kopas ansamblis Dziesma. Programmā latviešu skaņražu darbi. Solo dziedāja Astra Kalniņa, Regīna Lielkāja un Rūda Stūre. Lizlovs spēlēja klavierpavadījumus un solo. Turpat atklāja arī gleznotājas Annas Bērziņas-Skujas 40 darbu skati.

● Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumu Apvienotās draudzes dievnamā vadīja māc. L. Grendze ar dievgaldu un draudzes darbinieku ievešanu, kuŗi dievnamā ieradās draudzes mācītāja un draudzes priekšnieka vadībā, kŗim dziedot J. S. Bacha Kas ar Dievu darbu dara Līgas Zemesarājas ērģeļu pavadījumā. Pēc dievkalpojuma dievlūdzēji pulcējās draudzes nama lielajā zālē sadraudzības brīdim. Dāmu komiteja bija gādājusi par cienastu. Draudzes priekšnieks T. Berkulis referēja par Vidienes apgabala draudžu mācītāju un darbinieku konferences norisi Čikagā, ar diagrammām parādot draudžu stāvokli svešumā.

● Latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā koncertā spēlēja pianists Arturs Ozoliņš, atskaņojot latviešu un cittautu skaņražu darbus 28. oktobrī West Shore Unitarian baznīcā. Plašā klausītāju saime sniegumu uzņēma atsaucīgi.

J. E.

ŅUJORKA

● Daugavas vanadzes 20. oktobrī DV namā Bronksā rīkoja sarīkojumu par lībiešiem. Daces Štauveres-Aperānes vadībā „lībiešu grupa" dziedāja četras lībiešu dziesmas. Četri pāŗi no Ņudžersijas tautas deju kopas Senči rādīja lībiešu deju Sarambuls. Par to paskaidrojumus sniedza P. Priedītis. Diskusiju panelī Jānis Krēsliņš, Vitauts Kalve un Jānis Bičolis runāja par lībiešu ietekmi uz latviešu valodu. Ap 150 sarīkojuma apmeklētāju vanadzes pacienāja ar dažādiem lībiešu ēdieniem.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Iekšpilsētas dāmu komiteja 21. oktobrī pēc dievkalpojuma Betlemes baznīcā Bruklinā rīkoja arch. K. Granta slīdīšu izrādi par Dziesmu dienām Gotlandē. Māc. R. Zariņš pateicās par priekšnesumu un K. Granta veikto sabiedrisko darbu. Grants ar dzīvesbiedri drīzumā nodomājis pārcelties uz Kaliforniju.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes pēcpusdienu, kuŗā K. mu komiteja 21. oktobrī pēc dievkalpojuma Jonkeros rīkoja draudzes pēcpusdienu, kuŗā K. Ģērmanis lasīja I. Gubiņas un G. Janovska darbus par rudeni un mīlestību. Bija ieradušies ap 100 apmeklētāju. Dāmu komitejas priekšniece ir Vallija Skrodele.

Vk.

Dāmu un kungu
DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes.
Runā vāciski
Old Mill Tailors
7 Riverview Gardens—769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4K 1K5. Tel. 924-1403
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

KALNIŅŠ
● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVIEŠU ROTAS
JEWELLERY LTD. Zeltkalis
ALDONAS KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

GARDENIA
ZIEDI & DĀVANAS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.
Māra Gugāns-Lūsis

HELLO WORLD
Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

Visbijas „Latviešu estrāde" jaunās mājās

Brīvdabas estrāde un skatuve, ko Botāniskā dārza laukumā Latviešu dziesmu dienām uzbūvēja Visbijas pilsēta, izmaksājusi 122.000 zviedru kronas. Skatuve, kas atradās estrādes priekšā, jau nojaukta un kokmateriāli izlietoti jachtu ostas būvei, kā tas bija paredzēts jau pašā sākumā. Tāpat bija domāts izlietot arī koŗa estrādes materiālus. Taču tagad noskaidrojies, ka tas neatmaksātos, lai arī estrādes materiālu vērtība — koks, viļņotais skārds un tērauda konstrukcija apakšbūvē — ir ap 60.000 zviedru kronu.

Estrādi bija iecerējuši iegūt vairāki interesenti, galvenokārt sporta laukumu īpašnieki. Visbijas pilsēta tagad to par 5.000 kronām nodevusi rikšošanas sporta savienībai skatītāju tribīņu papildināšanai. Estrādes nomontēšana, pārvešana un uzstādīšana par jaunu tomēr izmaksā ap 50.000 kronu, kas jāsedz jaunajam īpašniekam.

„Latviešu estrāde", kā to Visbijā tagad sauc, pārcelsies uz Skrubbs jāšanas stadionu. Garš raksts parādījās Gotlandes avīzē Gotlänningen 6. oktobrī, līdz ar uzņēmumu, kuŗā estrāde vēl bija redzama vietā pie pilsētas rietumu aizsargmūŗa Baltijas jūŗas krastā.

J. R.

Dažos vārdos

Tā vien liekas, ka Rīgas varasvīri saziņā ar Maskavu mēģina traucēt 18. novembŗa svinības latviešu dzīves vietās brīvajā pasaulē. Pagājušā gadā Latvijas valsts 60 gadu svinību laikā, 18. novembrī, Maskavas TASS ziņu aģentūra publicēja uzbrukumu Latviešu Nacionālajam fondam Zviedrijā — Dr. V. Ģinteram un Andrejam Eglītim sakarā ar Laimoņa Niedres un Žaņa Skudras notiesāšanu, ko izmantoja Skandinavijas un cita Eiropas prese, radiofons un TV. Šogad, 18. novembrī, Stokholmas koncertnamā diriģēs okupētās Latvijas diriģents Māris Jansons.

Vai tikai sagadīšanās? Varbūt Māris Jansons var atraut apmeklētājus 18. novembrim?

☆

Kas tagad notiek okupētajā Latvijā, ziņo ikviens tūrists, atgriezdamies brīvajā pasaulē pēc apciemojumiem Rīgā, Tukumā, Jūrmalā, Ogrē un valsts paraugsaimniecībās, kas domātas acu apmānīšanai. Ta nav spiegošana, ja latvietis ar dzīves vietu Liepājā stāsta: „Liepājas un Ventspils jūŗas rajons aizliegta josla privātiem. Peldēties Liepājā un Ventspilī var tikai 200 metru joslā. Liepāja ir kaŗakuģu osta." Citu to var papildināt.

☆

Dziesmu dienas Gotlandē atbalsojušās arī okupētajā Latvijā ar Brīvības raidītāju, Amerikas Balss un ciemiņu stāstiem. Saņemam vēstules no okupētās Latvijas — to saturs izteicams: Nāciet mums vēl tuvāk!

NLF

Vēl par . . .

(Pārnesums no 9. lp.)

vijas ezeros notiekot archaioloģiski pētījumi.

Āraišu ezers atrodas Drabešu pagasta ziemeļu daļā pie Vidzemes šosejas Cēsu atzarojuma. Ezera garums 1 km, platums puskilometrs, un tas atrodas paugurainā apvidū. Jau 1876. gadā ezerā atrada primitīvu māla priekšmetu lauskas ar vēlāku laiku bronzas lietu atliekām, kā arī aļņu un beoru kaulus. Pie ezera atrodas divi pilskalni un 1225. gadā celtā Āraišu baznīca, kas kaŗos vairākkārt nopostīta, bet bija 1791. gadā pārbūvēta un 1879. gadā paplašināta.

Ziedi Katinas upuriem

Katinas upuriem celtais piemineklis Gansberijas kapsētā, Londonas rietumu daļā, Anglijā, kļuvis it kā par svētceļojuma vietu poļiem brīvajā pasaulē. Pie piemineklja, ko atklāja pirms trim gadiem, šogad pulcējās ap 3000 poļu, starp tiem daudz militārās uniformās ar ordeņiem. Piemiņas brīdis bija citāds nekā iepriekšējos gados, jo tajā oficiāli piedalījās arī karaliskais īru huzāru orkestris un britu gaisa spēku ministra vietnieks Džefrijs Pati. Pie piemineklja ziedus, ko apvija mūsu sarkanbaltsarkanās krāsas, ar vārdiem: „Poļu brīvības cīnītājiem — komūnisma upuriem", nolika A. Liepiņa.

A. L.

☆ Ķīnas premjērs un komūnistu partijas vadītājs Hua Guofengs izteicies, ka vēlas nostiprināt attieksmes ar Ziemeļatlantijas organizācijas Eiropas valstu līdzdalībniecēm pret Pad. savienības draudošo ekspansiju. Pēc Rietumvācijas apmeklējuma Ķīnas premjērs ieradās 6 dienu apciemojumā Anglijā, kur tikās ar Anglijas ministru prezidenti Margaretu Tačeri, karalieni Elizabeti un agrāko ministru prezidentu Makmiljanu. Guofengs sagaida, ka Tačeres pārliecinās rietumvalstis pievērst lielāku uzmanību padomju plāniem Vidējos austrumos, Dienvidāzijā un Indoķīnā. No Anglijas Ķīnas premjērs izlidojis uz Italiju.

Divas ievērojamas atceres Anglijā

Trimdā pavadīto gadu skaitam pārsniedzot 30, pirmās dibinātās organizācija un biedrības viena pēc otras tagad svin ievērojamu darba gadu atceres, kāda bija arī Londonas latviešu korim un DVF Londonas nodaļai, atskatoties uz 30 darbības gadiem. Nedz pirmie koŗa dalībnieki, ieskaitot pirmo diriģentu Albertu Jērumu nedz arī pirmie Londonas nodaļas vanagi un vanadzes pirms vairāk nekā trīsdesmit gadiem nedomāja, ka šādas atceres vēl varēsim piedzīvot svešā zemē, kā to zīmīgos vārdos izteicās viens no Londonas latviešu koŗa pirmajiem dziedātājiem Roderiks Pavasars. Korim dibināšanas diena bija jau 1978. g. 14. augustā, Londonas nodaļai — šī gada 27. februārī.

Atklāšanas vārdus teica DVF Londonas nodaļas valdes pr-dis V. Liepiņš, bet uzrunu Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidija priekšsēdis A. Abakuks. Ar klusuma brīdi pieminēja koŗa pirmo diriģentu un arī Londonas nodaļas biedru Albertu Jērumu. Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš sveica abus jubilārus ar vēlējumu nepagurt arī nākamajos gados. A. Jēruma atraitnes Laumas vārdā sveicināja viņas meita Jana Grīnberga. Nacionālās padomes Lielbritanijā sveicienus nodeva kultūras nozares vadītāja M. A. Zariņa. Vanadžu saimes vēlējumus Londonas nodaļai un korim nesa vanadžu priekšniece A. Liepiņa. Dv priekšnieks J. Frīšvalds sveicināja ar rakstu. Labas sekmes nākotnē jubilāriem vēlēja DVF valdes priekšsēdis L. Rumba. Londonas latviešu ev. lut. draudzes un Rovfontas mājas iedzīvotāju vārdā sveica māc. J. Sapiets, vistālākā viešņa — Vankuveras varadze T. Zariņa u. c. H. Blezūrs dāvināja korim koncerta ieskaņojumu. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu, arī no komponista Helmera Pavasara.

Koncerta daļā dzirdējām sešas tautasdziesmas J. Norviļa, V. Dārziņa, E. Melngaiļa un J. Graubiņa apdarē, piedevās vēl divas Helmera Pavasara sabalsotās. Diriģenta zizli pārmaiņus turēja Z. Ābolinš un Lilija Zobena, kas dziedaja arī solo. Koncerta pārtraukumā Ausma Ādamsone ar humoru stāstīja par Grietēna likteni E. Volfa dzejā. Sarīkojums beidzās ar saviesīgu dzīvi Poļu kultūras centrā.

A. L.

Daudzkultūru padomes jaunais sastāvs

LATVIEŠUS PĀRSTĀVĒS DR. L. LUKSS

Kanadas daudzkultūru ministrs Stīvs Paprovskis paziņojis, ka par Kanadas daudzkultūru padomes priekšsēdi uz vienu gadu iecelts Normi Kvongs no Kalgarijas, bet Ontario daudzkultūru padomē priekšnieks būs uzkaiņu izcelsmes Taras Morkijs. Bez tam daudzkultūru padomē ieiet 100 etniskie pārstāvji no 10 provincēm un Ziemeļrietumu teritorijām, kuŗi arī nozīmēti uz vienu gadu. Latviešus Kanadas daudzkultūru padomē pārstāvēs LNAK viceprieksšēdis un politiskās nozares vadītājs Dr. Linards Luksš, kas ir arī Baltijas tautu federācijas Kanadā viceprieksšēdis, Apspiesto Eiropas tautu Kanadā komitejas priekšsēdis un Pasaules brīvo latviešu apvienības loceklis. Igauņus reprezentē baritons Avo Kittasks, igauņu centrālās padomes Kanadā kultūras komitejas priekšsēdis.

Tautieti

lūdz atsaukties vientuļam tautietim.

Ticu, ceru, gaidu.
Vēstules adresēt
zem vārda Vientulis,
DV Club Toronto,
125 Broadview Ave.,
Toronto. Ont. M4M 2E9.

Ko darīt un ko ne, kurinot ar malku.

KĀ DROŠI APSILDĪT MĀJU AR MALKU.

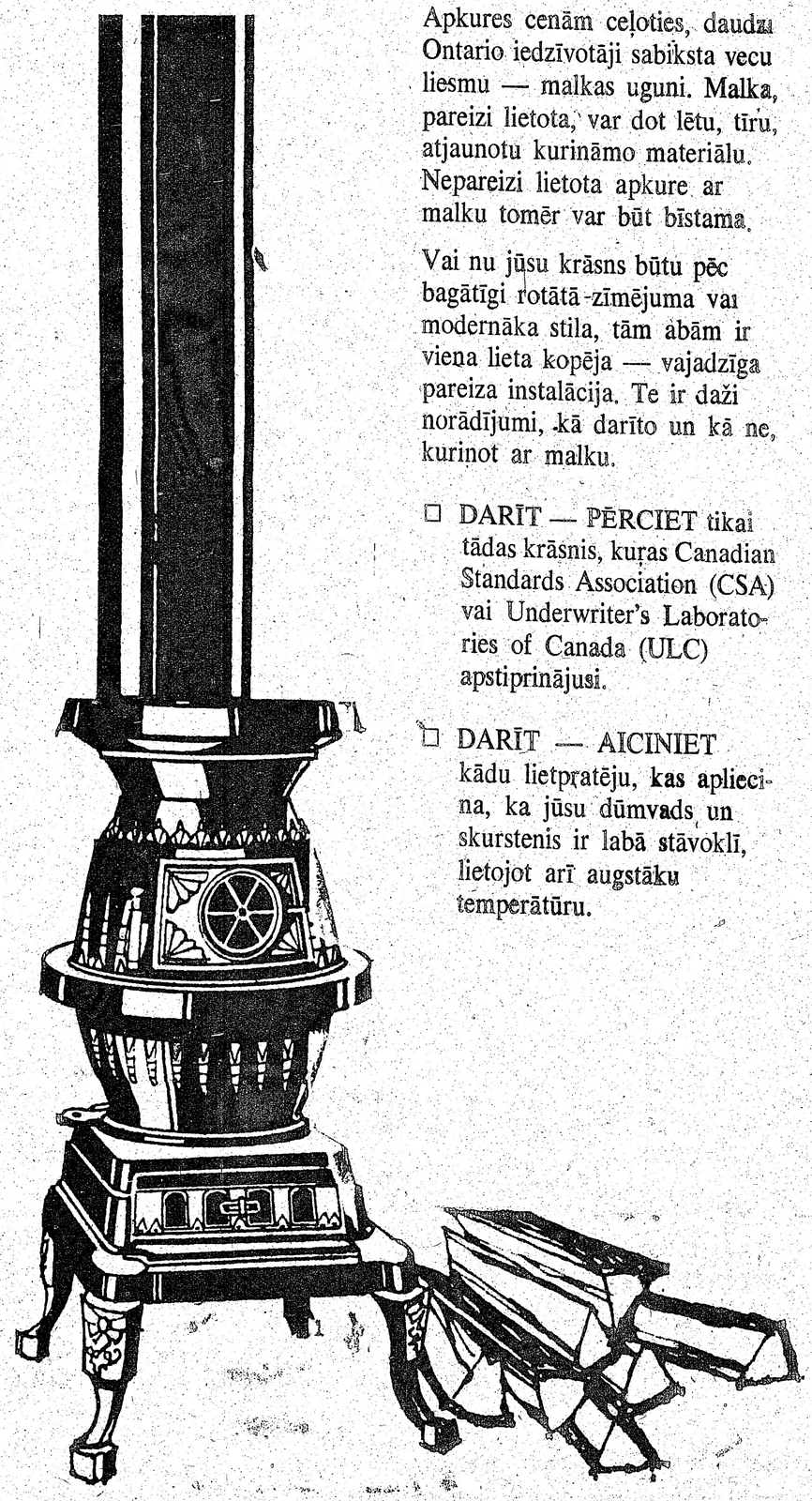

Apkures cenām ceļoties, daudzu Ontario iedzīvotāji sabiksta vecu liesmu — malkas uguni. Malka, pareizi lietota, var dot lētu, tīru, atjaunotu kurināmo materiālu. Nepareizi lietota apkure ar malku tomēr var būt bīstama.

Vai nu jūsu krāsns būtu pēc bagātīgi rotātā-zīmējuma vai modernāka stila, tām ābām ir viena lieta kopēja — vajadzīga pareiza instalācija. Te ir daži norādījumi, kā darīto un kā ne, kurinot ar malku.

□ DARĪT — PĒRCIET tikai tādas krāsnis, kuŗas Canadian Standards Association (CSA) vai Underwriter's Laboratories of Canada (ULC) apstiprinājusi.

□ DARĪT — AICINIET kādu lietpratēju, kas apliecina, ka jūsu dūmvads un skurstenis ir labā stāvoklī, lietojot arī augstāku temperātūru.

□ DARĪT — SAZINAITIES ar savu apdrošināšanas aģentu, pirms šo sistēmu ierīkojat. Pārliecinaities, vai ugunsgrēka gadījumā jūs esat apdrošināts.

□ DARĪT — PIRMS šādu darbu sākat, sazinaities ar savu pašvaldību. Varbūt jums būs vajadzīga būvatļauja.

□ DARĪT — pārliecinaities, vai ir pietiekamas atstarpes dūmvadam, kā tas prasīts Ontario būvnoteikumos (Ontario Building Code) un citās rokasgrāmatās, kas dabūjamas jūsu tuvājā bibliotēkā.

■ NEDARĪT — Nelietojiet iekuram uzliesmojošus šķidrumus, kā benzīnu, petroleju vai ogļu aizdedzinātājus. Skaidas, skali, ēveļu skaidas vai laikraksti ir drošākais materiāls iekuram.

■ NEDARĪT — Neturiet nekādu degamu materiālu malkas krāsns tuvumā.

■ NEALZMIRSTIET — regulāri iztīrīt krāsns dūmvadu, lai novērstu bīstamu degamu sodrēju uzkrāšanos.

■ NERISKĀJIET AR UGUNSGRĒKU. Māciet arī saviem bērniem uguns drošību. Ja jums būtu kādi jautājumi par malkas apkuri, sazinaities ar vietējiem ugunsdzēsējiem vai pieprasiet bezmaksas brošūru:

„Heating with Wood Fuels"
Ministry of Consumer and Commercial Relations
555 Yonge Street
Toronto, Ontario
M7A 2H6

Ontario

Frank Drea,
Minister of Consumer and Commercial Relations

William Davis, Premier

3000 dol. Brivibas fondam

VISBIJAS DZIESMU DIENAS SKAITĻOS

Pasaules brīvo latviešu Dziesmu dienu rīcības komitejas pēdējā sēdē, kas bija piecpadsmitā pēc skaita, pieņēma svētku pārskatu. Līdz ar to rīcības komitejas darbība izbeidzās. Pārpalikušos nobeiguma darbus uzdeva veikt rīcības komitejas prezidijam — Jānim Muchkam, Jānim Ritumam un Andrejam Leimanim kopā ar kasieri Ansi Rozenbachu. Norēķini paveikti divi un pus mēnešu laikā.

Līdz Dziesmu dienām bija jau notikušas 13 rīcības komitejas sēdes. Svētku plānošanai un visu priekšdarbu veikšanai bija veltīti 19 mēneši. Rīcības komitejā darbojās pavisam 19 locekļi ar pārstāvjiem 6 zemēs. Svētku sarīkošanas darbinieku skaits īsi pirms svētkiem un it sevišķi svētku laikā Visbijā palielinājās ar brīvprātīgajiem spēkiem, ar kopējo darbinieku skaitu 58.

Visbijā bija ieradušies 656 koristi, to skaitā arī dažādu ansambļu dalībnieki, kam bija savi atsevišķi koncerti, kā piem., Atbalss, Kolibrī, Dzintars, Zīle, Ņujorkas latviešu koris. Tautas deju dejotāju skaits — 313, no tiem 89 dziedāja arī korī. Pieskaitot teātŗu ansambļus, dzejas brīžu un dzejas vakara sarīkojuma dalībniekus, bērnu un jaunatnes sarīkojuma līdzdalībniekus un Jāņu vakara uzveduma dalībniekus no Minsteres, viss svētku aktīvo dalībnieku pulks bija turpat apaļš tūkstotis. Apvienotajā korī bija dziedātāji no Anglijas (69), ASV (158), Austrālijas (56), Kanadas (102), Vācijas (134), Zviedrijas (134) un citām valstīm — 3. Tautas deju lieluzvedumā piedalījās dejotāji no Anglijas (21), ASV (58), Austrālijas (76), Kanadas (28), Vācijas (54) un Zviedrijas — 76.

Kopējo Visbijā sabraukušo klausītāju skaitu precīzi konstatēt nav iespējams. Statistika par lielo sarīkojumu apmeklētājiem dod sekojošu ainu: 5 lielos brīvdabas estrādes sarīkojumus — Atklāšanu, Daugavu, Mārietas dziesmu, Apvienotā koŗa koncertu un Dzintaru — noklausījās ap 11.000 biļešu pircēju. Visvairāk to bijis lielajā koŗu koncertā (2900) un Mārietas dziesmas uzvedumā (2800). Tautas deju uzvedumā un Jāņu vakarā jūŗas malā bija ap 2100 katrā. Jāievēro, ka 4 lielie sarīkojumi aktīvajiem dalībniekiem bija par brīvu, bija ieradušies arī zviedru skatītāji. Visus šos datus izvērtējot, var teikt, ka Visbijā pavisam bija ieradušies ap 3500 — 3600 latviešu.

Ienākumu un izdevumu budžets sākotnēji bija sabalansēts uz 530.000 zviedru kronām, bazējoties uz zināmiem pieņēmumiem par gaidāmo apmeklētāju skaitu. Lielākais ienākumu postenis bija par biļetēm brīvdabas sarīkojumos. Par 5 brīvdabas estrādes sarīkojumiem (Atklāšana, Daugava, Mārietas dziesma, Apvienotais koris un Dzintars) ienākušas 332.000 kronas, tautas deju lieluzvedumā 58.000 un Jāņu vakarā 52.000, kopā 442.000 kr. (budžetā bija paredzēts 420.000). Par sarīkojumiem telpās (Atbalss, Austrālijas latv. teātris, bērnu un jaunatnes sarīkojums, dzejas vakars un dzejas brīži, Jautrie vakari — Tu esi Gotlandē, mans draugs, Kolibrī, Ņujorkas latv. koris, Ileānas Pētersones koncerts, Stokholmas latv. teātris un Zīles) ienācis 144.000 kronas, no tām 102.000 (71%) kronu izmaksāts vienībām daļējai ceļa izdevumu segšanai. Rīcības komitejas budžetā palicis 42.000 kr. Pabalsti no organizācijām un iestādēm devuši 52.000, to skaitā no Zviedrijas izglītības ministrijas 40.000 un Zviedrijas latv. centrālās padomes un Zviedrijas latv. palīdzības komitejas pa 6.000 kronām. Dažāda veida saimnieciski pasākumi devuši 104.000 kronu. Kopējie ienākumi — 640.000 kr.

Izdevumos: aktīvo dalībnieku apmešanās vietas un ēdināšana 238.000 kr., brīvdabas sarīkojumu atsevišķo vienību daļējai ceļa izdevumu atmaksai (Saules Josta, Dzintars, Daugava, Jāņu uzveduma dalībnieki no Minsteres latv. ģimnazijas un diriģenti) 132.000 kr. Visa dalībniekiem atmaksātā kopsumma ir 472.000 kr., vai 63% no visas 742.000 kr. ienākumu kopsummas.

Rīcības komitejas izdevumi Zviedrijā (ceļa nauda, kanceleja, pasts, tālrunis u. c.) 60.000 kr., rīcības kom. pārstāvniecību izdevumi citās zemēs (ceļa nauda, kanceleja, galvenokārt pasta izdevumi pirmās inf. brošūras izsūtīšanai un vēlākai informācijai) 36.000 kr. Brošūras iespiešana un cita reklāma 42.000 kr. Techniskie izdevumi: svētku laukuma un Jāņu laukuma iekārtošana, skaņas, gaismas, techniskās ierīces, transporti, iespiedumdarbi, karogi, notis, orķestris, apdrošināšana — 108.000 kr., dažādi izdevumi 10.000 kr. Kopējie izdevumi 626.000, atlikums 14.000 kronu.

Svētku ekonomiskie norēķini veikti 2½ mēnešu laikā pēc Dziesmu dienām. Galīgo atlikumu, ap 2-3000 amerikāņu dolaru, rīcības komiteja iemaksās PBLA Brīvības fondā. Svētku norēķinu kontroli rīcības komiteja lūdza veikt Zviedrijas latviešu centrālās padomes revīzijas komisijai.

Rīcības komiteja pateicas visiem aktīvajiem svētku dalībniekiem, apmeklētājiem un atbalstītājiem par kopējo veikumu, parādot mūsu mīlestību tēvzemei un latviešu tautai.

Jānis Ritums
Informācijas nozares vadītājs

Jaunajā Latviešu centrā Toronto pirmajā pensionāru pēcpusdienā pulcējās ap 250 pensionāru. Attēlā lielā pensionāru viesu saime gaumīgajās Centra telpās iebauda dāmu komitejas cienastu.
Foto: B. Rubesa

VEICAM VISĀDA VEIDA MĀJAS REMONTUS,

atjaunojam un labojam jumtus: izbuvējam un pārbūvējam pagrabus. virtuves un vannas istabas: veicam visāda veida aluminija darbus-logus. durvis. notekas caurules. pažobeles. sienas apšuvumu utt.

trekters
BUILDING PRODUCTS INCORPORATED

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

MEKLĒ

Centra saimnieku/saimnieci

PIENĀKUMI: Uzmanīt Centra apkures un vēsināšanas ierīces, rūpēties par telpu tīrību un kārtību, veikt sīkākus labojumus.

MEKLĒJAM: Praktisku, saprātīgu, pacietīgu, uzņēmīgu cilvēku vai precētu pāri ar angļu valodas prasmi, labu veselību un, vēlams, iepriekšēju pieredzi. Sevišķas, speciālas zināšanas par apkures/vēsināšanas ierīču uzturēšanu vēlamas, bet NAV nepieciešamas.

ATLĪDZĪBA: Brīvs divu guļamistabu dzīvoklis; alga pēc vienošanās, veselības apdrošināšana, gandarījums darboties latviskā vidē.

LŪDZAM zvanīt vai rakstīt uz: CENTRA SAIMNIEKS, Kanadas Latvieu Centrs Toronto, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ontario, M4A 2N8. Tel. (416) 759-4900.

DZĪVA VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu skates telpas

CHEVROLET — CITATION
CHEVELLE — OLDSMOBILE
CAMARO — OMEGA
CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

Hans Plaude — Tālr. HO 6-1131

Robertsons Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vaid. Bebris
Bestvalue Insurance & Real Estate Ltd.
1688A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266 759-2771

Arnolds Bērziņš
Dunbas Realty Ltd.
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2160 Dundas St. West, Toronto
533-6553

Andrejs Šteinbachs
6903 Drummond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu radiodarbinieku pasākumus.

RELIGISKĀ DZĪVE

Pēc ārmisijas darba sēdes Toronto Sv. Andreja baznīcā. Priekšā archibīskaps A. Lūsis un Latvijas ev. lut. baznīcas ārmisijas darba kārtotājs Indijā māc. G. Stīvens. Aizmugurē no kreisās: mācītāji I. Gaide un J. Cālītis un ārmisijas nozares vadītājs māc. V. Rumpēters.

Baznīca - tautas sirdsapziņa

ARCHIBĪSKAPA ARNOLDA LŪŠa ZIŅOJUMS LELBA VIDIENES APGABALA KONFERENCĒ

Savu ziņojumu LELBA vidienes apgabala konferencē 13. oktobrī Čikagā archibīskaps A. Lūsis iesāka ar norādījumu, ka mūsu baznīcas darbs risinās četrās aprisēs — misijas laukā, profesionālā sludināšanā, apologētiskā un karitatīvā kalpošanā. Runājot par darbu misijas laukā, archibīskaps norādīja, ka no statistikas viedokļa raugoties varētu likties, ka mēs ejam pretim kādam apsikumam. Dažas mazākās draudzes izbeigušas darbību, draudžu locekļi un mācītāji paliek vecāki, kapu skaits pārsniedz šūpuļu skaitu.

„Draudžu darbību tomēr nevaram izvērtēt tikai ar statistikas mērauklām," teica archibīskaps, „svarīgāka par skaitļiem ir draudžu garīgā rosme, un tā nav apsikusi. Dievkalpojumu apmeklētāju skaits nav jūtami samazinājies, kaut pesimisti domā, ka vecākā paaudze, kas izceļošanas pirmajos gados bija aktīva draudžu darbā, tagad jau ir aizgājusi, bet viņas vietā dievnamos pulcējas tie, kas pirms trīsdesmit gadiem bija jaunā paaudze."

Lai baznīcas varētu pastāvēt un veikt tai Kristus doto sūtību, tai ir jāsagatavo un jāatrod jauni Kristus evaņģelija sludinātāji, kas varētu stāties vecākās paaudzes mācītāju vietā. Draudzēm un dāmu komitejām vairāk jāatbalsta Rītdienas fondu. Archibīskaps arī sniedza pārskatu, ka Rītdienas fonda līdzekļus izmanto, minot vairākus piešķīrumus, kas izdarīti pēdējā Baznīcas virsvaldes prezidija sēdē, šī gada 16. septembrī Mančestrā. „Mēs atbalstām ne vien teoloģijas studentus, bet daudzus jaunākos mācītājus, ko gribam paturēt latviešu draudžu garīgās aprūpes darbam. Palīdzību prasa arī dažas draudzes. Piemēram, kāda draudze ārpus Amerikas, kurai ir 160 locekļu un kas ir ļoti rosīga, lūdz pabalstu 3000 dol. nākošā gada budžeta (14.000) izrūkuma segšanai. Šīs draudzes mācītājs ir cilvēks ar ģimeni; viņam katrā laikā ir iespēja rast darbu cittautiešu draudzē. Ko darīsim? jautāja archibīskaps. „Ja mācītājs aizies pie cittautiešiem, draudzes garīgā rosme apsiks, jo tuvumā cita mācītāja aizstājēja nav."

(Turpinājums 20. lp.)

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

11. novembrī pl. 11 varoņu atceres dievkalpojums.

18. novembrī pl. 15 kopīgs dievkalpojums Latvijas dibināšanas atcerei Sv. Andreja baznīcā.

25. novembrī pl. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās vijolnieks Andris Zariņš.

2. decembrī pl. 11 1. adventa svētdienas dievkalpojums.

9. decembrī pl. 11 2. adventa svētdienas dievkalpojums.

15. decembrī pl. 19 Ziemsvētku ieskaņas koncerts. Piedalās soprāns Gunta Plostniece, arpiste Nora Būmane un ērģelnieks Arnolds Tirzītis.

16. decembrī pl. 11 3. adventa svētdienas dievkalpojums.

23. decembrī 4. adventa svētdienas dievkalpojums. Draudzes bērnu eglīte svētdienas skolas izkārtojumā.

24. decembrī Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums pl. 16 un pl. 18. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Mūzikālā daļa.

25. decembrī pl. 11 Ziemsvētku dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa.

30. decembrī pl. 11 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī pl. 11 Jaungada dienas dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša runas stundas kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

11. novembrī pl. 11 — dievkalpojums.

18. novembrī pl. 15 — dievkalpojums Latvijas dibināšanas dienas atcerei, kopējs visām draudzēm Toronto. Valstssvētku akts pl. 17 Toronto universitātes aulā, Convocation Hall.

25. novembrī pl. 11 — Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris. Dievkalpojums angļu valodā pl. 13.

2. decembrī pl. 15 — Garīgās mūzikas koncerts (1. adventa svētdiena). Dievkalpojums apvienots ar koncertu.

9. decembrī pl. 11 — dievkalpojums (2. adventa svētd.).

16. decembrī pl. 15 — dievkalpojums (3. adventa svētdiena). Bērnu eglīte.

23. decembrī pl. 11 — dievkalpojums (4. adventa svētdiena).

24. decembrī pl. 16 — Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10.30 Ziemsvētku dievkalpojums.

30. decembrī pl. 11 — dievkalpojums angļu valodā. Dievgalds.

31. decembrī pl. 17 — Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī pl. 10.30 — Jaungada dienas dievkalpojums.

6. janvārī pl. 15 — Zvaigznes dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

11. novembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā BRAMPTONĀ.

18. novembrī pl. 15 kopējs 18. novembŗa atceres dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

25. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecuma grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

11. novembrī pl. 11 Walmer Rd. kanadiešu draudzes 90 gadasvētki. Svētku runātājs māc. A. Arājs.

11. novembrī pl. 16 parastais dievkalpojums.

18. novembrī pl. 15 18. novembŗa piemiņas dievkalpojums.

25. novembrī pl. 15 draudzes 28. gadasvētki. Svētku runātājs māc. U. Ukstiņš.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

18. novembrī pl. 12.30 Valsts svētku dievkalpojums.

2. decembrī pl. 12.30 Mirušo piemiņas un adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

23. decembrī pl. 12. 30 Ziemsvētku dievkalpojums.

MONTREALA

25. novembrī pl. 14 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu Christ Memorial baznīcā, 4850 Grand Blvd., Montrealā. Dziesmu lapiņas.

16. decembrī pl. 14 Ziemsvētku dievkalpojums Christ Memorial baznīcā, 4850 Grand Blvd.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trisvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

11. novembrī pl. 13.30 dievkalpojums (Lāčplēšu diena).

OTAVAS

MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu raidījas radio raidījums „BRĪVIŅŠ AR DIEVU" nepārtraukti 28 gadu gājumā
Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Lakstausis
166 Dorset Rd. Scarboro, Ont. tālr. 261-4818

PRIEKA VĒSTS
Kristīgo latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-6882

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 28. stac.
100 Fleming St., Toronto,
no pirmd. — piekšd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta.
Radio FM stac. 99. 769 Glub.
Ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakarus
Radio FM CHIN 107.1
24 stundas Tel. 889-1191.

Klausaities lav. ratdio raidījumu katru svētdienu pl. 14. 45 no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4 — 4.

dāvanu veikals
The Silver Lantern
kristals · sudrablietas · keramika
DON MILLS CENTRE · 939 LAWRENCE AVE, E.
445 4043 ausma magons

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Māra un Arvīds Tīrumi

DALT'S HONDA
2343 Eglinton Ave. W.,
(pie Caledonia)) Toronto, Ont.
M6E 2L6. Tel. 789-4161
Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā
Pašlaik pārdošanā 1980. g. techniski ievērojami uzlabotie modeļi par 1979. g. cenām.
Nikolajs (Nick) Mednis
mājas tel. 742-0369

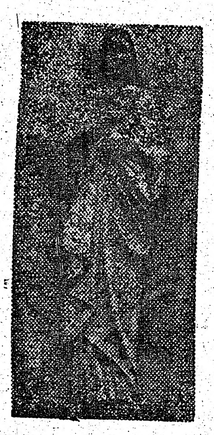

Gatavo
piemiņekļus un
skulptūras
CANADIAN ART
MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7599

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Labo visāda veida automašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant),
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz 12.00.

Lūdzu ziedojiet
PATIESIBAS FONDAM.
Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz
TRUTH FUND vārda un nosūtāmi
Latvian Truth Fund, Inc., P. O. Box 1682,
Grand Central Sta., New York, N.Y. 10017.
PATIESĪBAS FONDS

Vai jūsu mājās ir
JĒZUS NĀCARIETIS
Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

I. Gubiņa — Ir katram sava pasaule, rom.	$11.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš, atm.	$9.50
A. Eglītis — Cilvēks no mēness, rom.	$14.00
A. Brastiņš — Saukes Teiksma, apc.	$12.00
Dr. Th. L. Vārna — Raksti un referāti	$10.00
Latv. karavīrs II p. k. 1. 7. grāmata	$24.00
A. Voitkus — Soģis, drāma	$8.00
Latvia and latvians	$1.00
Kārlis Skalbe stāsta	$12.00
P. Kalniņš — Linu dvielis, atm.	$12.00
E. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.00
B. Geistaute — Pliknis, melodrāma	$10.00
88 latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
Mūzikālie pavadījumi 88 tautas dejām	$8.00
J. Širmanis — Jūras zaķi	$3.90
L. Hainda — Iepazīsimies ar liniem	$5.00
J. Reveliņš — Krustām šķērsām, mīkl.	$2.00
N. Kalniņš — Bērni strādā	$1.50
R. Kerrods — Iepazīsimies ar lidmašīnām	$5.00
Mārīte bedus bite	$4.40
Mārīte — Trīs āži	$3.30
Mārīte — Brīnumlielais rācenis	$3.30
Mārīte — Apburtais putras pods	3.30
Septiņkrāsu varavīksne, L. Ziemeles redakc.	$10.00
L. Streipe — Visjaunāko laiku Latvijas vēsture	$7.50
Lokaitiesi, mežu gali, dziesmu kr. bērniem	$3.50
M. Janovska — Bētiņa-Dzirksteles, pasak.	$3.00
A. Ozoliņš — Cilvēks un velns	$5.50
J. Šķirmants — Dievs un cilvēks, esejas	$7.00
L. Ozolkalne — Ugunī, dienas grāmata	$12.50
A. Aizsilnieks — Dzīves šūpotnēs, atm.	$14.00
Jūl. Roze — Latvijas īrtausmā, saulrietā, atm.	$10.50
Ed. Šmugajs — No Rīgas līdz Putlosai, atm.	$7.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
J. Širmanis — Brīnumi un brīnumiņi, pasakas	$7.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā.
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīga, nepasterizēta
Ziedputeksnī (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

GRAND RAPIDI

Valstssvētku ietvaros, 16., 17., 18. un 19. novembrī, Latviešu biedrības namā notiks Arvīda Lapsiņa (gleznas), Arvīda Strāla (skulptūra)) un Voldemāra Ozoliņa (grafika) izstāde.

MONTREALA

Ar ļaundabīgu slimību 5. oktobrī mūžībā aizgājusi Janīna Laizāna, dzimusi 1920. gada 14. oktobrī Rēzeknes apr. Sakstagala pagastā. Pēc komercskolas beigšanas viņa strādāja Rēzeknes patērētāju biedrībā. No Vācijas izceļojusi uz Angliju, kur nodibinājuši ģimenes dzīvi ar skolas dienu draugu Antonu Laizānu, vēlāk pārcēlusies uz Kanadu. Aizgājēja rosīgi darbojās katoļu draudzē. Viņu pēdējā gaitā izvadīja prāv. A. Pekšs, guldot Montrealas Austrumu kapsētā, kur jau atdusas viņas dēls un vecāki. Aizgājēja atstāj vīru Antonu, meitu Ramonu, māsas Toronto un Latvijā, kā arī citus radus.

☆ Irānas naftas rūpniecības arodbiedrības strādnieki draudējuši pārtraukt naftas sūtīšanu uz ASV, ja Vašingtona neizraidīs no Irānas padzīto šachu Rezu Palevi, kas pašreiz atveseļojas pēc vēža operācijas Ņujorkas slimnīcā. Irāna piegādā ASV ap 900.000 mucu naftas dienā, kas ir 12 proc. no ASV caurmēra patēriņa. Irānas revolūcionārās tiesas tiesnesis Ajatola Kalkali, kas kopš februāra notiesājis un licis izpildīt nāves sodu 300 personām, izteicies: „Pavēlu visiem studentiem un moslemiešiem izraut šachu no slimnīcas un saplosīt gabalos." Irānas moslemiešu vadītājs Komeini izteicis prieku, ka ārsti atraduši šacham ļaundabīgu audzēju, un viņš ceroť, ka tie neesot kļūdījušies diagnozes noteikšanā.

Meklē sievieti
pensijas gados kā līdziedzīvotāju vecākai māmuļai mazā Ont. pilsētiņā, kur dzīvo vairākas latviešu ģimenes.
Skaists dārzs. Ērta satiksme ar Toronto.
Rakstīt LA ar norādi: 432.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcā -
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Dzeju, dziesmu un gleznu mozaika

Īstā mākslu mozaīkā iezaigojās korporācijas Imeria Indianāpoles kopas rīkotā literāri mūzikālā pēcpusdienā Latviešu sabiedriskā centrā, kuplo klausītāju saimi iepazīstinot ar viesiem no Kalamazū — dzejnieci un dziedātāju Austru Balku un gleznotāju un lugu un pasaku rakstnieku Jāni Balku — Kaldeju Arumu. Pēc kopas seniores Margas Bērziņas ievadvārdiem, labi pārskatāmus abu ciemiņu dzīves un darba gājumu apskatīja Valija Ozoliņa.

Austras Balkas dzejā īpaši ieskanas divi temati — ticība un paļāvība Dievam un dzimtenes mīlestība. Piemērotus dzejas paraugus lasīja jaunās paaudzes imerietes Nora Ceriņa, Iveta Asona un Viktorija Uršuļska. Pati autore nolasīja garāku dzejdarbu Mūzikas dārzā no sava otrā dzejoļu krājuma Vaļavīksnēm skanot, paužot ticību, ka „Aiz dimdošām vētrām, kas norauj ābelēm trīcošu ziedu sapņus, plaukst svētās taisnības baltie ziedi, nesavtīgas atdošanās kvēlumā vīti, un dzied par mūžības mīlu cilvēku sirdis".

Zīmīgiem vērtējumiem V. Ozoliņa raksturoja arī Jāni Balku (Kaldeju Arumu), kam pievienojās paša autora dzīvi un izteiksmīgi nolasītais fragments no pasakas par Sīkstuli.

Klausītāji iepazinās ar Austru Balku arī kā dziedātāju. Vispirms dzirdējām divas Valdemāra Ozoliņa kompozicijas — Mirdzošs vainags un Kad rozes mirst. Īpaši sirsnīgi un silti izskanēja nākamās divas dziesmas — Tev, ar pašas A. Balkas tekstu un mūziku un pēc latviešu tautasdziesmu motīvos darinātā Mazs runcītis jūrā brauca, ar J. Balka tekstu un mūziku. Klavieru pavadījumus spēlēja brīvmākslinieks Valdemārs Meļķis.

Šinīs pašās telpās Latviešu sabiedriskā centra izkārtojumā notika arī Jāņa Balka gleznu izstāde. Sistēmatiski un nopietni gleznie cībai viņš pievērsies kopš 1959. gada, tā ka izstādi varēja uzskatīt arī par 20 darba gadu jubilejas skati. Tā apliecināja, ka Kurzemes jūrmalā augušā mākslinieka sirdij vistuvākie ir bērnībā un jaunībā iemīļotie jūrmals skati: no 36 izstādītajām gleznām apmēram puse bija veltīta jūras motīviem — saules staru apveltītajiem viļņiem, tālumā slīdošajām buŗām, ar kuŗām reiz ceram atkal atgriezties brīvajā Latvijā, kuŗas sauc un aicina mūs atpakaļ uz Kursas krastu ...

Četri no izstādītajiem darbiem palika Indianāpoles tautiešu īpašumā. Vienu iegādājās arī Latviešu sabiedriskais centrs novietošanai lielajā Nacionālajā zālē.

Čaklās imerietes visus klausītājus pacienāja ar maizītēm un kafiju.

Gundārs Grīslītis

Detroitas vanadžu ansamblis Dziesma Klīvlandē

Klīvlandes DV apvienības gadasvētkos ar bagātīgu koncerta programmu — dziesmām, duetiem, soprāna un klavieŗu solo deva Detroitas DV sieviešu ansamblis Dziesma pazīstamās dziedones Astras Kalniņas vadībā. Kaut arī slimības un citu neiztikšanu dēļ uz skatuves bija tikai piecas dziedones, tomēr arī ar šiem nepatīkamiem robiem, sevišķi altos, varēja vērot, ka Kalniņa ar savām labas balsu kvalitātes dziedonēm veikusi ievērojamu, tīru, ar labu gaumi nostrādātu darbu. Dabiski, ka tik mazā sastāvā ansambļa dēbija nebija pilnvērtīga, bet dažas kvalitātes jāvērtē pozitīvi: ļoti tīra intonācija, izteikti dzīvīgs priekšnesuma veids, sīkumos izslīpēta dinamika, skaidra dikcija un vispār intelliģenta, simpatiska dziedāšanas kultūra. Labs balsu saliedējums, no kuŗa ne mazākā mērā „neizlec" pašas vadītājas skolotais, košais soprāns: kā solistei viņas balss skan pavisam citādi nekā ansamblī. Tā ir liela māksla — ieslīpēt savu izskoloto balsi ansambļa kopskaņa.

Ansamblis Dziesma darbojas tikai pāris gadus, bet jau izteikti parādās Astras Kalniņas lietprātīgā darba labie sasniegumi. Ja izdotas ansambli nostabilizēt, teiksim, ar 10 labām balsīm, tad Dziesmai būtu ļoti labas nākotnes izredzes — izcila vieta starp citām līdzīgām vienībām. Ir ļoti skaidrs, ka Detroitas vanadzes Astras Kalniņas personā izvilkušas lielo laimestu.

Programmā, starp citu, arī vienpadsmit tautasdziesmas — dažādas kvalitātes autoru aranžējumi, arī pašas A. Kalniņas. Izpildījums dzīvīgs, bez jebkādiem pārspīlējumiem un ārišķībām. Katrā dziesmā teksta nokrāsām atbilstoša interpretācija dinamikā, tempos un mīmikā. Patīkami izskanēja arī Kalniņas un Regīnas Lielkājas dueti, kaut arī tos nepatīkami degradēja klavieŗu pavadījumi, arī Kalniņas solo dziesmās. Vienības pianists Eižens Lizlovs spēlēja arī četrus klavieŗu solo.

Uzmanīgāk jāraksta programmas: mums nav tādu komponistu kā „P. Lūcīta", vai „A. Salka", bet gan Paula Līcīte un Artūrs Salaks. Tāpat lāga nevar zināt, vai „A. Kalniņš" ir vienības vadītāja, vai arī Alfreds vai Aldonis Kalniņš. „Ieva ziedēj' ar abēli" ir rupja tautas dziesmu metrikas kļūda: vajadzētu „zied-i", vai „zied-e", bet no gaŗo balsienu „ziedēj". Labākās sekmes nākotnē, klīvlandiešu paldies!

J. Kalnietis

Mūsu mīļā māte

Elizabete Āboliņš

dzim. Bulle

dzimusi 1905. gada 6. maijā Apšēnos,
mirusi 1979. gada 2. novembrī Toronto

Viņu mīļā piemiņā paturēs

dēli Imants un Andrejs ar ģimenēm un dēls Jānis Toronto, māsa Latvijā un māsa Krievijā

Aizsaukts mūžībā mūsu mīļais

Ernests Roze

dzimis 1906. gada 4. jūnijā Lielauces pag.,
miris 1979. gada 25. oktobrī Toronto.
Apbedīts 30. oktobrī Jorkas kapsētā latviešu nodalījumā.

No kopā ietiem ceļiem
No dienām senajām,
Lai s cieni iet līdzi
Zem zaļām velēnām.

Dziļās sērās

sieva, Ozoliņi, Dargevici un māsa ar ģimeni Latvijā

Mūsu mīļais un sirsnīgais draugs

Ernests Roze

šķīries no mums 1979. gada 25. oktobrī Toronto.

Tu aizgāji uz mūža dusu,
Vairs Tavu balsi nedzirdam;
Un mūsu sirdis sēro klusu,
Par dzīves gaitām izbeigtām.

Dziļās sērās

Dace, Sandra, Maija un Vilis Ķuze, Lūcija un Arnolds Zvaigzne

Pārdošanā vēl divi jauni pirmklasīgi

novusa galdu komplekti.

Labi dāvanai Ziemsvētkos. Zvanīt M. Kanters 635-1599.

Nemēbelētu dzīvokli vai dzīvokļa daļu

(2 istabas) ,vēlams ar garāžu, meklē pensionārs.

Zvanīt 249-0306, prasot pēc Al.

Meklēju līdzbraucēju autobraucienā

uz Floridu decembŗa sākumā.

Zvanīt vakaros — O. Grīķis, 699-1678.

Meklēju pirkt lietotus lielākus

AUŽAMOS STĀVUS

Ofertes ar cenu un lielumu laipni lūdzu sūtīt šīs avīzes kantorim ar norādi AUŽAMIE STĀVI.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Kanadas Latviešu Centrs Toronto

IZĪRĒ:

zāles sarīkojumiem, sanāksmēm, privātām viesībām;

biroja telpas komerciālu vai organizāciju vajadzībām.

Ērta auto novietošana. 4 Credit Union Drive, Toronto.
Zvanīt: Ž. Grundmanis Centrā 759-4900, mājās 244-3244.

Jāņa . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

nosaukumam. Absolūta paklausība, absolūta individualitātes, personības zaudēšana vedīs pie pilnīgas vienaldzības . . . Labi, un tad, bez šaubām, tur būs galvenais spēks — cements, kas saistīs visu kopā, būs bailes no savām paša domām..." (67) Izanalizējis visu šodienas materiālistisko un demonisko spēku viltīgo cīņu par cilvēku un tautu domu un dvēseļu iegūšanu savā varā un paklausībā, Jānis Šķirmants secina: „Bez kristīgās reliģijas brālība pasaulē nevar iestāties."

Starp daudzām apcerēm šodienas kristietim ir interesanta grāmatas autora kritiskā pieeja Vecajai Derībai. Viņš saka, ka Vecā Derība, vai Mozus Derība, kristiešiem nav pieņemama, jo tā nav Mīlestības, bet Naida Derība. Jūdu Vecās Derības Dievs Jehova ir nežēlīgs un atriebīgs. Mozus no Dieva saņemtā bauslībā teikts: „Tev nebūs nokaut." Bet jau 5. M. 25 16, 17 teikts: „Tev nebūs atstāt dzīvu neko, kas elpo, bet tev būs tos pilnīgi iznīcināt, kā tas Kungs, tavs Dievs, tev ir pavēlējis . . ."

Daļa no 45 esejām ir veltīta apcerēm par cilvēkiem, vēsturiskām personībām un šodienas ļaudīm, citu tautu piederīgiem un latviešiem, kam vienā vai otrā veidā ir bijusi manāma vēlēšanās meklēt cilvēkam vajadzīgās atbildes kristiešu mācībā. Grāmatas nobeigumā ir ļoti interesanta apcere par plaši pazīstamo teologu un filozofu Dr. Haroldu Biezo un viņa grāmatu „Kristiānisms laikmetu maiņā". Autors viņu vērtē kā vienu no dziļāk redzīgākiem latviešu teologiem.

Jāņa Šķirmanta apgādā ir iznākušas divdesmit divas grāmatas. No tām viņš pats ir sarakstījis četras. Pagājušā gadā viņam iznāca vēsturiska grāmata par Latgales pilsētām, Latgaļu apgādā Vācijā. Savu kalpojumu piederībai kristietībai un savas tautas brīvībai un nākotnei Jānis Šķirmants turpina ar rakstiem un jauniesāktām grāmatām. Grāmatai „Dievs un cilvēki" vāku zīmējusi autora laulātā draudzene Daņuta Šķirmanta. Tanī redzama kristiešu vēstures un šodienas simbolika.

Jānis Klīdzējs

FOAM-TECH
INSULATION CONTRACTOR

Namejs BATRAKS — (416) 274-3938

TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, kā arī treilerus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.

P. O. Box 1, Station A, Mississauga, Ont. L5A 2Y9

Abonenti,

kas Latviju Amerikā vēlētos saņemt jau ceturtdienās Latviešu centrā, laipni lūgti ziņot redakcijai 466-1514 vai Centrā Ž. Grundmaņa kungam 759-4900.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

UZMANĪBU, DĀMAS!

Pērciet tieši no mūsu fabrikas dāmu rudens un ziemas mēteļus. Jūs ietaupīsit.

Gatavoti no labākā materiāla ar greznu ādas rotājumu un pēc visjaunākās modes.

Par to pašu cenu arī gatavojam pēc mēra

Piebiedrojieties simtiem mūsu apmierināto klientu.

BRISTON FASHIONS

312 Adelaide St. W. (2 bloki uz austrumiem no Spadina Ave.)

Pirmajā stāvā. **Tel. 366-4557 vai 364-0941.**

Atvērts no pl. 9 — 6 vak. visu nedēļu (sestdienu ieskaitot)

LATVIEŠU VĒSTURES MUZEJS

meklē dažādus priekšmetus, kas liecina par latviešu dzīvi, ģimeni, darbu un kultūru.

Informācijai — A. Brumelis, 210 Kirk Dr., Thornhill, Ont. L3T 3L8, Canada.
Tel. 1-416-889-0472

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. *Īpašnieks K. Kedzierski*

DIEVS UN CILVĒKI

(Patiesība darīs jūs brīvus)

J. Šķirmanta esejas Kristus mācības labākai izpratnei. Danutes Šķirmantes vāks, cena $7.00, dabūjama grāmatnīcās un Jāņa Šķirmanta apgādā, 848 Hinman Ave., Evanston, Ill. 60202, USA.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$30.00
☐ 6 mēnešiem	$16.00
☐ 3 mēnešiem	$ 8.50

Mr., Mrs., Miss. ______________________

Adrese ______________________

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzu rakstīt uz:

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

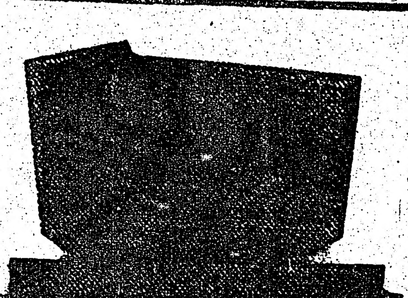

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-6855

Kvalitātes darbs un elecpiešu metš

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2819 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc R. J. Hopp

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdien., iesk., no pl. 12 dienā — 12naktī,
piektdien, sestdien no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienāsnopl.12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

RATAS
— IGAUŅU OPTIKIS
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodenstock ● Orist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

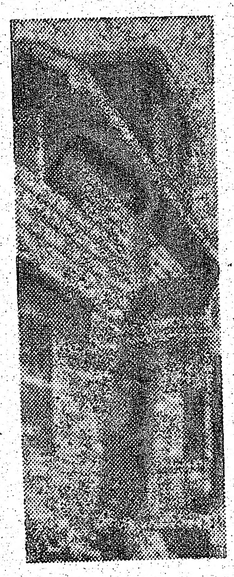

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Vasara aizsteidzas - atmiņas paliek

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416)863-1166

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
491 College St.
KLĀJ VIESĪBU GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

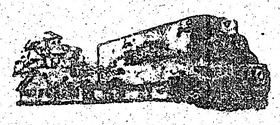

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4612 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (Īpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M6G 1A5

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.

.....
Vārds, uzvārds

Adrese .....

Baznīca - tautas...

(Turpinājums no 15. lp.)

Archibīskaps aicināja vairāk palīdzēt ticīgajiem okupētajā Latvijā. „Ir skumji lasīt vēstules un dzirdēt, ka tautieši, kas no brīvās pasaules viesojas Rīgā, krogos atstāj daudz vairāk naudas nekā dievnamu upurtraukos. Kaut arī negribam ticēt kultūras sakaru komitejai, ka pagājušā gadā Rīgā viesojušies 25.000 brīvās pasaules latviešu, starp tiem 80 zinātnieku, tomēr nav šaubu, ka šie ciemos braucēji atstājuši Intūristam miljoniem dolaru. Es šaubos," turpināja archibīskaps, „vai no kristīgās reliģijas viedokļa raugoties, mums vispār ir tiesības cerēt, ka Dievs paklausīs mūsu lūgšanas un atdos mūsu tautai brīvību?"

Archibīskaps A. Lūsis konferencē plašāk *pakavējās pie mūsu baznīcas* līdzdarbības Luterāņu pasaules federācijā un Pasaules baznīcu apvienībā. Lielu satraukumu pēdējā laikā radījis Pasauls baznīcu apvienības 85.000 dol. piešķīrums tā saucamai „Nacionālai frontei", kas cīnās pet bīskapa Muzorevas valdību Rodēzijā. Šis piešķīrums ņemts no īpaša fonda summām, kas saucas „Rasisma apkarošanas fonds". Tam krietni lielas summas nākušas no ASV un Kanadas. No 1970. līdz 1979. gadam fonds dažādos pabalstos izmaksājis 3.412.500 dol., no kā lielākais devums aizgājis uz Afriku — 1.705.000 dol. Pestīšanas armija atturas no materiālā pabalsta piešķiršanas Pasaules baznīcu apvienībai, kamēr tās vadība būs sniegusi pārliecinošu ziņojumu par šādu pabalstu izmantošanu tieši humānitāriem mērķiem.

Šinīs dienās archibīskaps aizsūtījis Pasaules baznīcu apvienības ģenerālsekretāram Ph. Potteram un apvienības Centrālās komitejas moderātoram archibīskapam E. Skotam 1976. g. izdoto likumu par reliģisko apvienību darbību Latvijā. Šis likums runā skaidru un nepārprotamu valodu par to, kāda ir reliģijas „brīvība" mūsu tēvzemē. Tuvākā laikā piegādās vēl citus materiālus. Arī igauņu trimdas baznīca un centrālās organizācijas jau izgatavojušas divus dokumentārus iesniegumus.

„Baznīcas profētiskā sūtībā iekļaujas arī cīņa par tautas tiesībām," teica archibīskaps, „un mūsu baznīca nedrīkst no šī uzdevuma vairīties, aizbildinoties, ka baznīcai neesot jānodarbojas ar politiku. Baznīcai jābūt tautas sirdsapziņai, kas bezbailīgi un atklāti norāda uz kļūdām un kritizē arī tautas un sava laikmeta grēkus un negātīvās parādības. Tā to darīja jau pravieši Vecās derības laikmetā." Archibīskaps arī norādīja uz vērojamām negātīvām parādībām un brīdināja no tā saucamajiem „kultūras sakariem" un sakarniekiem. Tagad vairs nav nekādu šaubu, kas šos sakarus veido un kam tie domāti. „Nelaidīsim šos baciļus mūsu dievnamos un draudžu telpās. Dievnamu durvīm gan jābūt visiem atvērtām, bet tikai tad, ja tie *ar mums kopā grib Dievu lūgt!*"

ZIEMSVĒTKOS

No iepriekšējā izdevuma vēl palikušas šādas Ziemsvētku kartītes, kuŗas par 20 centiem gabalā, dabūjamas Amber spiestuvē, 125 Broadview Ave, Toronto.

Irānas despota...

(Turpinājums no 1. lp.)

nāls un ievainoto transporta aparāts. Protams, mēs varam apšaubīt ar kompjūteriem izcīnītā Trešā pasaules kaŗa norises studiju.

Par rietumu alianses aizsardzības spējām ļoti pesimistiskas atziņas beidzamā laikā nākušas arī no citām autoritātēm. Tā beļģu ģenerālis Roberts Kloze apgalvo, ka spēku līdzsvaram nosveroties Pad. savienības pusē, NATO aliansei jāņem vērā, ka Kremlis svarīgo Rūras rūpniecības teritoriju var okupēt 48 stundu laikā.

Starptautisko stratēģisko studiju centra autoritāte Tomass Galahans savukārt norāda, ka eventuāla kaŗa gadījumā NATO alianses rezerves var izsikt dažu nedēļu laikā. Tāpat kā senātors Nans, viņš katēforiski prasa līdzšinējās rietumu aizsardzības politikas radikālu uzlabojumu. Ģenerālis Kloze nupat publicētā kapitāldarbā „Neaizsargātā Eiropa" apgalvo, ka pēkšņa kaŗa gadījuma Pad. savienība uzbrukšot ar 26 divīzijām 15 Varšavas pakta divīziju atbalstā. Uzbrukuma otrā vilnī Pad. savienība vien cīņā raidīšot vismaz 60 savas imperijas rietumu daļā koncentrētās divīzijas. Šajos teorētiskos Trešā pasaules kaŗa iztirzājumos nav iekalkulēti ātomieroči. Tanī pašā laikā ir dām te domātas ASV un NATO alianse sāk jo pilnīgi novērtēt briesmas, kas draud Pad. savienības drudžainās bruņošanās akcijas rezultātā.

Brežņevs pagājušā nedēļā no jauna centās eiropiešiem iegaivot, ka Kremlis atvilks taktiskos ātomieročus, ja zinamas aprindas nepārvilks svītru šim Pad. savienības iecerētajam solim. Ar zināmām aprindāmb te domātas ASV un NATO alianses konference, kuŗā lems par jaunu aizsardzības ieroču uzstādīšanu Vecajā kontinentā.

Cik „miermīlīgs" ir Kremlis, par to liecina ziņas no Damaskas. Sirijas un Pad. savienības pavēsās attieksmes pēc Sirijas prezidenta ciemošanās Maskavā esot mainījušās. Sirijas ģenerāļi esot Maskavā saņēmuši solījumus saņemt jaunākās Padomju sav. lidmašīnas, tankus un lielgabalus. Runa ir par biljoniem dolaru lielu darījumu. Pašā Sirijā jau tagad atrodas ap 3000 Kremļa militāro padomdevēju. Kremlim nav izdevies pierunāt prezidentu Asadu atļaut ierīkot miliāras bazes Sirijas territorijā.

Pāvesta Jāņa Paula ierosmē aizvadītajā nedēļā Vatikānā svarīgā konferencē pulcējās katoļu baznīcas augstie prinči — kardināļi, lai apspriestu katoļu baznīcas aktuālās problēmas un eventuāli pavērtu ceļu demokratiskākiem vējiem tālākā nākotnē. Katoļu baznīca līdz šim lielā slepenībā turējusi savas finanču problēmas. Tagadējā konferencē pāvests ar tām ļaus nodarboties saaicinātiem kardināļiem.

Katoļu baznīcas īpašumi un ieguldījumi pēc labi informētu aprindu apgalvojuma lielā mērā pārsniedz lielāko laicīgo saimniecisko lieluzņēmumu apmērus. Varbūt ka tagadējais pāvests, atverot kardināļiem Vatikāna grāmatas, nāk ar ierosinājumu rādīt paraugu baznīcai dalīties laicīgā mantā ar tiem, kam šodien materiālā palīdzība ir varbūt dzīvības jautājums.

Kremļa vasaļvalsts Vietnama beidzot piekritusi Rietumu palīdzības sūtījumu saņemšanai Kambodijā bada nāvē mirstošiem upuriem, Diemžēl, rietumnekiem nebūs nekdas kontroles par gandrīz uzspiesto mīlestības dāvanu taisnīgu sadali. Tāda nu ir šāsdienas pasaule. Jānāk lielai vēsturiskai vētrai, lai izklaidētu baiļu, varmācības un liekulības mākoņus, kuŗu ēnā šodien jādzīvo pasaules lielākajai daļai. Un tas, diemžēl, neattiecas uz austrumiem vien.

Aleksandrs Ķegumnieks

Rosīga draudze

Jaunievēlētā Birminghamas ev. lut. draudzes valdē Anglijā uz 3 gadiem darbojas priekšnieks Oļģerts Vīgants, priekšnieka palīgi — Jānis Piķelis un Augusts Strautnieks, kasieris Alfreds Rudzītis, sekretāre Zigrīda Piķele, Valdes locekles Biruta Strautniece un Zenta Blezūra. 14. oktobrī, pēc mācītāja Juŗa Jurģa vadītā dievkalpojuma ar dievgaldu, baznīcas zālē bija rīkots draudzes bazārs ar kafijas galdu un loteriju. B. Strautniece, Z. Piķele, Z. Lācīte un M. Eglīte rūpējās par viesu apkalpošanu. Pie loterijas darbojās valdes locekļi O. Vīgants, J. Piķelis, A. Strautnieks un Z. Blezūra, kā arī pieaicinātie seši jaunieši: Sandra Strautniece, Igors Alferovs, Anita Kanaile, Inga Krūmiņa, Ilze Meisone un Raimonds Piķelis.

H. B.

24. novembrī pl. 16 Kanadas latviešu centrā Toronto
4 Credit Union Drive,
Māra Rolanda un Kiras Ozolu,
kas nesen izkļuvuši no okupētās Latvijas,
4 īsreferāti un diskusijas:

1) Blats tā visbrīniškīgākos veidos
2) Ko ārzemju tūristi parasti neredz Latvijā
3) Kuriozie likumi Latvijā ārzemju tūristu skatījumā (ja viņi par tiem uzzina)
4) Ko mēs darītu, ja mēs brauktu ciemos uz Latviju.

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $3. Atspirdzinājumi.

Segas, pēļus un spilvenus
(comforters)
SPALVU UN DŪNU,
labo un gatavo
katrā lielumā un kvalitātē:
Zvanīt 787-9021.
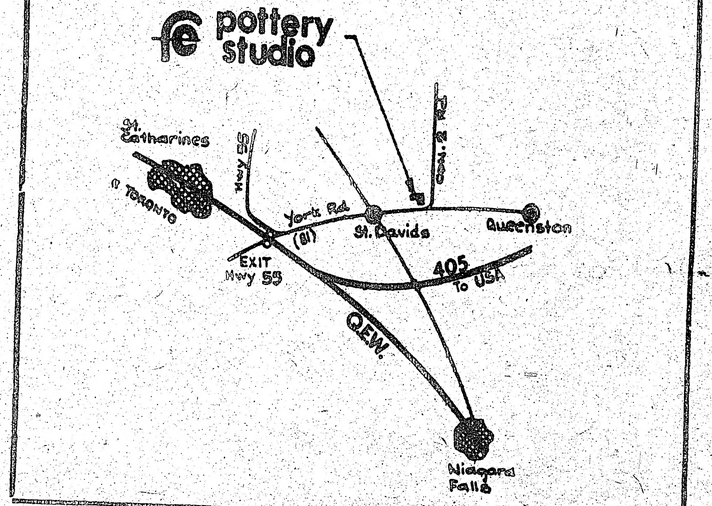
Audumu un keramikas tirgus
17. un 18. nov., kā arī 24. un 25. nov.
piedalās
VELTA VILSONS
un Frank & Eva MICAK
York Road (Hwy. 81), tālr. 262-4944